

Ristirahwa Kodu-Raamat.

Esimene jagu.

Kodu-Rannel

ehf

waimulikud laulud fristlikule
perekonnale.

Sirja pannud

M. Tipp,

Nõo õpetaja.

Jurjewis.

M. Vares'i raamatukaupluse kuluks.

1894.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 14 Юля 1894 г.

Gesföna.

„Ristirahwa kodu=raamat“ tahab, nagu ta nimi ütleb, waimu wara kristlikule kodule ja perekonnale pakkuda. Uus külaline soowib nimelt neisse kodadesse sisse astuda, kus weel waga esivanemate lõbusad wiisid auu sees peetakse, kus Jumala sõna armastatakse ja kristlikka waga kombid kalliks armatakse. Ja et see laiemais ringides ikka nõnda jääts, sets tahab uus kodu=raamat ka smalt poolt äratust pakkuda.

Kodu=raamat ilmub kahes jaus „Kodu=kandli“ ja „Kodu=altari“ nime all. Esimesest kõneleme waremalt.

„Kodu=kandlis“ leiab Jumala sõna sõber waimulikka laulusid kristlikule kodule mitmesuguste aegade ja elutarmituste kohta, ristiinimese hällist hauani, kiriku aasta algusest tema lõpuni.

Laulude seas astuvad mõned tuttawamad kirikulaulud uues kujus lauljate kätte. Suurem jagu aga neist on Eesti kogudusele weel wõerad. Nende põhjusemõtted on Ewangeli kiriku kuulsamate laulikute käest laenatud. Need on laulud, mis fenni maani meie rahwale weel tundmata olivad. Siin astuvad nemad esimest korda Eesti kujus koguduse ette ja paluwad enesele lahket wastawõtmist. Selle juures on üksi weel tähendatud, kes laulu algus=laulik oli ja kuis ta algus=sõnad, wõeras keeles hakkasivad.

Pääle enne nimetatud laulude on aga veel üks jagu, umbes 50, algupäralised. Eugija saab neid juba sest ära tundma, et alguslaulu algust ega laulikut pole nimetatud. Ka need laulukesed paluvad tõiste hulgas enesele kannatust.

Laulude eesotsas on ikka laulumiiis Punscheli noodi-raamatu järele üles tähendatud. Wiiside hulgas saab laulude tarvitaja jälle mõne leidma, mis senni maani meie kogudusele tundmata oli. See tuli sest, et mõnel üliarmsale wiisile meie emakeeles sõnad puudusivad. Ja otse sellele puudusele püüabki eesolew laulude kogu wähe abi muretseda. Katatakse ka uusi wiisid meie kooli- ja leeri-toas õpetama — ma olen kindel — mõnigi neist saab lühikese ajaga meie kogudusele kalliks ja armsaks saama. Ja see saaks üksi lauljatele uueks äratuseks, meie kiriku waimu elule uueks kosutuseks olema.

Et „Rodu = kannel“ tarwitatawaks kodu = raamatuks saaks, ilmub temaga veel üks waimulik lisa, kodu-raamatu tõine jagu, nimega „Rodu-altar.“ Kristlik lugija leiab siin muud waimulikku warandust perekonna rõõmu- ja mure-päewadeks, mida lauludega ühtlasi võib tarwitada. Siin on palwed, pühad mõtlemised ja muud trööstihäälled mitmesuguste ristiniimese elujuhtumiste jaoks. Siin saawad pereisad, aga ka nimelt kiriku- ja kooliammetimehed, mõnda sõrme-näitust seks leidma, kui neil waimulikku tallitust tuleb toimetada, nimelt lapsi ristida ja surnuid maha saata. Nagu „Rodu-kandlis“ nii on ka „Rodu-altaris“ iseäranis nende tundide pääle mõeldud, kus meie risti peame kandma, puusärfide juures seisma ja haua ääres leinama.

Rodu-raamatu lõpul leiab lugija veel paar tühja lehte. Siin tähendagu tema ise oma perekonna tähtsamad sündmused üles. Ka see saab talle armsaks

meeldetuleku-lehets selle armu pääle olema, mida Issand talle ülesnäidanud. Iga nummer, mida tema omakste elu juhtumistest (millal nad sündinud, õnnistatud, laulatud j. n. e.) sinna üles kirjutab, saab talle ühets Geben-Geserits, mille juures ta peab seisatama ja hüüdma: Kes olen mina, Issand Jehowa, ja mis on minu sugu, et sa meid siit saadik oled saatnud? 2. Sam. 7, 12.

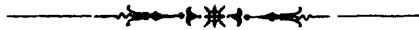
Aga see Issand, kes on A ja D, algus ja ots, kelle käes on meie elu ja surm, see õnnistagu ka seda raamatukest oma nime auuks ja oma riigi kasuks.

Seda soowib südamest

Nõo kirikumõisas

Suurel Neljapäeval 1894.

Raamatu kirjutaja.

Kodu-kandli sisu.

- I. Laulud Kristuse tulemisest.
- II. Laulud Kristuse sündimisest.
- III. Laulud wana aasta lõpuks ja uueks aastaks.
- IV. Ilmumise püha ehk kolme kuninga päewa ja missoni-laulud.
- V. Kristuse kannatamise laulud.
- VI. Ülestõusmise laulud.
- VII. Taewaminemise laulud.
- VIII. Laulud Jeesusest.
- IX. Nelipühi laulud.
- X. Laulud Jumala armust ja heldusest.
- XI. Kristlikust kirikust ja Jumala sõnast.
 1. Kirik, mida põrgu wärwab ei wõida. (Usu-puhastamise püha).
 2. Sõna ja sakrament — Jumala armu ainulised abinõud.
 3. Pühapäew — hingamise päew Issandale.
 4. Jumala sõna taewa walgus eestwale hingele. (Piibli-püha).
 5. Uue hingekarjatse õnnistamiseks ehk laulatamiseks.
 6. Uue koolmeistri ammetisse-panemiseks.
 7. Kiriku aastapäewaks ehk mälestuse-pühaks.
- XII. Kristimise laulud ja laulud noore rahwa õnnistamiseks.
 1. Kristimise laulud.
 2. Noore rahwa õnnistamise-pühaks.
- XIII. Püha õhtusööma-aja laulud.
- XIV. Patustpöörmise ja pihti laulud.
- XV. Usu ja õigeksmõistmise laulud.
- XVI. Laulud pühitsemisest ja kristlikust elust.

1. Üstaw mõitlemine uskliku esimene elu tohus.
2. Palwe uskliku elu awalbus ja hinge tõmbamine.
- XVII. Kristlik perekond olgu Jumala koda.
1. Laulatamise laulud.
2. Sõbepulmaks ehk muuks perekonna juubeliks.
3. Majaõnnistamise-laulud.
4. Laste laulud.
5. Wana rahwa laul.
- XVIII. Palwe laulud mitmesuguste aegade ja elu seisuste kohta.
1. Hommiku laulud.
2. Öhtu laulud.
3. Sööma laulud.
4. Palwe laul riigipühaks.
5. Palwe laulud isamaa eest.
6. Ammetimeeste wannutamiseks.
7. Sügise laul — lõikuse pühaks.
8. Talwe laul — talw ja surm!
- XIX. Risti- ja tröösti-laulud.
1. Üleüldise risti all.
2. Haiguse ja tõwe ajal.
3. Suure maa-nuhtluse, katku ja koolera tõwe ja muu iseäralise Jumala witsa ajal.
- XX. Surmast, ülestõusmisest ja igawesest elust.
1. Surma laulud.
2. Matmise laulud üleüldse.
3. Laste maha saatmiseks.
4. Igawesse isamajasse!

I.

Maata, sinu kuningas tuleb!

Laulud Kristuse tulemisest.

1.

Siidetud olgu kuningas, kes tuleb Issanda nimel, rahu
taevas ja aua kõrge. Lul. 19, 38.

Wiisil: Mu südamest ja meelest. P. 233.

Auf, auf ihr Reichsgenossen.

1. Et tõuse, riigi rahwas, Sull' tuleb kuningas,
Kes üle kõige wahwas, On sulle ilmumas. Sest
ärka, hingese, See eest sa hoolt nüüd kannu, Et
laulad Hosianna Tall' palwes järgeste!
2. Nüüd waewalised, waattem, Ju kuningas on siin,
Ta abi toob, sest saattem Nüüd ära mure, piin.
Oh püha saladus: See sakrament ja sõna, Kus
teda leiad sina, Kes sinu rõõmustus!
3. Nüüd wasta, risti-kandja, Ka mine kuningal', Sull'
tuleb abi andja, Täht tõuseb ülewal. Sind kõige
hüda käes Ta tahab rõõmustada, Ta tahab kosu-
tada Ka surma walu sees.
4. Ka teie waesed, minge, Leid aitab kuningas Kes
rikkaks teie hinge Teeb armus heldemas, ~~Min~~
tõeste otsata! Sest lootku tema pääle, Kes ~~ta~~
nud risti raale — Ka kannatusesega!

5. Ra sind, ja patu ori Küll näeb su kuningas, Kui
ja kui surma wari Siin oled eefimas, Kui ilma
mureta Sa kõnnid patu rada, Ja püha film
näeb seda — Ja ta saab nuhtlema!
6. Sa waga alam ole, Sul õige kuningas, Teed
walmistama tule, Tee kõik tall' lõbusaks. Tal helde
isa-meel, Sest läki rõõmsast kandma, Mis isa-
arm saab andma Meil koormaks elu teel.
7. Neil kuningas toob elu, Kes armsad tema ees,
Ja pakub hinge ilu Neil loma sõna sees Küll
rohke armuga. Sest kuningas, sind kiita, Sa ise
armsast aita Meid kõiki lõppmata!
8. Nii meil' ja taewa annab, Saad ise waesemaks,
Meid armu-rinnal kannab, Su hing lääb haledaks:
Siis tule, sinule, Müüd meie kiitus kõlab, Ja
Hosianna helab; Sind järgest' täname.

Joh. Nift. † 1667.

2.

**Kõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainu
sündinud Poja on annud, et üksi, kes tema hõlme usub, ei
pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema.
Joh. 3, 16.**

Omäl wiisil. Punschel Nr. 158.

Gottes Sohn ist kommen.

1. Jumal Poeg on taewast Päästjaks tulnud waewast,
Sulafeks siin saama, Ennast alandama, Et ta
patu häda Wõtaks lõpetada.
2. Tema tuleb täna Weelgi, kui ta sõna Usu wal-
gust süütab, Tõe teele aitab Patu pimedusest,
Wale wõrgutusest.

3. Kes ta waesust kanda, Südant talle anda Puhtas
usus püüdwad, Tema poole hüüdwad: Neil ta
patu katab, Armu merde matab.
4. Sakramendis saawad, Kes tast rõõmustawad,
Tema ihu söögiks, Vere armu joogiks, Kalliks
kõnutuseks, Hinge õnnistuseks.
5. Kes ta sisse jäänud, Usus kindlaks saanud, Käi-
wad tema palgel Püha waimu walgel: Rõõmsast'
hinge heit'wad, Surres elu wõit'wad.
6. Wiimne wõitlemine On neil üürikene, Isfand
appi tõttab, Hinge päästa wõtab, Inгли kätel
kannab, Taewas rahu annab.
7. Säält ta suurest wäest Jälle tuleb tõest' Sur-
nuid äratama, Põrnu elustama, Järje üles
seab, Kus ta kohut peab.
8. Teed nüüd lahku lääwad: Hääd ta ette jääwad,
Hõelat häda ohus Nuhtleb surma kohus; Ei see
waew ei wau, Ei see surm ei kau.
9. Sest siis Isfand tule, Hingel hoiuks ole, Et ei
kau ära Jal usu wara: Sinu surma walu Toogu
mulle elu!

Böömi wennad enne a. 1531.

3.

Trööstige, trööstige minu rahwast, ütleb teie Jumal.
Nääfige Jeruusalema meele pärast, ja kuulutage temale, et tema
suur waew on otsa saanud, et ta ülekohus on lepitatud, et

ta Jehoowa läest on saanud sahe wõrra kõige oma pattude sees. Püüdja hää on: Walmistage kõrwes Jehoowa teed, tehke lageda maa pääl maantee tasafeks meie Jumalale j. n. e. Jef. 40, 1—4.

Wiisil: Tulge ristiinimesed. P. 288.

1. Rõõmustage minu rahwast, Hüüab Isa helde hää, Kosutage kurbe wahwast, Kellel haige hing ja meel. Kes siin pattu leinamad, Häda üle kaebamad, Wiige neile rõõmu sõnu, Kuulutage armu mõnu!
2. Siion, wõta rõõmustada, Ära enam kaeba sa, Sinu Jumal lepitada Wõttis patu armuga. Mõõda sinu mure, waew, Sull' on tõusnud rõõmu päew: Taewas paistab see full' ammu, Kosutab su raugen'd rammu!
3. Rõõgis paigus kõrbes kuulbaks': Pöörge ümber, patused, Lahte häälega nüüd laulbaks': Tehke lahti südamed! Olgu tee nüüd tasane, Sünnis hinge sõbrale, Drud felleks ülendagem, Rõrged mäed alandagem!
4. Mis on kõwer, õigeks saagu, Mis on mätkik, tasafeks. Ülekohus maha jäägu, Muutugu ta õigufeks! Lootus, usk ja tasandus, Kannatus ja mada-lus Olgu risti rahwa ilu, Uuendagu tema elu!

4.

Aga rahwas, mis eel ja taga läis, kiskendas ja ütles: Hofianna Taaweti Pojale! Riidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel, Hofianna kõrges! Matt. 21, 9.

Wiisil: Jeesus tule minule. §. 59.

1. Hosianna, kõla sa, Kõla läbi ilma maa, Kosta
iga kojasse Armu sõnum kullane.
2. Baata armu wärawad Meile lahti lähewad, Kuningas
meil' järje päält Tuleb Jsa nimel säält.
3. Ta on wägew, ta on suur, Tõotatud Jesse juur,
Keda wagad ootanud, Hinge sõbraks soowinud.
4. Kõrge taewas, madal maa, Kõik on tema käskida,
Siiski ta hend alandab, Waesest waesemaks weel saab.
5. Kuningas saab sulasets, Jsand orja sarnasets,
Alandab hend dieti Meie kasuks surmani.
6. Surres ta meil elu toob, Walu wangis ilu loob,
Wägew wahwa wõitija, Et siin wõime wõita ka.
7. Oma wõidu waraga Wõtab armus asuda Meie
waese põrmu sees Taewaline wõidu mees.
8. Ta siin walu waigistab, Rasked haamad parandab,
Kõigil neil, kes koormatud, Waimus raskest' waematud.
9. Kellel tema alandust, Lahket meelt ja tasadust,
Seda tõstab karjane Armu kätel ülesse.
10. Ara hinge ohkamist Kuuleb Jsand armulist',
Päästab teda patu teel, Kostab ta eest kohtus weel.
11. Hingete eks wõta sa, Teda usus wasta ka? Suu
tall' laula salmisid, Käsi puista palmisid!
12. Siis saad ise palmipuuks, Ditsed nii, et elujooks,
Mis on aland risti all, Lõppeb wõidul ülewal.
13. Hosianna, kõla sa, Kuningal' siis lõppmata, Kes
meil püha järje päält Tuleb Jsa nimel säält!
14. Kes meil tuleb, tasane, Ubi andma heldeste, Et
meid wiia armuga Rahu riiki elama.

II.

Ja sõna sai lihaks, ja wõttis kui ühes majas meie seas elada.

Laulud Kristuse sündimisest.

3.

**Hõisake Jehoowale kõige maa rahwas. Teenige Jehoowat
rõõmuga! Tulge tema ette rõõmsa lauluga. Laaw. l. 100, 1. 2.**

Wiisil: Rõõmustes mu süda largab. P. 280.

Fröhlich soll mein Herze springen.

1. Hõista hing, su õnn on ligi, Kallil aal Ülewäl Lau-
lab ingli wägi. Kuulge, kuulge, hüüab meile Ilma
maa Iluga: Kristus sündis teile!
2. Täna tuleb armu taewast Wägew mees, Kelle
sees Pääsed kõigest waewast. Jumal wõtab lihaks
saada, Sinuga, Minuga Ennast ühendada.
3. Kas wõib Jumal wiha kanda, Kui meil ta Kallima
Wõttis armust anda? — Saatis waigistama walu
Poja säält Järje päält, Kus on au ja ilu.
4. Kas see mind küll maha jätab, Kelle riik Jumalik
Waesid wasta wõtab? Kas mind Poeg wõib unus-
tada, Kesse nüüd, Meie süüd Wõtab lepitada?
5. Meie koorma tema kannab, Ennast säält Kristi pääl
Tapatalleks annab, Talleks jah, et surma läbi
Ülewalt Jumalalt Tuua armu abi.
6. Waata, sõimes leiad teda, Säält ta sind, säält ta
mind Wõtab häälitseada: Wennad, wennad maha
jätke Rahutust, rahutust, Armu mu käest wõtke!

7. Oh siis teda taga nõua, Wana ja Noorega Tema juure jõua, Teda wasta armastama, Kelle arm, Sind, ja põrm, Tuleb kosutama.
8. Roormab sind ka rist ja walu, Tema sees On sul ees Tee, kus pärid elu. Usu aga, ta sind saadab Sinna kus Kosutus Otsata sind ootab.
9. Waemab sind su waene süda, Patu piin, kui ta siin Teeb sull' surma häda: Ole julge, Issand tuleb, Halastab, Parandab, Saawa ka, mis põleb.
10. Waesed waematud siis tulge, Ustuge, Wissiste Teilgi tõuseb walge: Elu warandust siin saame, Milliga Lõppmata Hinge kosutame.
11. Kallis õnn, just kinni wõtan, Sinule, Klute, Rihlama hend tõttan. Oled ja mu ainus elu, Sinuga Lõppema Saab ka minu walu.
12. Puhas olen sinu läbi, Klusaks, Nägusaks, Teeb mind armu abi. Sest sind peidan südamesse, Lillike, kallike, Jää mull' hinga sisse!
13. Hoolkaste su poole hoida, Rase mind, Et ma sind Wõin ka surses leida, Rahusse su juure tulla, Rõõmu sees Järje ees Tõises elus olla.

Paul Gerhardt † 1676.

6.

Rahwas, mis käis pimeduses, on juurt walgust näinud; nende üle, kes elastwad surma-warju maal, on walgus paistnud. Jes. 9, 1.

Wiisil: Mu südamest ja meelest. P. 233.

Der heilige Christ ist kommen.

1. Müüd tuleb lunastama Meid Issand Jeesus Krist,
Ja jääd'walt lõpetama Maailma ohkamist. Sest
taewas rõõmsaks saab, Ja ilngi tunneb mõnu
Ja annab tuhat tänu Sel, kes meid lunastab.
2. Müüd päike paistab hinge, Dö see on kadunud,
Patt, see on pandud wangi, Mis hinge rõhunud.
Rõõm sünnib silma-weest: Sest usul taewa rada
On kindel kätte saada — Siit häda-oru seest.
3. Mis unenäus näinud On isad usklikud, Arm
seda tõeks teinud Ja Sõna kinkinud: Kes Jumal-
meiega, Kes kannab meie liha Ja mõidab Isa
wiha Tõest' oma werega.
4. Ei waesed lapsed ole Me enam koguni, Meid
läbi kohtu-tule Arm päästnud täieste. Meil Issand
ise tõest' Teeb puhtaks meie haawad, Ta annab,
et siin saawad Rõik abi armu wäest.
5. Sest mõta rõõmsaks saada, Sa waene waematud,
Kes sind mõib lunastada, Krist Jeesus — ilmunud.
Nii kutsub sind ta hüüd: Mu armul' andke mahti,
Mu wärawad on lahti — Oh lapsed, tulge müüd!

Ernst Moritz Arndt † 1860.

7.

**Mina walgus, olen maailma tulnud, et ütski, kes minu
sisse usub, pimeduse sisse ei pea jääma. Joh. 12, 46.**

Wiisil: Ma tulen taewast ülevalt. P. 38.

1. Müüd ilmun'd Isa imetöö Ja äkki kadun'd pime öö,
Meil' paistab päike heledast' Ta armu-taewast ülevalt.

2. See on üks ime walgete, Mis meil on tõusnud taewasse, See walgustab kõik ilma maa, Ja taewa telgi ise ka.
3. See elu sõna igavest', Kes Jsa juures algusest, Ja oli enne sedagi, — Kes Jumal ise tõeste.
4. See Poeg, kes Jsa järje pääl On igaveste olnud sääl, See meie Jsfand Jeesus Krist, Immanuel ja rahu würst.
5. Ta on see Sõna, mis nüüd saan'd Siin lihaks ja hend alandand, Et meie pääle halasta Ja waesuses meid teenida.
6. Ta meie kasuks sulane, Ja häbi-kroonil ristile Ta läheb, et meid lepita Sääl oma püha werega.
7. Sest on see päew nüüd rõõmu päew, Mil kaub meie walu, waew — Et inimeseks Jumal sai Ja meile pääsemise töi.
8. Saa sellest rõõmsaks, hingete, Ja ärta unest, patune, Ja täna seda armastust, Mis toonud sulle lunastust.
9. Sa võta seda jõulu=last, Mis anti sulle ülewast, Nüüd usus wasta hingesse, Ja kihla süda temale.
10. Siis temaga ja õndsaks saad, Ja lapse õigust pärandad Kord tema püha järje ees, Kus võit ja wõim on tema käes.
11. Sest sama wäike lapsuke, Mis sõimes waene, wäetite, On kõige ilma kästija, Ta ainus Õnnistegija.
12. Ta waesusest meid läbi wiib Ja surmas elawaks meid teeb: Kes tema sisse usuvad, Ta pärast taewast päriwad.

8.

Ja ingel ütles neile: Ärge kartke! sest waata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis kõige rahwale peab saama. Sest teile on täna Taaweti linnas Õnnistegija sündinud, kes on Iisand Kristus. Lut. 2, 10.

Wiisil: Nüüd paistab meile kauniste. P. 342.

1. Nüüd täht on tõusnud Jaakobist, Ja walgus särab Siionist, Sull' usklik riigi rahwas, Nüüd Jesse juur on mõrsunud Ja rahu würst ju mõietud, Kes wägem, mõitma wahwas. Sulle, Mulle On ta antud, päästjaks pandud Betlemisse, Taewa waraks sõime sisse.
2. Ta sääl kui wäeti lapsute, Ja ilma ees nii wäikene, Ja waene kõigest warast, Ei temal siidi, sammetit, Ei kulda, hõbet, wiirukit, Ta waene meie pärast. Nõnda on ta Nõder, nõuuta, nõrt ja jõuuta liha silmal, Waene, wäeti sellel ilmal.
3. Ja siiski inglid hõiskawad Ja lapsutest nad kiidawad, Mis sõime sisse pandud. Nad hüüdwad kõige ilmale: Oh ärge kartke, kõigile Nüüd õnnistus on antud! Teile, Meile Rahu tooma, elu looma tuli Kristus, See kes Jsa järjel istus!
4. Sest rõõmusta nüüd ilma maa, Ja hõiska inglitega ka Ja kiida Jsa armu, Kes sinu päale halastan'd Ja ise ennast alandand, Ja tuli alla põrmu Gluks, iluks Jumal ise, liha sisse tuli alla — Teeb meid kohtu hirmust walla.
5. Nii kostab ilma ingli hüüd, Sa wasta talle waimus siit, Kes sa weel risti kannad, Sa kiida oma Iisandat, Tall' laula laulu kaunistat; Kui usas

talle annad Waimu, wõimu — Elu andi, armu
panti, saad ja näha — Tall full' paneb krooni päha.

6. Jah, Jumal ise lihaks sai, Meil' alanduses armu
tõi, Me waesust wõttis maitsta, Et wasta wõtta
patutsid Ja waewalisi, wigatsid, Meid kohtu wasta
kai's'ta: Wäge, tuge Nüüd me saame, wabaks jääme
kohtu päewal, Ots on meie walul, waewal.

9.

Ja Isai kannust peab witsute tõusma, ja wõsu tema
juurtest sugu tegema. Ja selle pääl peab Jehoowa waim hin-
gama, tartuse ja mõistuse waim, nõnu ja wäe waim, Je-
hoowa tundmise ja tartuse waim. Jes. 11, 1. 2.

Wiisil: Mu elu Kristus ise. P. 9.

1. Oh tere jõulu-walgus, Oh tere armu päew, Kus
färab taewa selgus. Ja kustub ilma waew.
2. Sest ärka, ärka rahwas Ja lapsed laulage, Meil
rahu-würst, kes wahwas, On sündin'd ilmale!
3. Meil roofite on tõusnud Nüüd kannust kaunimast,
Meid rõõmustama jõudnud Tä armust ülewast.
4. Kes Isa süles oli Sääl taewas igawest, See
täna alla tuli Mind päästma patu seest.
5. Ta kannab kallist nime: Krist Jeesus, päästija,
Et sünniks armu-ime Ta läbi lõpp'mata.
6. Et langend inimene Saaks jälle tõusema, Sest
Jumal igawene Hend wõttis alanda.
7. See lapsel wiisi pandud Sääl sõime Betlemas,
Kel taewas omaks antud, Kes ilma kuningas.

8. Et maestel armu anda Ja maesust õpib sääl,
Ja tahab koormat kanda Beel wiimaks risti pääl.
9. Nii mõib ta lunastada Kõik nõdru, wiletsaid, Ja
jõuab kuivatada Ka meie pisaraid.
10. Jah, seda ime-armu Nüüd kiida, süda, sa, Et
taewas mulla põrmu Nii võttab ülenda.
11. Sest tere jõulu walgus, Sa sära kullane, Nüüd
tulgu sinu selgus Tõest' iga hingesse!

Jaste jõulu-laul.

10.

Ja see olgu teile täheks: teie leiaste lapse mähitud ja
sõimes magawat. Lut. 2, 12.

Wiisil: Ma lulen taewast ülevalt. Ps. 38.

Was ist das doch ein holdes Kind.

1. Kas näete kaunist lapsukest Sääl sõimes kore heina
seest? See kallis, kaunis lapsuke On taewast
antud wiisiste!
2. See naene, kes sääl põlwili Ja pääle waatab
alati, See waga neitši Maaria on, Kel südames
nüüd püha õnn.
3. Ja ligidal see kallis mees, Kes waatab taema
paludes, Saab waga Joosep olema: Kuis mõib
ka tema rõõmusta!
4. Ja mis sääl waatab wagusalt See lapse pääle
kaugemalt, Üks härg ja eesel põhu pääl, On
wiisist' waga loomad sääl.

5. Ja mis sääl lauta valgustab, Mis naeratab ja rõõmustab, Need taewa inglid armsamad: Nad wäljast sisse waatavad.
6. Oh pime, waike ruumike, Sa tood maailma walguse, Ja wäeti, Maaria süles sääl, Sa oled suurem ilma pääl!

III.

Jeesowa hoidku meie wäljaminemist ja sissetulemist nüüd ja igaweste!

Laulud wana aasta lõpuks ja uueks aastaks.

1. Wana aasta õhtuks.

11.

Issand, ja oled meie eluasemeks olnud põlwest põlweni. Enne kui mäed sündiswad, ja kui maa ja maailm loodi, oled sina, Jumal, igawesest igaweste j. n. e. Laaw. I. 90.

Wiisil: Jeesus surma ärawõitja. P. 300.

1. Issand, meie elu-ase Oled üksnes alati, Üle kõige kadumuse Oled põlwest põlweni. Enne weel kui taewa wägi, Maa ja meri, org ja mägi, Olid, Igawene, ja Oma püha sõnaga.
2. Sellega ja kästu annad Nüüdki rohul närtswal, Teda äkki ära kannad Kangel tormil tuisakajal; Rutsud teda hilja ära, Annad talle kästu wara, Et ta satub põrmusse, Närtswib õitsew dieke.

3. Inimene on see rohi, Mis siin ehib hommitut,
Õhtu on ta ase tühi, Kust ta ära kadunud, Kadu-
nud, kui woolaw wesi, Kadun'd kuna surma-käsi
Wõttis rohtu lõigata Tema õitswa õiega.
4. Õis, see langeb, et sa liha Oled maene patune,
Sest sind heidab püha wiha Alki surma sülesse:
Sellepärast langed põrmu, Tunned kanged kohtu-
hirmu, Kaud kohtumõstja ees, Wärised ta wiha käes.
5. Siiski Issand Igawene, Oled helde, tasane; Sinu
arm nii imeline; Et ta mõidab õiguse, Katab
kohtu-wiha kinni, Wõidab ära surma-sumni, Kui
sa armu-hallika Paned ise oowama!
6. Kristuses sa oled mõitnud, Püha Isa, surma wäe,
Halastuse merde heitnud, Meie suure patu mäe.
Tema pärast elu maale Saame, jäädwa rahu
raale; Saame elu were wäest, Mis on kostnud
meie eest.
7. Nõnda meie elu-ase Oled, Issand, alati, Üle
kõige kadumuse Nitad põlwest põlweni: Käime
siin ta surma rada, Sa meid mõtad rõõmustada,
Sul on lastest lahke meel, Nitad neid ta risti teel!

2. Uue aasta päewaks.

12.

Nita meid, õnnistuse Jumal, oma nime ann pärast, ja
päästa meid ära ja tee ära lepitamine meie pattude eest oma
nime pärast. Laaw. I. 79, 9.

Wiisil: Mu süda ärta üles.

1. Oh Jeesus, täheks ole Ja walgustajaks tule, Kui uue aasta rada Nüüd tuleb alustada.
2. Meid senni maani saatsid Ja armu silmal maat-
sid Sa meie waeste pääle, Ja kuulsid palwe hääle.
3. Meid oled awitanud, Kes olid kommistanud, Sa haawa panid õli, Kus põles walu tuli.
4. Siis oma nime pärast, Krist Jeesus, ilma kärast Meid nüüdki läbi kanna Ja uuest' armu anna!
5. Sa ole rahu tooja Ja uue elu looja, Ka uue aasta ajal Meil maa ja rahwa rajal.
6. Waat ees on wihma woogu Ja rasket rahe hoogu; Sa ütles: „Küllalt saagu, Su woog nüüd waitseks jäägu!
7. Ja olgu pattu palju, Mu rist on elu talju! Sää! murdub häda laene, Saab julgeks arg ja waene.“
8. Ma seda Issand tean, Sest usus kinni pean, Sa wiid mind õige raale Ja saadad rahu maale.
9. Ma seda kindlast' usun Ja uueste siis asun Su helbe armu warju, Mu kilp ja elu talju!

13.

Ma tõstan omad filmad üles mägede poole, kust mu abi tuleb. Mu abi tuleb Jehoowa käest, kes taewa ja maa on teinud. Ei ta lase su jalga wääratada; ei see tulu kes sind hoiab j. n. e. Laaw. I. 121.

Wiisil: Helde Jeesute. §. 157.

1. Tõsta ülesse Silmad mäele, Kus su helde Isa asub, Keda hing ja süda usub; Tõsta wissiste Silmad ülesse!
2. Ubi tuleb tõest' Selle Isa wäest, Kes on maa ja taewa teinud Ja ka sinu häda näinud; Ubi tuleb tõest' Armsa Isa käest.
3. Ustaw hoidija, Ei ta ial saa Israeli maha jätma, Waid tal warsti ligi tõtma. Oma abiga — Ustaw hoidija!
4. Ei tal tüdimust, Waimu wäsimust, Silm tal unesse ei wau, Ega walgus sel ei kau, Kel ei tüdimust, Waimu wäsimust.
5. Ei siis wäärata Sinu jalga ka Sinu õige arst ei lase, Rõikumata sinu ase, Et siin ial sa Ei wõi wäärata!
6. Oled risti all, Isand ülewal On su kilp ja kaunis wari, Ei sind wiha meeste kari. Jõua hukata, Sul on kaitfija!
7. Selge päewa aal Pittal pimel ööl Raitseb sind see isa-käsi, Kelle arm ei ial wäsi Raitfima päewa aal, Pittal pimel ööl.
8. Rõige kurja eest Hoiab ta sind tõest', Hoiab ihu, hoiab hinge, Olgu tuul ja torm ka kange — Rõige kurja eest Hoiab ta sind tõest'.
9. Sisse-tulemist, Wälja minemist Wõtab sulle Is-sand hoida, Annab armu-warju leida, Siin sul risti all, Uksford ülewal.

10. Sest siis ülesse, Silmad mäele, Kus su õige Isa elab, Kes sul häda ära teelab, Kui sa ülesse Waatad mäele!

IV.

Paganate walgus on tõusnud: tulgu meile sinu riik!

Jumumise püha ehk kolme kuningas-päewa ja misjoni laulud.

14.

Tõuse üles, saagu sa walgustatud, sest sinu walgus tuleb, ja Jehoowa ann tõuseb su üle. Sest waata, pimedus latab maad ja pillane pime rahwast; aga sinu üle tõuseb Jehoowa ja tema ann näitse sinu pääl. Ja paganad peawad sinu walguse järel läima, ja kuningad paistuse järel, mis sulle tõuseb. Jes. 60, 1—3.

Wiisil: Jeesu ristist. №. 350.

1. Walgus leegib :,; Juba Siionist, Ilma helgib :,; Nimi Jeesus Krist, Paistab üle ilma maa, Tahab ilma walgusta, Täht mis läigib :,; Särab Siionist.
2. Juba ärk'wad :,; Waesed paganad, Needki märk'wad :,; Kuis nad pääsewad; Kuis neil tuleb õnnistus, Igawene lunastus, Seda märk'wad :,; Waesed paganad.

3. Ja nad jooksvad :, : Jõe viisi sääl, Sinna woolvad :, : Kus on armu hääl, Kus neil' pakub pääsemist Kristi löödud Jeesus Krist, Sinna jooksvad :, : Nad sääl kiirel teel.
4. Surma walust :, : Lahti saamad nad, Armu elust :, : Nad nüüd kiitlewad: Et neid iveri lunastand, Patust puhtaks loputand — Taewa ilust :, : Nad sääl hõiskawad.
5. Siion ise, :, : Ürta sina ka! Mine sisse, :, : Ühes nendega, Kes on hilja kutsutud, Aga nobest ilmunud — Sinna sisse :, :, Mine Siion ja!

15.

Ja paganad peawad su walguse järel läima ja tunin-
gad paistuse järel, mis sulle tõuseb. Tõsta omad filmad
ümberlaudu üles, ja waata neid lojutakse lõit ja nemad
tulewad sinu juure; su pojad tulewad laugelt, ja su tütreid
taswatatakse nende kõrwas. Siis saad sa näha, ja kui jõgi
nende wastu joosta; ja su süda wäriseb ja saab üpris wäga
rõõmsaks, kui hulk mere ääres su poole pöörab, ja paganate
wägi su juure tuleb. Jes. 60, 3—6.

Wiisil: Nüüd ristirahwas laulage. P. 202 eht 208.

1. Nüüd walgus tõusnud Siionist, Ja täidab maad ja saared, Ta elu toob ja ärkamist, Teeb wal-
geks ilma kaared: Kus enne oli surma wõim, Sääl walitseb nüüd elu waim, Krist Jeesus, Lunastaja.
2. Tall' wärisewad südamed Sääl pühas rõõmus
wasta, Nad elukaewust elu wett Nüüd püüdwad

rohkest' osta, Nad jõe miisi jooksivad, Ja Siionisse ruttavad, Et näha kallist walgust.

3. Nad kaugeft ilmast ilmuvad, Ja jääwad seifata, Nad ohwriks tänu soowivad, Et hakkab walgustama Nüüd Issand terve ilma maad, Ja rahwa merdki woolawat, Kus tõusnud kallis walge.
4. Sind Siionis, oh hingete, Arm wõttis uuendada, See eest siis ise muretse, Et walgesse wõid jääda. Sest wõta ise ärgata Ja wõta tõisi ärata; Sa palu: Niik meil' tulgu!
5. Sest wõerad muidu tulewad Ja pulma-lauda saawad, Jah, sinna saawad paganad, Ja omad wälja jääwad, Kui puudumas neil isu kuld, Ja neil ei ole waimu tuld, Mis nende hinge süütaks!
6. Saks Siion misjist' wõta ja Nüüd paista Jeesu palgel, Küll rahwa-meri ärtama Saab siis ta usu walgel, Siis sinna tõuseb Isa au, Kus wõeras weel ta armu nõu — Ta riit siis tõeste tuleb!

16.

Ja minul on weel tõised lambad, need ei ole mitte seftinatseft laudast, ja neid pean mina ta seia tooma, ja nemad kuulwad minu häält, ja peab üks kari ja üks karjane olema. Joh. 10, 16.

Wiisil: Jeesus õnnistegija. P. 161.

Eine Heerde und ein Hirt.

1. Oh kui õndsad oleme, Kui on kari üks ja karjus, Kui sa wäike karjake, Hingad tema armu warjus: Urta seft, ja walgets sa, Jeesus ilmund armuga!

2. Bahimees, kas taugel päew? Juba aasad haljats löönud, Mööda paganate waew, Isa auust nad röömsaks saanud. Waesed hüüdsid: Walgusta! Jeesus wastas armuga!
3. Ilmu, ilmu, karjane, Mii et öö wõib walgets saada, Karjast muidu taugele, Etelik tallete wõib jääda: Wäike kari, julgets sa, Jeesus aitab armuga!
4. Juba hauad awatud! Surnu-luud, et saage hinge, Eluwürst on ilmunud, Tehtud teel tall' wasta minge: Issand hüüab: Walgets sa! Jeesus ilmun'd armuga!
5. Oh sa armu päewake — Jeesus ise meie päike, Ilma häda-orusse Paistab rahu, röömu läike: Urta fest, ja walgets sa! Jeesus ilmun'd armuga!

Friedr. Adolff Krummacher † 1845.

17.

Ma olen siud pannud paganate walgusteks, et mu õnnis-
tus oleks maailma otsani. Jef. 49, 6.

Wiisil: Oh Jeesus elu walgustus. P. 32.

O Jesu Christe, wahres Licht.

1. Oh Jeesus, tõe walgus sa, Rõit ekfijad sa ärata, Et kadunud su karja saaks Ja tema hing ei hukka lääts.
2. Su kallis armu paistete See tulgu waeste hin-
gesse, Kes walettee pääl wiibiwad Ja eba-usus
ekfijwad.

3. Mis sinust kadun'd koguni, Arm toogu seda tagasi,
Tall' hinge haavad paranda, Et ta mõits taevast
pärida.
4. Kõik kurdid kuulma õpeta Ja keeletumad rääkima,
Kel tunnistus veel mäetite Ja usu mõim veel
wähene.
5. Kõik pimedad ja walgusta, Ja lahkunud ja ühenda,
Neid kogu, kes on eksi-teel, Neid kinnita, kes arad
weel.
6. Siis kõik nad ühes meiega Siin maa pääl ja
säääl taewas ka Su kallist armu kiidavad, Sull'
auu ja wäge annavad.

Joh. Heermann † 1647.

v.

**Waata, see on Jumala Tall, kes
maailma patu ära kannab.**

Kristuse kannatamise laulud.

18.

Tõeste, meie haigused on tema enese pääle wõtnud, ja
kõik meie walu kannud; aga meie arwafime teda tema enese
süü pärast wigaselt tehtud, Jumalast pekstud ja waetatud
olewat. Aga tema on meie üleastmiste pärast haawatud, ja
meie ülekohtu pärast ära rõhutud; karistus oli tema pääl, et
meil pidi rahu olema, ja tema muhtude läbi on meile terwis
tulnud. Jes. 53, 4. 5.

Omäl wiifil. P. 237 a.

O Haupt voll Blut und Wunden.

1. Oh pää täis werd ning jooni, Täis walu, haarou ka, Oh pää, kes okas-krooni Nüüd kannad naeruks ja, Oh pää, kes taewa ilus, Hend muidu ehtinud, Nüüd wõitled häbis, walus: Mull' ole terwitud!
2. Oh kallis armu-nägu, Su ees on ehmatan'd, Kõit suure ilma kogu: Kuis ja nüüd kahwatan'd? Kuis katab sülg ja häbi Reid filmi täieste, Kust muidu armu-abi Sai terve ilmale.
3. Mis sina, Issand, kandsid, See kõit on minu töö, Mu eest hend ohwriks andsid, Sind katab surma-öö. Oh waata waese poole, Kes olin wiha täes, Sa halasta mu pääle Su armul palge ees.
4. Mull' tule abiks ise, Mind kaitse karjane, Nii kui su armu-käsi Mind hoidis ammugi. Su suu on taewast annud Mull' kallist kosutust, Su waim mind wahwast kannud, Mull' toonud tugewust.
5. Su ette tahan jääda, Seta anna armu mull', Su omaks siiski saada, Kui süda lõhkeb sul; Kui sinu armu-pale Sääl surses kahwatab, Sind wõtta rinna naale Mu süda ihaldab.
6. Oh feda armu õnne, Mis mina maitfen nüüd, Et sinu surma-wanne On maksnud minu süüd. Oh wõiksin ma, mu elu, Siin sinu risti all Kord tunda surma walu, See tooks ka elu mull.
7. Sind tuhat korda tänan, Mu Issand, südameest, Sull' auu ja kiitust annan Su risti surma eest. Oh anna, et ma hoian Sest kinni üfines, Et surses elu leian Ma sinu haawades.

8. Kui lahtumine ligi, Muult ära lahtu sa, Kui pal-
gel surma higi, Mind mõta toeta, Kui lõhkeb
minu süda Siin kange risti käes, Siis lõpeta
mu häda Sa oma surma väes.
9. Mull' kilbits, Issand tule Ja varjuts walu sees,
Sa omal ristil ole Mu ainus abimees. Siis
tahan sinu poole Ma usus waadata — Ja sinu
rinna naale Siis õndsast' uinuda.

Baul Gerhardt † 1676.

19.

Kes ei sõimand wasta, kui teda sõimati, kes ei ähwar-
danud, kui ta kannatas, waid andis selle hoolets, kes sieti
kohut mõistab; kes meie patud ise on kannud omas ihus
üles pnu päale, et meie pidime patust ära saama ja õigusele
elama, selle wermete läbi teie olete terweks saanud.

1. Peetr. 2, 23. 24.

Wiihil: Oh Jumal sinu pääl. §. 112.

1. Oh püha ohwri-tall, Sa rändad risti all, Sa
kõnnid walu rada, Et ilma lunastada, Sa häda
merde lähed, Et teda päästa tahad.
2. Mu Jeesus, ülesse Lään häbi sambale, Kus
kurjad surma saamad, Kes seda kannatavad, Mis
dela asajagu, Mis teenin'd nende tegu.
3. Nad sappi, äädikat Sull' juua annawad, Sind
hirmsast teutawad, Su waewa suurendawad Sää-
l omal wiihal wifal Ja hirmsal waenu-kisal.
4. Nii enmast alandad, Kõik seda kannatad, Nii
ohkad olas-kroonil Ja ripud risti-kroonil — Ja
lähed surma sisse, Kes elu loonud ise.

5. Jah, püha ohvri-tall Sa võtad Kolgatal Hend
pate-ohvriks anda, Ja vere süüdi kanda: Mu
Issand, hinge heidad, Hend surma sülle peidad!
6. Need kõik on meie süüid, Mis sina kannad nüüd,
Need meie eksitused, Ja rased kõverused — Mis
sinu pääle pandud, Ja koormaks kanda antud!
7. Sa meie asemel Sääd oled kohtu all, Mis meie
võtnud teha, Kõik seda — kohtu viha Nüüd nõuab
sinu käest, Sind nuhtleb kangeft väest.
8. Ja nõnda, Jeesus Krist, Loob sinu surm ja rist
Meil vaestel vabaduse Ja täie lunastuse, Ja
päästab ära põrgust Ja kurja waimu võrgust.
9. Sest oma werrega Sa Onnistegija, Meid võtsid
lepitada, Me häda kautada: Su haavus meie
haavad Nüüd tõeste terwets saavad.
10. Oh püha wahemees, Mu raste häda sees Mull'
nüüdi päästjaks ole Ja abiliseks tule, Kui wii-
mast surma häda Mul tuleb kannatada.
11. Oh Issand Jeesus Krist, Mull' ise pääsemist Siis
too su vere läbi, Ja anna armu abi, Et wõit-
lemise pääle Ma saaksin rahu maale.

20.

Mu Jumal, mu Jumal, mispärast oled sa mind maha
jätnud? Mu oigamise sõnad on langel minu abisaamisest
ära. Mu Jumal, päewal hüüan mina, aga sa ei wasta, ja
õdsegi ei ole mina wait j. u. e. Laaw. l. 22.

Wiihil: Oh Jeesus, sinu walu. P. 237a.

1. Oh waattem walu rada, Kus rist on Kolgatal,
Ja wõttkem kummarbada See armu-tähe all, Oh
waattem sinna üles, Kus ristil rippumas, Poob
häbi-samba küljes Krist, auu-tuningas.
2. Sa tõused häbi-troonil', Et saaksin auusse, Sa
ohtad otas-troonil, Et mina rahusse Weel läbi
häda-oru Siit wõiksin pääseda, Et hukkatusse maru
Mind ei saaks neelama.
3. Mu pärast maha jäetud Sa oled Nasti, Ja
hõelte hulka seatud Sa oled koguni; Sa oled ussi-
kene, Mis ära sõitunud, Ei enam inimene: Nii
oled rõhutatud!
4. Sa oled nagu wesi, Mis wälja walatats, Su
jalgu ja su käsi Sääl läbi uuritats. Sind hõelad
teutawad Sääl, Issand, hirmsasti, Ja ära jau-
tawad Su wiimse waragi.
5. Nii oled surma wari, Kel ramm on lõppenud,
Nii hirmus häda meri Sind ära waewanud, Ja
siis — ja surma wäud, Kes kõigil elu lood, Sa
surma-kohtus laud, Kes kõigil õnne tood.
6. Nii kõrgeks preestriks saanud Sa ristil Kolgatal,
Ja ilma lepitanud Nii oled, ohwri-tall. Su rist
on ohwri-ase, Kus süü sai seletud, Kus maksid,
Issand, ise, Mis mina eksinud.
7. Su püha meri oli See kallis ostu-hind, Mil
lunastus mul tuli, Ja mis on päästnud mind,
Et ots saab ohul, waewal, Kui sind ma ihaldan,
Et weelgi kohtu-päewal Ma armust õigeks saan.

8. Sest tulge rist'i alla, Te waesed waewatud, Siin saate wõlast walla, Te süü on tasutud. Krist Jeesus me eest kostab Siin oma were wäes, Ta omade eest wastab Weel Isa järje ees.

21.

Siis ütles Toomas, leda hünatasse kassitaks, nende wasta, les ta jüngrid: Lähme meie ta ära, et meie temaga sureme. Joh. 11, 16.

Wiisil: Ets mu kohus tänu teha. P. 339.

Lasset uns mit Jesu gehen.

1. Jeesufega käia wõtkem, Jõudkem tema järele, Ilmas ilma maha jättkem, Nõudkem põrmust ülesse: Jkka käia taewa rada, Maa pääl taewas wiibida Dige usu, armuga, Armus usku tõendada: Käi mu ees, mu karjane, Küll siis astun järele!
2. Randkem Jeesufega walu, Saagem tema sarnatsets, — Walu pääle tõuseb ilu, Waesus muudub rikkusets, — Lootus kannatusel meil' toob, Wihma ilma Issand loob Kallits päitse hülgamisets: Sinuga siin walu näen, Jeesus, sääl su rõõmu lään!
3. Jeesufega läbi surma, See mind surmast lahti teeb, Rüstutab me patu koorma, Nii et kohus mööda lääb. Glame, siis suretada Oma liha wõtkem ta; Tema wõtub armuga Meid siis surmast äratada: Jeesus, sulle suren ma, Et full' elan lõpp'mata!
4. Elagem ka Jeesufega, Eluwürst meid elule Saa-dab surmast wõimuslega. Pää meil' oleb, Jeesute!

Meie liitmed sinu külles, Kus sa elad, elame.
 Jeesufe, sind palume: Tunnista meid wennaiks üles!
 Sulle siin nüüd elan ma, Ja sääl igaweste ka!

Sigmund v. Birken † 1681.

33.

Äga Jehoowa hää meel oli see, et ta pidi teda ära rõhuma; ta on teda waeseks teinud; kui ta oma hinge saab siin ohwriks annud, siis peab ta sugu näha saama, ja oma päiwi piffendama, ja tema läe läbi peab korda minema, mis Jehoowa meele pärast on. Jes. 53, 10.

Wiisil: Oh waga Jumal, kes Ps. 230.

Du großer Schmerzensmann.

1. Oh wägew walumees, Sa rändad surma rada,
 Sind Jeesus, täname, Et kannad meie häda: Suur
 sinu kurwastus, Su ahastus ja hirm, Su wermed
 werised, Ränk sinu risti-surm!
2. See köit on meie süü, Mis sina Jsand kannad,
 Sa meie asemel Hend armust ohwriks annad. Sa
 risti sambale Lääd meie koormaga, Sest sina
 süüta tall — Mis oled teinud ja?
3. Su helde süda meil' Küll tahtis kuulutada, Kuis
 walus libedas Meid wõtsid armastada; Sa lepi-
 tasid meid Ja näitsid ilmale, Mis ohkas wande
 all, Kuis ta saab elusse.
4. Su wõitlus meie wõit, Su surm on meie elu,
 See meid siin wabaks teeb, Kui sina kannad
 walu, Su rist — see meie rõõm, Su haamad
 — kosutus; Su weri patuifel Ta ainus lunastus.

5. Oh anna, et me ka Nii mõitluses ei wäsi, Ja ristil koorma all, Ei nõrke meie käsi. Su kibuwitja-kroon Meil' andku kinnitust, Kui meil'gi walu-tee Toob häbi, kannatust.
6. Su haamad saagu meil' Me patu lepituseks, Su surm, see ütsine Meil surmas rõõmustuseks, Su raste ristipiin Meid tulgu trööstima, Et sinu teenistus Ei saaks meilt kaduda!

A. Thebesius † 1652.

23.

Agga meie kui abimehed manitseme teid ka, et teie Jumala armu ei pea asjata wasta wõtma. 2. Kor. 6, 1.

Wiisil: Jeesus surma ära mõitja. P. 300.

Jesu, der du wollen hüßen.

1. Jeesus, kes sa tahtsid kanda Terwe ilma ehtitust, Tahtsid omas weres anda Langenuile lunastust, Patu ohwriks alla tulid Nende eest, kes kadun'd olid: Saagu sinu surma piin, Issand, mulle eluks siin!
2. Oma kannatuse läbi Päästa mind mu patu seest, Kui ma kardan, anna abi, Et sa kartsid minu eest; Niitku mind su were higi, Tuleb kiusatus mu ligi: Saagu sinu surma piin, Issand, mulle eluks siin!
3. Sinu sidemed mull' olgu Kurja wasta kaitsejaks, Sinu teutus mull' tulgu Muuks ja õnneks ülemaks. Hinge-peigmees, ilma looja, Ole mull'gi rahu tooja: Saagu sinu surma piin, Issand, mulle eluks siin!

5. Saagu sinu hirmsad haavad Elukaevuiks minule,
Kui mu meeled nõrgaks lääwad, Astun surma-
hädasse; Minu süüd siis, Issand, võta, Armu
merde ja nad mata: Saagu sinu surma piin,
Issand, mulle eluks siin.
6. Mita kange jänu läbi, Mis sind ristil waevanud,
Kui mind rõhub surma-tõbi, Olen kangest koorma-
tud. Mind su jänu jahutagu, Glu jõeks mulle
saagu: Saagu sinu surma-piin, Issand, mulle
eluks siin.
7. Issand mulle appi tõtta Oma ohkamisega, Tuhat
süüdi hüüdwad sõtta Minu wasta, aita sa; Raub
kõne, nõrken mina, Õnnist otša anna sina: Võta
oma surma wäest Taewast awada mull' tõest!
Joh. Frant † 1677.

34.

Ja kui ta kõik sai lõpetanud, on tema kõikidele, kes
tema sõna kuulwad, igawese õnnistuse saatjaks saanud.
Hebr. 5, 9.

Wiisil: Kõik kallid hinge õnnistus. P. 208.

Ich danke dir für deinen Tod. |

1. Su surma eest sind tänan ma, Oh Issand Jeesus,
taewas, Et wõitles hirmsa hädaga Su süda
walus waewas, Oh saagu siis su surma piin Ra
mulle kosutuseks siin, Kui minu filmad kust'wad.
2. See armu eest ma tänan ka, Et nii hend alan-
dasid: Mu wõlga tulid tasuma Ja mu pääl'
halastasid. Oh ilmu siis ka, abimees, Kui olen
wiimse walu sees, Et ma wõin armu leida!

3. Su arm mind hoidku heldeste, Kui lahtun ilmast ära, Et mull ei kauks ialge Su kallis surma wara: Mu hinge wõta wasta sa, Oh minu ainus päästija, Et igawest' ma elan.

Johannes Scheffler † 1677.

Tema on meie üleastmiste pärast haawatud, ja meie ülekohtu pärast ära rõhutatud; karistus oli tema pääl, et meil pidi rahu olema, ja tema muhtude läbi on meile terwis tulnud. Wõlga on taga aetud tema käest ja teda on waawatud; aga ta pole mitte oma suud lahti teinud: kui tall, mis wiialse ära tappa, ja kui lammas, mis suu kinni peab oma niitjate ees. Jes. 53, 5. 7.

Wiisil: Oh Jeesus sinu walu. B. 237a.

1. Et läti Kolgatale Ja seistem risti all, Kus astub altarile Krist Jeesus, ohwri tall: Kes ohwri-anne oli Ja ülem preester ka, Kes taewast alla tuli, Et meid siin lunasta.
2. Jah, tema ohwriks annab, Hend meie asemel, Ja meie koorma kannab Sääl oma õladel. Sest terwe ilma wõlga Müüd nõutaks tema käest, See pandud tema selga, Ta kostab selle eest.
3. Sest temast walu laene Sääl üle kohiseb, Ta üli-arg ja waene Ja hirmus wäriseb: Ta patu häda tunneb Ta wiha wiljaga, Tall' kohus kätte sunnib Ka surma karika.
4. Ta palgel palaw higi, Ta keel on kuimanud, Mii teda surma wägi On ära waewanud. Ja siis — ta heidab hinge, Kes elu hallikas, Ta läheb surma jängi, Kes taewa kuningas.

5. Sest aga rõdmustele, Sa waene patune, Roorm
pandi Jeesu pääle, Et saaksid rahule: Sests teda
haawatakse, Et sina terweks saad, Sests teda rõhu-
tasse, Et sina õigets jääd.
6. Jah, karistuse läbi, Mis Issand, kandsid sa,
Saan mina armu abi, Kui kohtus seisn ma.
Su wermes, muhud, haamad, Krist Jeesus, walu-
mees, Kõik terwisets mull' saamad Weel surma
häda sees.
7. Su pääle, Issand, loota, Siis tahan wiimselt
weel, Su armu abi oota, Kui olen surma teel;
Mind oma haawadesse Sa peida, Jeesute, Siis
taewa rahu sisse, Saan mina ülesse!

26.

**Kui nüüd Jeesus ädilat sai wõtand, ütleb tema: See
on lõpetatud! ja nõrgutas pääd ja heitis hinge. Joh. 19, 30.**

Wiisil: Kes Jumalat nii lasseb teha. P. 143.

Es ist vollbracht, er ist verschieden.

1. Kõik lõpetud! Ja hinge heitnud On elu Issand
waikseste, Ju rahu würst kõik ära täitnud, Ta
läinud surma unesse. Jah, elu päike weerinud —
Suur sõna: Kõik on lõpetud!
2. Kõik lõpetud! Nii ütles tema, Ja elu sõnal kus-
tub hääl, Truu süda peab waikinema, Ta lõhkeb
sures ristil pääl. Nüüd suurem jõud on nõrgenud —
Oh püha sõna: lõpetud!
3. Kõik lõpetud! Ei enam mahti Kõik pole sul
nüüd kaewata, Su wandest olen mina lahti, Ma

pestud Poja merega. Nüüd põrgu wägi waigis-
tud — Suur sõna: Rõik on lõpetud!

4. Rõik lõpetud! Sind ihaldawad Me hinged, ime
armastus, Sind ingli hulgad kummardawad; Sää-
hingel kallim kosutus, Kus arm sul haa kaewa-
nud — Oh kallis sõna: lõpetud!
5. Rõik lõpetud! Nüüd tahan minna Ka sinu haa
kambriisse, Rõik taewa wäed tulnud sinna, Siin
oowab rahu ojake; Siin taewas ennast awanud —
Oh elu sõna: lõpetud! Salomo Frank † 1725.

VI.

**Eluwürst on surma ära wõitnud;
tema elab ja ka meie peame elama!**
Ülestõusmise laulud.

33.

Mina elan ja teie peate elama. Joh. 14, 19.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule ja. P. 31.

Er lebt, der Herr der Herrlichkeit.

1. Uuu Issand tõusnud auuga, Sest risti rahmas
rõõmusta, Haud tühi on, wõit tema käes, Sa
elad tema wõidu wäes.
2. Siis seda päewa pühitse, Ta tõusnud hauast elusse;
Ta waenlased ta jalge ees, Ja wõidu kroon on
tema pääs.

3. Sest olgu Jeesus kiidetud, Et surmast ta on tõusenud: Kus on nüüd surma astel veel, Mis kardaksime haura eel?
4. Ja tõusenud, sest loodan ma, Võin kalju pääle rajada, Dõ walgufeks on tema loo'nd, Ja elu surmast kaasa toon'd.
5. See Issand meil' ka töötand: Te tõufete! — kui suur see and! Ei pea liikmid jätagi, See pääle loodan otsani. (?)

SS.

Hõistamise ja wõidulaul on õigete majade sees: Jehowa parem läfi teeb kõit wahwaste. Laaw. I. 118, 15.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule ja. P. 31.
Seut triumphi ret Gottes Sohn.

1. Nüüd Jumal Poeg, wõit sinu käes, Et surmast tõusid elu wäes Sa suure auu ja iluga: Sest peab hing sind tänama!
2. Sa oled wõitnud waenlase, Ta wäe ja wõimu täieste, Nii kuda teeb üks wägew mees, Kel waenlane on põrmus ees.
3. Ei kurat mind nüüd lohuta, Kui ta ka hakkab mäsama, Sest põrmu pandud waenlane: Me Issa lapsed oleme!
4. Oh kallid Issand Jeesus Krist, Kes aitad heldest häbälist, Oh lasse meid ka armuga Su aauriiki päranda.

5. Siis igawest sind tänane, Hing waatab taewa ilusse: Sa aitasid, kõi lõpp'nud nüüd, Nii kiidab sind me laulu hüüd.
6. Uuu anname siis Isale Ja tema ainsa Pojale, Ning Püha waimu saame ka Niisama kiitma lõpp'mata! S. 1. 4. 5. Bartholomäus Gesius † 1601.

29.

Otsegu Kristus on ülesäratatud surmast Isa ann läbi,
nõnda peame ka meie uues elus läima. Room. 6, 4.

Wiisil: Wõta Isfandat nüüd kiita. P. 339.

Ueberwinder nimm die Palmen.

1. Wõitja, wõta wõidu palmid Wasta oma rahwa käest, Tema rõõmsab laulu salmid Tänu tähets wõidu eest! Waenlane, sul pole mahti, Sinu suu on seutud, Surma öö on kadunud, Et ta astel katti tehti; Surm ju põrgu waitige: Halleluja, wõitjale!
2. Wõidu lippu lehwitada, Wõitja, wõta hana eel! Kuningas, kes kumardada Sinu miisi oleks weel? Tuhat inglit teenriks wõta — Mõõda on su kannatus, Wõiduks muut'nud wõidelus, — Igawesel aulil hend kata! Kuulda taewas, kuulda maal: Halleluja, Isfandal!
3. Omast saagist anna sina Karjal osa, karjane, Kes siin tänu ohwiril täna Astub armu järjele. Saada ja mind rahu randa! Hing siis hõiskab ofjata, Et sa wõtsid armsama Pärisosa meile anda. Haljal aasal hüütaks jääl: Halleluja! talle eel!

4. Päite, lasse armu walgust Südamesse järada,
Dmastele anna selgust Et nad wõt'wad ärgata.
Oleme weel une kõies, Hüüa ja meid ülesse,
Hüüa, hüüa: ärgate! Warjud mööda, elu dies!
Päew on käes, sest kõla ja: Halleluja! otsata.
5. Rauta ja me surma hirmu, Tuleb wiimne tunnite,
Sest kes usub, selle põrmu Wõid ja wiia elule.
Tuleb wiimne surma walu, Tuleb wiimne wõide-
lus, Ole hinge kosutus: Meie surm on siis ka
elu, Lootus kindel ustujal: Halleluja, Issandal'!
6. Kuuluta, kui kurwalise, Süda haul ohkamas:
Nõdrus pääle uinumise Tõuseb elus jäädawas.
Raswafime kaduwuses — Kadum, see jääb
hauale, Kadumata, ülesse Tõuseb taewa iluduses,
Karja hüüab karjane; Halleluja, temale!
7. Lahtun'd liikmed koftu kogu Haua pimelt asemelt,
Kui säält tõuseb põrmu sugu Uueks eluks ülemelt.
Siis meil' kingid elu krooni, Ja säält kiidab õnnis
rind Inгли keelel, Issand, sind. Jah, mind lasse
hüüda ka: Halleluja, lõppmata!

Christian Ludw. Tabbel † 1775.

30.

Sest mina tean, et minu Lunastaja elab, ja tema jääb
wiimselt põrmu pääle seisma. Hiob 19, 25.

Wiisil: Ärgate, nii wahid hüüdwad. P. 355.

Halleluja, jauchzt ihr Chöre.

1. Halleluja, koorid koftte, Säält Jeesu ülendufets
tõstte, Ta püham päew on ilmunud. Ta ees

kattes surma wäli, Ta wõites hauast wälja tuli,
 Kes meie eest sai maetud! Jah, wõit on tema
 käes, Ta lõpetas, kõit wäes! Halleluja! Ta
 lõpetas, öö peletas Ja surma haa seletas!

2. Nuuga wägew Issand wõitis, Ja Saadana ta
 wangi heitis, Ta murdis katti ahela! Lepitud
 nüüd langen'd sugu, Me oma laste osa jagu,
 Me wõime taewast päranda. Pea lähme, Jeesuke,
 Ka oma kambriisse; Rahu saame Nii kaua jääl,
 kui sinu hääl On uuest' kuulda pilwe pääl.
3. Wõetaks' meid ka hauda matta, Ei sa me põrmu
 sinna jäta, Kes sina põrmu ise lood, Sa tall'
 annad uue elu Ja kingid kadumata ilu Sel põr-
 mul', kel sa armu tood! Sa omad igawest Me
 sinu heldusest, Halleluja! Surm kohtuga Ei
 kohuta, Sest elumürst on meiega!
4. Tõus'nud ta meid rõõmustama Ja kõite ära kau-
 tama, Mis rahu riisub meie käest. Tema au on
 kadumata, Ta sõna hukka minemata: Ja õnnis
 see, kes usub tõest! Nii käime rahu raal Ka
 pisarate maal Üles sinna, Kus elab ta, kes ar-
 muga Meid surmast saadab elama!
5. Elu päew ja elu läige, Kuis särab sa, kui armu
 päike Mu haa kambri seletab. Oh, mis tunneb
 õnnis süda, Kui mööda waew ja mure häda,
 Mind walgus taewast teretab. Meid wõitja, saada
 sa, Et wõime wõita ka Sinu nimel! Su surma
 tee wiis elule Nii saada meid ka rahusse!
6. Nuu seks, Isa, sulle saagu, Kõik, Poeg, su nime
 kuulutagu, Nuu, aamen, sulle Püha waim! Meist
 paremine serawimid Sind kiitwad, ning ka keru-

bimid — Eht sets ta arg weel nende aim! Kuid
 süüski nende teel Nii hüüab järgest' weel: Püha,
 püha Me Issand on, Jehoowa ta, Ta auu on
 täis maailma maa!

Gottfr. Bened. Funt † 1814.

31.

**Surm, kus on sinu astel? Põrgu haud, kus on sinu
 võimud? Aga tänu olgu Jumalale, kes meile võimust an-
 nab meie Issanda Jeesuse Kristase läbi. 1. Kor. 15, 55. 57.**

Wiisil: See aeg on tõesté ufte ees. P. 202.

O Tod, wo ist dein Stachel nun.

1. Surm, kus on sinu astel nüüd, Kus põrgu, sinu
 vägi? Kas lohutad weel kurat, meid, Kui kipud
 meie ligi? Sest olgu tänu Issale, Kes meile an-
 nud võimuse On ama Poja läbi.
2. Küll wana madu kawalast' Hend Jeesu wasta
 heitis; Ta pani wasta tige dast' — Ja Jeesus
 süüski wõitis: Uks tema kanda nõelasi, Ja ei
 saan'd võimust ommeti — Pää rõhuti tal katti.
3. Jah, elu würst on tõusenud, Ja waenlane sai
 wangi, See põrgu uks on lõhutud, Mis hoidis
 wangis hingi: Ei jõua enam üffigi Suurt wõit-
 jat hoida tagasi — Ta käes on wõidu-palmid.
4. Nii Jeesus põrgul kattuks sai Ja surmal surma
 rohuks, Ta elu walge ette tõi, Sai meile hinge
 rahuks. Ja mingi kurat mässama, Ei wõi ta
 muud kui kaewata: Ta põrmu pandud maha!
5. Su käsi, Issand, wõidu saan'd, Mu teda ülen-
 danud, Su käsi kõik on maha lõõn'd, Kes sulle

- masta pannud — Patt kurat ja ta põrgu haud,
Nüüd tühjad on kõik teie nõuud, Ei maksa teie wiha!
6. Eht elu würst sai surmatud, Ta elab siiski jälle,
Et pää on hauast tõusenud, Saab elu liikmetele:
Kes tema sõna sisse jääb, Kas see ta tõeste surma
saab? Ta elab, kui ta sureb.
7. Kes Kristusega tõuseb siin Ja jätab patu maha,
Ei sellel' teise surma piin Wõi enam kahju teha.
Sest surma wägi kautud, Ja hauast elu tõusenud,
Mis hukkaminemata.
8. Suur on siis hing, su pärandus, Mis eluwürst
full' toonud, Rõõm, rahu, õigus, õnnistus, Sul'
taewas omaks saanud. Kuid senni waitfclt oota sa,
Kui Jeesu wiiji jõuad ka Sa wäe ja wõimtu sisse.
9. Surm, kus on sinu astel nüüd, Kus põrgu haud
su wägi? Kas kohutad weel kurat meid, Kui
kipud meie ligi? Sest olgu tänu Isole, Kes meile
annud wõimuse On oma Poja läbi:
Justus Geseuius † 1671.

32.

Aga kui nemad wäga kartfiwad ja omad filmad maha
lõiwad, siis ütlesfiwad nemad naeste wasta: Mis teie ela-
wat surnute junnest ofsite? Ei ta pole fiin, waid ta on üles
tõusnud. Tuletage meele, kuidas tema teile on rääkinud, kui
ta alles Kalilea maal oli. Lmf. 24, 5. 6.

Wiisil: Mis oled sina, armas Jeesus, teinud? P. 48.

Er ist erstanden, der sein Blut vergossen.

1. Ta tõusnud üles, kesse walan'd mere, Väin'd
kaljukambri läbi walu mere, Kes surnu-riidis oli
haua süles, Ta tõusnud üles!

2. Ta tõusnud üles, kuis ta kuulutanud, Ta pitsari ja paelad purustanud, Ei põrgu vägi teda hoida jõudnud, Ta üles tõusnud.
3. Ta hauast tõusis ja tõi rahval abi, Muutsoon ta pääs, ei enam sülg ja häbi; Ta Isa käsul lõppis waewa põli, Ta hauast tuli!
4. Ta hauast tõusnud õndsas armu päeval, Nüüd olgu ots me pisaril ja waeval, Ta pole enam süäl, kes surmas olnud, Ta hauast tulnud!
5. Ta tõusnud üles, terwel maal on walgus, Ja pääs'nud rahval särab armu selgus. Tal pääle risti põleb rõõmu õli: Krist hauast tuli!
6. Ta hauast lahkus, juba õpetada Ta võttis wendi ja neid rõõmustada, Nad tundsiwad, kuis nende süda õhtus: Ta hauast lahkus!
7. Sa tõusenud, sind jüngrid teretawad, Su wihamehed häbisje nüüd saawad, Neid wabaks teed, kes enne wangis olid: Sa hauast tulid!
8. Sa tõusnud Jeesus, meie hinge ootus, Nüüd, süda, täide läin'd su kallim lootus, Su käes on elu, meie õnn ja õigus, Sa tõusnud Jeesus!
9. Sa ole meie au, ja rõõm ja ilu, Me pattu lõpeta ja meie walu, Sa kuningas, su juures hing on rahus, Sa tõusnud Jeesus.
10. Meid kinnita, kui läheme siit ära, Kui sureme, siis ole meie wara! Sa elus, surmas ole meie lootus, Oh Issand Jeesus!

Joh. Ab. Lehmus † 1788.

VII.

Issand Jeesus meie ülendatud kunin- gas ja Issand, kes meid hädasse ei jäta.

Caewa minemise laulud.

33.

Ja kõitide keel peab üles tunnistama, et Jeesus Kris-
tus on Issand, Jumala Isa ains. Filipp. 2, 11.

Wiisil: Truu ning helbe õnnistaja. P. 183.

Jesus Christus herrscht als König.

1. Kuningas on Jeesus Kristus, See kes järje pääle
istus, Keda Isa ülendand. Kõigi keel peab tunnis-
tama, Issandaks ta nimetama Teda, kes on
wõidu saand.
2. Kuningad ja kuldsed troonid, Würstid, kellel perli
kroonid, Üksi auu tall' annamad, Wägewad sääl
kõrges taewas Ja siin waeses ilma waemas, Kõik
on tema teenijad.
3. Jumal Isa, see on ainus, Wõrdlemata tema wõi-
mus, Üksi Poeg ta sarnane. Tema järg jääb
kõikumata, Tema riik on liikumata, Ei see lange
ialge.
4. Patune, tall' anna süda, Saige, kaeba talle häda,
Waene, oma wiletsust; Saamad wõib ta terweks
teha, Annab armu rikkust näha, Pöörab eluks
hukatust.

5. Wõitjad, andke wäge talle, Õiged kiitust Issan-
dalle Oma wõidu palmiga; Märtri hull sääl
mere kroonil, Püha koor sääl armu troonil, Rahu-
kandlit kõlista!
6. Minagi ju püüan põrmust Kuulutada kallist armust,
Mis wiib koju rändaja: Kuningas on Jeesus
Kristus, See kes järje pääle istus, Kiitke teda
otfata!

Phil. Friedrich Hiller † 1769.

34.

Aga see on pääatuff neist asjust, mis räägitakse: Meil
on niisugune ülempreester, kes istub paremal käel suure auu-
järje pääl taewas. Hebr. 8, 1.

Wiihil: Singe peiute. P. 157.

1. Jeesus, taewa teel Lääsüd meie eel' Wõta meid
ka õpetada Elu jooksu lõpetada, Et ta ülesse
Wiits meid tõeste.
2. Jsa järje ees Oled wahemees, Niiüd on mööda
waew ja walu, Niiüd full' antud auu ja ilu
Wõidu järje pääl Taewa telgil sääl.
3. Enne okas-kroon, Niiüd full ilu-troon Jsa pühal
wõidu käel, Kus sa ilma wõidu wäel Jälle käs-
timas, Taewa kuningas!
4. Risti kanname Sinu järele, Rada raste, ofka-
line, Wõitlemine waewaline: Püha wõitja sa
Meidki toeta!
5. Raste risti all Anna rändajal' Waimu wäge,
elu rammu, Rinnita ta nõdra sammu: Tõmba
üksine Meid su järele!

6. Nagu krooni ja Rannad mõitija, Võta meidki ehitada Glukroonil, et me rada Lõppets mõidu wäl Sinu järje eel.
7. Wõersil mõitleme, Võta heldeste Meil' siis Is- sand armu anda, Et me saame rahu randa Sinu risti naal Suurel isamaal.

VIII.

Issand Jeesus, meie hinge sõber ja hää karjane.

Laulud Jeesusest.

35.

Mõtlege nende asjade pääle, mis ülewal on, ei mitte nende pääle, mis maa pääl on. Sal. 3, 2.

Omal wiisil. P. 313.

Auf, hinauf zu deiner Freude!

1. Üles, hing, kus sinu ilu, Rutta meele mõttega, Maha jäägu waew ja walu, Rutta Jeesu poole ja! Ta õnneks sul. Jeesus on su ainus wara, Põlgab ta maailm sind ära — Tal armu küll!
2. Edasi ja ifka jõua Jeesu juure ülesse, Usu teel ja üksi nõua Käia, jooksta kermeste. Ta abimees; Kõiges hädas ta sind katab, Wiha, waenu maha matab Ta armu wäes.
3. Ole kindel, kinni hoia Jeesu kangest armu käest, Selle najal mõta käia: Tema truudus kindel tõest'!

Tal helde meel; Tuleb maenlane su pääle, Kohe
põgeneb ta jälle: Sest looda meel!

4. Sisse mine isa kotta, Jeesus selle lahti teeb,
Paluda ta ees ja mõta, Küll ta süda ärdaks läab.
Sind aitab ta; Rõhub sind ta waen ja wiha,
Ei ta sind ei jäta maha: Nii usu sa!
5. Mäele, süda, üles mäele, Tungi üksi ülesse, Anna
ruumi armu mäele, Mis hend kihland sinule! Su
Issand ta, Kes sind ommanduseks tahab, Sinu
eest ta surma läheb: Ta oma sa!
6. Üles, üles, taewast ihta, Sinna üksi soowi sa,
Kus su Jeesus, muidu wihta Ilma patu iluga.
Jah taewasse! Jäägu maha ilm ja elu, On sul
Jeesus hinge ilu — Saad rahule!

Joh. Rask. Schade † 1698.

36.

Jeesus, sinu poole tõstan ma oma hinge! Mu
Jumal, ära lasse mind mitte häbi sisse saada. Laaw. I. 25, 1. 2.

Wiisil: Jeesus rõõmustaja. P. 324.

1. Jumal-inimene, Issand igawene, Jeesus, minu
õnn! Minu elu looja, Minus rahu tooja, Sind
ma igatsen. Kallis Issand, hinge rõõm, Sind
ma üksi üliwäga Hinges nõuan taga!
2. Mind, ma arg ja waene Gutatuse laene Tahtis
uputa; Appi sina tõtt'sid, Kohtu ära mõtsid
Minust peleta. Minu kilp ja warju-pait, Issand,
sind ma üli wäga Üksi nõuan taga.

3. Sa mind lunastasid, Bölast wabastasid Oma were wäest; Hädas üles tõstsid, Kohtus sina tostsid Minu waese eest: Jeesus, wägew wahemees, Sind ma üksi üli wäga Tahan nõuda taga.
4. Sain ka armu pääle Uuest' effi-raale, Oh mu tarjane, Kuis mind talutasid, Lahkest juhatasid Glu wetele. Jeesus, ülem hinge arst, Sind ma üksi üli wäga Maa pääl nõuan taga.
5. Rõrbe karedusest, Laane lagedusest Sa mind kutsusid; Kosutasid ihu, Hingel kallist rahu Ise pakkusid. Jeesus, kallis taewa leib, Sind ma üksi üli wäga Ilmas nõuan taga.
6. Oh, weel majaline, Waene hädaline, Müüdki olen ma! Palju kannatada, Kasket risti rada On mul rännata! Abimees, kes ristil poon'd, Sind ma üksi üliwäga Hädas nõuan taga.
7. Sa mind toju saada, Bõta kosutada Oma risti naal! Pääle surma walu Ringi õnnist elu Armust ülewäl! Jeesus, wõitja elu würst, Sind ma nõuan üliwäga Glus, surmas taga!

33.

Uga kes mind armastab, teda armastatakse minu Isast, ja mina tahan teda armastada ja iseennast temale ilmutada. Joh. 14, 21.

Wiisil: Oh mõitlejad, et käige pääle.

Ich will dich lieben meine Stärke.

1. Mu jõud, sind tahan armastada Ma ihu, hinge wäega, Sind, ülem ilu, ihaldada Ma tahan teu,

tõega: Sind fenni tahan armasta, Kui elu hakkab lõppema.

2. Ma armastan sind, minu elu, Mu kallim sõber, taewas sääl, Ma ülendan sind, hinge ilu, Nii kaua kui ma hingana weel: Sind tall, ma tahan armasta, Et hinge pruudiks kosind ja!
3. Oh et ma sind nii hilja tunnud, Mu kallis hinge iluke, Nii hilja olen ohwriks annud Hend kallim wara, sinule: See on mind wäga kurwastand, Et ma sind kaua unustan'd.
4. Ma eeskatuses olen elan'd, Ja sinust läinud kaugele, Ma õiget walgust olen põlan'd Ja sattun'd wale wangisse: Nüüd oled ise seda tein'd, Et olen sinu armu näin'd.
5. Sind tänan nüüd, mu õige walgus, Et sinu waim mind walgustan'd, Sind tänan, püha taewa selgus', Et ja mu hinge kosutand: Sind, kuldne suu, nüüd tänan ma, Et ja mind wõtsid rõõmusta!
6. Mind oma tee pääl wõta hoida, Ja keela ära eeskimast, Mu jalg las' õiget rada leida, Ja hoida teda langemast: Mu ihu, hing ja walget's tee, Saa maa ja taewa päitene!
7. Mu kroon, sind tahan armastada, Kui oma armast Jumalat, Sind armus üffi ihaldada Kui kaunist wara kallimat: Sind fenni tahan armasta, Kui elu hakkab lõppema!

Joh. Scheffler † 1677.

38*).

Omäl wiifil. P. 383.

Ich will dich lieben meine Stärke.

1. Mu jõud, sind tahan armastada Ma ihu, hinge wäega, Sind, ülem ilu, ihaldada Ma tahan teu, tõega: Sind, kallim walgus, armastan, Eh elu lõpetan!
2. Ma armastan sind, minu elu, Mu kallim sõber, taewas sääl, Ma ülendan sind, hinge ilu, Nii kaua kui ma hingam weel: Sind tall, ma tahan armasta, Et hinge kosind sa!
3. Oh et ma sind nii hilja tunnud, Mu kallis hinge iluke, Nii hilja olen ohwriks annud Hend, kallim wara, sinule: Et ma sind kaua unustan'd, See on mind kurwastan'd.
4. Ma ekkituses olen elan'd Ja sinust läinud kaugele, Ma õiget walgust olen põlan'd Ja sattun'd wale wangisse: Nüüd oled ise seda tein'd, Et olen armu näin'd!
5. Sind tänan nüüd, mu õige walgus, Et sinu waim mind walgustan'd, Sind tänan, püha taewa selgus, Et sa mu hinge kosutan'd: Nüüd kulbne suu, ma tänan sind, Et terweks teed sa mind.
6. Mind oma tee pääl wõta hoida Ja keela ära ekkimast, Mu jalg las' õiget rada leida Ja keela teda ekkimast: Mu ihu, hing, sa walgets tee, Sa taewa päikene!
7. Mu kroon, sind tahan armastada, Kui oma armast Jumalat, Sind armus üksi ihaldada Kui kaunist wara kallimat: Sind fenni, Issand, armastan, Kui elu lõpetan!

Joh. Scheffler † 1677.

*) Oma isewiifi pärast (P. № 383) ilmub laul № 37 siin weel tõises kujus.

39.

**Seft mis lasu on inimesel seft, kui tema sõit maailma
lasuks saaks, aga oma hingele lahju teeks? Matt. 16, 26.**

Wiisil: Jeesusest ei jäta ma. §. 161.

Seele, was ermüd'ft du dich.

1. Mits ja ennast, hingeke, Ilma asjadega waewad,
Ets ja näe, kui kiireste Nemad pea põrmu läe-
wad: Jeesu walgust otfi sa, Muu ei mõi sind
aidata!
2. Oma murelikku meelt Juhhi üles taewa poole,
Juhhi teda patu teelt Ules üksi armu maale:
Jeesu walgust otfi sa, Muu ei mõi sind aidata!
3. Rahu sina ihaldad, Et siin hinge kosutada; Nõua
elu hallikat, Säääl on küllalt armu saada: Jeesu
walgust otfi sa, Muu ei mõi sind aidata!
4. Ufu teed käi kindlaste Sihhi mööda, mis sull'
pandi, Armu merest haigele Saab siis kosutuse
andi: Jeesu walgust otfi sa, Muu ei mõi sind
aidata!
5. Ets ja näe, et ilma tee Iwine on siin koguniste,
Aui see tee, mis lastele Ista soowind igaweste:
Jeesu walgust otfi sa, Muu ei mõi sind aidata!
6. Sht ja oled Jumalast, Waim, see on sind sünni-
tanud, Jeesu weres jäädawast' Oled riigi lap-
seks saanud: Jeesu walgust otfi sa, Muu ei mõi
sind aidata!
7. Issand on su kuningas, Meeles ifka pea feda,
Palwes üksi palawas Pööra tema poole süda:
Jeesu walgust otfi sa, Muu ei mõi sind aidata!

8. Nii ja kallis hingete, Pead üsna waitsets saama,
Küll sind wissist' rahule Jsa arm saab juhutama:
Jeesu walgust otši sa, Muu ei wõi sind aidata!

Jakob Gabriel Wolf † 1754.

40.

Kui keegi mind teenib, see läigu minu järel, ja kus
mina olen, seal peab minu teener ka olema; ja kes mind
teenib teda tahab minu Jsa anustada. Joh. 12, 26.

Wiisil: Helde Jeesute. P. 157.

Jesu, geh' voran.

1. Jeesus, meie eel Käi sa elu teel, Et su sammul
wiibimata Käime usus kõikumata; Meid siit
taluta Jsamaale sa!
2. Kui on kiusatust, Ringi kinnitust, Et ei keegi kur-
wal tunnil Raebaks, ohtaks häda sunnil; Ainult
risti all Wõit saab wõitlejal.
3. Olgu oma piin Raste kanda siin, Eht on koor-
maks wenna walu, Kinnita meid, meie elu! Tee
meid kõigiti Kindlaks otsani!
4. Jkka meiega Ole Jssand sa, Ja kui kõrbest läbi
käime, Anna et kõik kanda wõime; Wii meid
wiimate Taewa rahule!

Mit. Ludw. krahw Zinzenborf † 1760.

41.

Jeesus ütles tema wasta: Mina olen tee ja tõde ja
elu. Ütski ei saa Jsa juure muidu kui minu läbi. Joh. 14, 6.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.
Aus irdischem Getümmel.

1. Kes läbi ilma waewa, Ta kõrbe kuumuse, Teed näitab üles taewa Me usu silmale? Kes juhib tõe raale Me hinge otsimist, Kus põrm saab elu maale? See tee on Jeesus Krist!
2. Kui raskes ehituses Me waesed ohkame, Kus paksus pimeduses Siis saame walgele? Oh waata, armu selgus On Isa järje ees, Krist Jeesus on me walgus, Kõik tõe Poja käes!
3. Kes jõuab häda-ajal Me südant kosuta, Et tord ta hana rajal Saab päike tõusema? Kes mõidab hinge walu Ja surma kartuse? Krist Jeesus meie elu, Wiib meidki Isale. Chr. Aschenfeld † 1856.

42.

Ja ta ütles: Lase mind lahti, sest koit on ju wäljas!

Ja tema ütles: Ei ma lase sind mitte, kui sa mind ei õnnista. 1. Moos. 32, 27.

Omäl wiisil. P. 227.

Ich laß dich nicht.

1. Ei jätta ma, Mu Jeesus sina ole! Kui kohutab ja lahutab Mind sinust ilm, sa Issand appi tule! Siis üksi sinu ees Ma seisain, wägew mees! Mu palwet kuule sa: Mu Jeesus sina ole! Ei sinust ma Wõi lahutada!
2. Ei lahtu ma, Sa waigistad kõik häda! Ja olgu wiist ta raske rist, Mu ust on kindel keset surma rada. Kuis sa ta saadad mind, Ei ma wõi jätta

siid! Kui kord ka wiibid sa, Sa waigistad kõig' häda. Ei sinust ma Wõi lahtuda!

3. Ei jäta ma, Mind pead sa õnnistama! Sa Jeesuse, jääd minule, Kui muu siin kõik peab minust maha jääma. Pea kaub pimedus, Mull' tõuseb õnnistus Su käest, mu walgus sa! Mind pead õnnistama, Ei sinust ma Wõi lahtuda!

4. Ei jäta ma Sind keset kallist ilu, Sest puudub küll kord sina mull', Kõik minu rõõm on kohe kibe walu. Kõik ilma ilusus Sel paljas kurwastus, Kes ei wõi ütelda: Sa minu rõõm ja ilu! Ei sinust ma Wõi lahtuda!

5. Ei jäta ma, Sind Isand, sa mu elu, Sest tuleb surm, Mind päästab arm, Mis minu eest on maitanud surma walu. Jah, arm sa päästsid mind, Sull' armus kihlan hend; Kui süda lõhteb ka, Oh Isand, sa mu elu, Ei sinust ma Wõi lahtuda!

Wolfgang Chr. Deßler † 1722.

IX.

Püha waim, õige rõõmstaja, rahu tooja ja elu looja.

Nelipühi laulud.

43.

Ja ma tahan Isa paluda, ja tema annab teile ühe tõise rõõmstaja, et tema teie juure igaweste jääb, tõe waimu, keda maailm ei wõi wasta wõtta. Joh. 14, 16, 17.

Wiisil: Mu südamest ja meelest. P. 233.

1. Oh tõe waim, nüüd tule Mu hinge elama, Mull' rõõmustajaks ole Su taewa wäega: Sa püha trööstija, Meid tule kosutama Ja hinge istutama, Täit usku armuga!
2. Waat', minu waene süda Siin ohtab otsata, Ta pääle tuhat häda Käib walu, waemaga: Mind püüab üksine Patt Isast ära a'ada Ja Pojast lahutada — Et saaksin kohtusse!
3. Ma tean, mis mull' waja, Ja siiski effin weel, Ma jätan tõe raja Ja kõnnin wale teel. Ma ujun wale wees Ja saan nii õnnetumaks Ja waimus rammutumaks — Et surm mu silma ees.
4. Oh wõta kuulutada Mull', püha trööstija, Kuis Isa lunastada Meid wõttis armuga, Kuis ta meid lepitan'd, Me patu maha matnud Ja Poja weres katnud — Kõik kohtu lõpetan'd!
5. Kõik seda armu wara Too ise hinge sa, Et ta mu kroon ja sära Siin elus, surmas ka Mull' oleks otsani, Kui lähen kohtu ette, Ja hinge Isa kätte Ma annan wiimati.
6. Jah, kõik see armu wägi, Mis Poeg meil walmistas, See olgu hinge tugi, Kui süda lõhkemas: Ses seisja meie ees, Meid lase usus loota, Ja armu abi oota, Kui surma häda käes.
7. Nii Poja were armu Meil wala waimu sa, Et enam kohtu hirmu Meil poleks peljata — Et Waim, su armu wäest Ma uues elus käiksin Ja armu sisse wõiksin Ma jääda igawest!

8. Sest mõta ühendada Meid Isa, Pojaga, Meid täiest' pühendada Su taeva mäega. Oh Waim säält ülemast, Nii kõige tõe sisse Ja taeva telkidesse Meid saada heldemast'!

44.

Ja oma waimu tahan ma teie sisse anda, ja teha, et teie wõtate läia minu seadmiste sees, ja mu lohtu-seadusi pidada, ja nende järele teha. Heseekiel 36, 27.

Wiisil: Kõik tulge minu juure nüüd. P. 125.

Gott Vater, sende deinen Geist.

1. Meil oma waimu läkita, Nii Poeg meid käfib paluda, Oh Jumal Isa taemast! Sest sinu poole hüüame, Meid kuule, Isand, heldeste Ja päästa patu waemast.
2. Ei inimene ilmaSi Sa waimu annet ialgi, Ja elu omast käest, Siin maksab üksi halastus Ja Jeesu kallis lunastus, Mis sündind were wäest.
3. See pääle siis ka loodame, Ja kindlas usus ootame Siin Jeesu meres abi. Su weri meid ju lunastab, Hing temas taewa pärandab Tõest' usus armu läbi.
4. Ja seda kõik see arm mull' toob, Ja Püha waim, kes elu loob — Mul ise jõudu pole; Kui pea saan ma langema Siin oma usu-, armuga, Kui sa ei appi tule.
5. See waim on usul' walgeke, Kui minu wastä mäsfule Lääb wiha woog ja laene: Ja kui ka

ise Saadanas On minu wasta mäsamas, Ta
wõimetu ja waene.

6. Kus waim on, sääl on elu wõit, Sääl tõuseb kallid
rahu-toit Ra pääle rasket sõda. Kus Saadan siis
weel sinu wõim, Kui kae tõstab Püha waim?
Su riigil oht ja häda.
7. Waim põrgu paelad purustab, Ja hinge haamad
parandab Ja mures armu näitab. Kui äkki tõu-
seb häda-oht, Ta meie wall ja warju toht —
Ta imewiisil aitab.
8. Mift temaga saab magusaks, Dö armu-päewaks
heledaks, — Mis paistab talledele. Ta nende
üle walwamas, Ja kilbiga neid kaitsemas — Ta
wiib neid hingusele.
9. Oh õnnis, kessel dieti Waim tuleb wõeraks koguni,
Ja jääb ka südamesse. Kus tema asub armu-aal,
See pääseb ükstord risti raal Siit taewa telkidesse.
10. Seft Jsa, kuule helbeste, Mis alanduses palume:
Meil' oma waimu kingi, Kes siin meid wõtaks
trööstida Ja ülemal weel otsata Rord kosutaks
me hingi!

Paul Gerhardt † 1676.

Jumal — püha armastus, meie õnnistuse kalju.

Eaulud Jumala armust ja heldusest.

45.

Mis õnnis ja ainus vägew Issand, kuningate kuningas, ja kõige isandate Issand omal ajal tahab üles näidata, kes üksi on see, kes ei wõi surra, kes elab ühes walguses kuhu üksi ei saa, teda üksi inimene ep ole näinud, ega wõi näha; sellele olgu annustus ja igawene wägi. 1. Tim. 6, 15. 16.

Wiisil: Kui Jeesus suure armuga. P. 318.

Was alle Weisheit in der Welt.

1. Mis ilma tartus iganes Ei suuda seletada, Meil seda taewa selguses Arm lasseb awalbada: Et Jumal üksi kuningas, Kel igawene wägi, Kes isa-armus ustawas Ka waesemate tugi — See Jumal, kes kolmainus.
2. Sind Isa, Poeg ja Püha waim Usk tohib nime: tada, Ses nimes julgeb hinge aim Sa auu ülendada: Nii ennast oma rahwale Sa Issand, ilmutasid, Ja suures armus heldeste Reid kõiki armastasid, — Kel usku sinu sisse.
3. Poeg, Isa kuju, sünnitud On Isast igaweste Ja neitsis Maarias ilmunud On tema liha sisse. Nii lähed Isast, Pojast ka Waim wälja ühes auus; Ja ühes wäes on nendega Ja samas armu nõuus: Jah, üks on nende wõimus!

4. Mu süda, siin on sinu õnn, Su au ja hinge sära,
Siin sinu ainus sõber on, Kel anda õiget wara:
Sind löi ta oma kujukse, Lõi sulle furmas elu
Ja annab usu õiguse; Ka raskem rist ja walu
Saab tergetks tema armust!
5. Siis küsi hing, kuis dieti Saad teda tundma saa-
ma: See rahu toob ja otfani Wiib armu lõken-
dama; See kosutab sind kauniste Ja sindki sinna
kannab, Kus Jsa üle mõistmise Ldest' taewa
õndsust annab Sääll maits'ta oma lastel'.
6. Et jõuame su järele Meid Jssand, aita püüda,
Et hing su riigis röömsaste Wõiks igaweste
hüüda: Me Jumal üksi kuningas, Suur Jssand
ilma looja, Ja Poeg, kes patust lunastas, Ja
Waim, kes elu tooja — See Jumal, kes kolmainus.

Paul Gerhardt † 1676.

46.

Halleluja! Laulge Jehoowa auuks uus laul, ja tema
kiitust wagade koguduses. Jsrael rõõmustagu neist, kes neid
leinud; Siioni lapsed saagu väga rõõmsaks oma kuninga
pärast. Laaw. I. 149, 1. 2.

Omäl wiisil: P. 334 eht 335.

Wunderbarer König.

1. Imeline Jssand, Keda kummardame, Palwe oh-
wriil ülendame! Jsa ime armastuses Sa neid
kosutafid, Kes sind kaua kurwastafid: Mita weel
elu teel, Et sind kiit'wad keeled, Hüüd'wad laulu
hääled!

2. Looja imetegu, Taewas kiida, kiida, Ilma ruumi
tänul täida! Wägew ilma walgus, Taewa kulbne
päite, Leegi talle tänu läite, Täht ja kuu Säragu
Nuu ja kiitust loojal, Rõige armu toojal!
3. Mis siis hing, weel ootad? Anna tänu talle,
Laula ilma Isandalle, Kellel elu õhtu, Heitku
palwes põrmu, Ülendagu armu! Isandat Wäge-
wat Riitkem usinaste Müüd ja igaweste!
4. Halleluja hüüdku Need, kes Jeesust tundwad, Hend
tall' ufus omats andwad, Halleluja laulgu Jeesu
õige rahwas! Ja mis õnn — see weel on, Kui
wõid lõppemata Teda ülendada.

Joachim Reander † 1680.

47.

Rõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainu
sündinud Poja on annud, et ülski, kes tema hõlde usub, ei
pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema.
Joh. 3, 16.

Omni wiisil. Punschel Nr. 445.

Ich bete an die Macht der Liebe.

1. Ma kummardan sind, armu wägi, Mis Jeesuses
hend ilmutand, Ma astun armastuse ligi, Mis
põrmu pääle halastand: Mu oma mõte ära kaub
Ja armu merde üksi waub.
2. Kui wäga sa mind armastanud, Ja kuis su süda
nõuab mind, See ime-arm mind aratanud, Et
hing'gi üksi ihtab sind: Mu sees sa asu, armu
wõimus, Et wõisuksin ka sinu waimus.

3. Ma tunnen, süda sõuab sulle, Su oma olen üksi-
nes, Ei kadum ilm too õnne mulle, Mul elu —
sinus elades: Su juures rahu, rõõmu leian, Hend
armu merde peita püüan!
4. Su oma, Issand, on mu süda, Sa minu wara
ja mu wõit, Mu eest ja kandsid surma häda, Et
mulle tõuseks elu toit: Sa maksid minu wõla ära,
Mu hinge õnn ja tallim sära!
5. Oh Jeesus, oma püha nime Siis minu hinge
kirjuta, Et sinu suure armu ime Wõits tõeste
waimu wanda, Et sõna, töö ja terwe elu, See
kuulutaks su nime ilu!
6. Sest, Issand, sinu nime läbi Mull' Isa süda lahti
lääb, Ta kinnitab, et armu abi Hing walus,
waewas ikka saab: Kui patune siin seda teaks,
Ta teda armastama peaks!
7. Sest Jeesu nime ülendage, Säält armu hallik al-
ganud, Säält saamad kosutust ja wäge, Kõit kes
on kroonil ehitud: Kuis kummardawad nende wäed,
Kuis läawad risti palwe käed!

Gerhard Terstegen † 1769.

48.

Serawid seiswad tema kõrwas, igal ühel oli kuuks tiiba;
lahega kattis tema oma palet, ja lahega kattis tema oma
jalgu, ja lahega lendas tema. Ja tõine hüüdis tõise wasta
ja ütles: Püha, püha, püha on wägede Jehoowa! Kõit
maailm on tema annu täis. Jes. 6, 2. 3.

Wiisil: Ärgate, nii wahid hüüdwad. P. 355.

1. Serawimid auu sull' andwad, Ja kerubimid kiitust kandwad Sull', Issand, ohwriks otfata. Ingli suud sind ülendawad Ja alandufes auustawad Sind tuhatwõrdse keelega. Sa nende rõõmustus, Ja hinge ihaldus. Amen, aamen, Sest kiidame Ka ühtlase: Sa meie Jumal üffine!
2. Pühas tooris taewa telgil Sind ülendawad ilu helgil, Kes elu kroonil ehitud, Keda Poja õigus katab, Mis weres wigadusi matab, Ja lumastab, mis lahtunud, — Need kiitust kaunimat Sull' ohwriks annawad. Amen, aamen, Sest kiidame Ka ühtlase: Sa meie Jumal üffine!
3. Nõnda maa ja taewas kõlab Ja ilu hääldes ilm, see helab Su suurest isa-heldusest: Kudas kustub püha wiha Ja jälle paistab armu eha Me mulla põrmu ülewast — Kuis meid on päästnud arm, Et kadund surma hirm! Amen, aamen, Sest kiidame Ka ühtlase: Sa meie Jumal üffine!
4. Oh siis, Issa, meie sisse Sa wala waimu südamesse, Tee teda oma templiks ja — Et ta kiidaks ohwri talle, Annaks tänu Jumalale, Kes meid on päästnud werega! Sa hinge igatus, Ja kaunim kosutus! Amen, aamen, Sest kiidame Ka ühtlase: Sa meie Jumal üffine!

 XI.

Ühendatud kuninga kogudus kui püha waimu töö wälti, Jumala sõna tema taewaline walgus.

Kristlikust kirikust ja Jumala sõnast.

1. Jssanda kirik, mida põrgu wäravad ei wõida.

49.

Tema alus on püha mägede pääl. Jehoowa armastab Siioni wärawaid enam kui kõiki Jaakobi hoonid. Sinu sees räägitakse annustamise wäärt asju, sina Jumala linn, Seela. Laaw. I. 87, 1—3.

Wiisil: Oh Jeesus sinu surma. P. 266.

1. Oh, Siion, sinu linna alus On püha mäele põhjend'ud, Su wärawa sääl ime-ilus On Jssand ise rajanud, Küll on ju kestel õnnis lugu, Et Jumalal' sääl antaks auu, Et teda teenib rahwa sugu, Kes kiidab tema armu nõuu.
2. „Ma tahan kuulutada ilmal' Weel kallid asju kawnimast'“ Nii ütleb Jssand, „rahwa silmal' Uut walgust anda ütewast. Mind paganadki kummardawad, Egiptus, Paabel, Moora maa, Nad minu armust uueks saavad, Ja puhtaks talle werega.“
3. Sest Siion ise annab aru: „Meil Jssand linna ehitan'd, Ta üle ilma häda-oru Kõik rahwad

rahus ühendan'd." Jah tõeste: Rõige ilma teeles
Nad Issandal' siin laulavad, Nad ühes hääles,
ühes meeles Sää! kiitvad oma kuningat.

Wabaherra G. v. Mengden'i järele. (Lätimaal 1625—1688).

50.

Kui armsad on sinu hooned, wägede Jehoowa! Jehoowa
õnnesid ihaldab mu hing, et ta ära nõrkeb; mu süda ja mu
liha, need hüüavad suure häälega elawa Jumala poole j. n. e.
Laaw. I. 84.

Wiisil: Jeesus surma ära wõitja. P. 300.

1. Oh kui armsad on need hooned, Kus sa, Issand,
afumas, Ets sää!t woola elu sooned, Woola
wärske hallikas: Hing sää! saanud rahu õuue,
Peitnud ennast armu põuue, Kus meid, Issand,
kõsutab, Rahu weele asutab.
2. Sest siis ihtab waene süda Sinu rahu õuuesid,
Ihtab sinu kallist koda, Kus sa toidad hingesid:
Taewa mannaga neid söödad, Wärske elu weega
joodad, Nende haawad walusad Taewa rahul
parandad.
3. Saks mu süda ja mu liha Hüüab suure häälega,
Ja mu terve hinge-ihha Hüüab üksi otsata, Glaw
Jumal, sinu poole: Waata, waata, waeße pääle,
Anna oma rinna naal Rahu wäsin'd wõitlejal.
4. Sinu kotas kallis ase, Kaunis koht sää! linnuksel,
Dma altarile ise, Pesa tegid pääsukfel: Rõik siin
üli õndsad wäga, Kes on ufus nõudnud taga Oma
heldet Issandat, Heldet rahu kuningat.

5. Ennemine päevaks tahan Jäada sinu õuesse, Kui et tuhandeks ma lähen Hõela rahva keskele, Enne sinu lävel olla, Kui et hõela kotta tulla: Pilt siin püha õnnistus, Päev jääb hinge hukatus!
6. Juba lahke elu läige Siin su koja telgi all, Aga kallim elu päike, See meil paistab üleval: Kui kord Siionisse saame, Sinu ette seisma jääme, Kes meid mõtsid merega Enesele omanda!
7. Wäramad, siis lahti minge, Saatte Siionisse mind, Kus mull' rahu tuleb hinge, Kus ma, Issand, leian sind, Kus mull' paistab Isa pale, Armu- päike, kuldne, hele, Kus mu wiimsed pisarad, Järje ees kõit kuivavad!

51.

Kes kõige kõrgema Jumala taitsmise all elab, ja alati kõige wägewama warju alla jääb, see ütleb Jehoowale: sina oled mu warju päik ja mu tugew liin; mu Jumal, talle pääle ma loodan. Laaw. I. 91, 1. 2.

Omal wiisil. P. 336a.

Ein feste Burg ist unser Gott.

1. Meil kindlaks linnaks Jumal on Ja tugewuseks taewast, Ta hädas meie hinge õnn, Kes aitab kõigest waewast. Küll wana waenlane On wäga wihane; Suur wägi, kawalus On tema tugewus — Ei ole tema sarnast.
2. Ei aita meie nõu ja töö, See peagi meid petab, See abimeheks üksine, Kes taewast appi tõttab. Kas tunned seda meest? Ta nimi Jeesus Krist! See Issand suurest wäest, See ainus Jumal tõest: Wõit temale peab jääma!

3. Kui oleks ilm täis kuratid, Kes tahaksid meid neelda, Ei karda meie kedagi, Meid Jumal jõuab teelda. Ja olgu viha meel Maailma würstil weel, Ei ole mõimust tal, Sest ta on kohtu all: Uks sõna rõhub teda!
4. See sõna seisab mõitmata, Eht turtsub waenu wägi, Sest oma waimu andega Meil abimees on ligi. Nad mõtku meie käest Nuu, ihu, last ja naest — Et mingu igawest! Ei saa nad kasu sest — Ta riik peab meile jääma.

Martin Luther † 1546.

52.

Jumal on meile warjupaigaks ja tugewuseks; ta annab ennast küll leida, kui abi mees kõigis ahastuses. Laaw. I. 46, 1.

Wiihil: Meil tuleb abi Jumalast. P. 316.

1. Küll abi tuleb Siionist, Mis ehitatud taewas, Meid aitab Issand Jeesus Krist Siin kõiges walus, waewas: See püha wahel mees, Kes Isa järje ees On oma werega Meid mõtnud lunasta — Kes Issandate Issand.
2. Ta sõna on kui teraw mõõk, Mis tungib ihu hinge, Ta käsi on walus wälgu löök, Mis lõhub kalju kange. Kui hakkab sundima Rord kange käega Siin püha mõidumees, Siis tema jalge ees On wihameeste wägi.
3. Ja olgu noolid tulised, Mis kurat wälja saatnud, Kui rahe terad rauased, Mis rahwast maha mat-

nud: Ta sõna kilbiga Meid kinni püüad sa, Kui usu= mõitluses Sul Issand silma ees — Wõit sinule peab saama.

4. See sõna on me kilp ja müür, Ja kallim elu wara, Ta meie lipp ja laewa tüür, Et ei me ekki ära — Ei sellest ialgi, Me lahtu koguni — Kui kõik meilt riisutaks, Mis peame kallimaks — See sõna peab meil' jääma!

53.

Mõttele oma koguduse pääle, mis sa wanast enesele oled saatnud, mis sa oma pärisosa suguharuks lunastanud; mõttele Siioni mäe pääle, kus sa elad. Laaw. I. 74, 2.

Wiisil: Weil tuleb abi Jumalast. P. 316.

So lange Christus Christus ist.

1. Kui Kristus weel on kuningas, Ei tema firik kau, Ja olgu hõelad mäsamas, Ei selle wallid wau. Sest Jumal Jumalast, Suur päästja ülewast On meie abimees: Ta sõna mõimu ees Peab põrgu põgenema.
2. Sull' kiitus, püha tarjane, Et meil weel annad armu, Kui firik kindel usule, Ei tunne tema hirmu: Sull' tänu, Jeesus Krist, Et aitad armulist', Et waimu walgega Weel teda õnnista Sa tahad, rahu tooja!
3. Jah, omas sõnas, were mäes, Mis ilmal elu toonud, Sa kaljul kange tormi käes, Tall' oled koja loonud: Kuis asud armuga Siin kojast, Issand, ja! Sa teda ehitad Ja ta pääl' halastad: Tall' annad taewa wara.

4. Tall', Issand, ole hoidijaks Ka raskel risti tunnil,
Et risti sõnum vägemaks Teeks hinge armu
annil. Su nime auuks ja Me templit kaitse ka,
Et küündla jalale Jääks puhas tuluke, Ja leegiks
lõppemata!

2. Sõna ja sakrament — Jumala armu ainu-
lised abinõud.

54.

Küll mäed liiguvad ära ja mäekünkad kõiguvad; aga
minu heldus ei pea mitte sinust liituma, ega mu rahu seadus
kõituma, ütleb Jehoova, su halastaja. Jef. 54, 10.

Wiisil: See aeg on tõesti uufe ees. P. 202.

1. Küll kõrged mäed kõikugu, Ja madalaks nad saagu,
Küll mäekünkad liikugu Ja aset wahetagu: Ei
minu arm saa muutuma, Ei midagi tast puuduma,
Nii ütleb meie Issand.
2. Ka kaljud wõiwad katteda Ja tõusta mere põhi,
Ka vägew tamm saab murduma, Ja niidul närt-
sib rohi: See seadus aga seisma jääb, Mis
sinuga mu heldus teeb — Nii ütleb meie Issand.
3. See seadus tehtud mere wäes, Ei ta wõi tühjaks
saada, Poeg wõttis Isa järje ees Meid seega
lepitada; Ta ise tapalambaks sai, Ja seega kõigil
elu tõi — Kuis Isa seda seadnud.
4. Waat', wikerkaar sääl pilwetes On armu tähend-
dajaks, Nii sakrament me häda sees On kõige
kinnitajaks, Mis sõna sellest kuulutand, Kuis arm
me pääle halastand Me suures surma-hädas.

5. Meil' taewa-uks on lahti nüüd, Meid ootab isa
koda, Nüüd maksetud on were-süüd, Hing usub
julgest feda: Me lapses saanud oleme, Ei patu
laene wihane, Meid jõua hukka saata!
6. Ja tõusku küll ta wete woog, Ei saa ta häwi-
tama, Ja tulgu kohtu wiha hoog, Me saame
digeks jääma: Mis ristmine on asutand, Ja
armu-laud on kosutand — See leping peab seisma!
7. Ta põhi on ju armastus, Mis igaweste olnud,
Ja lõppemata halastus, Mis meie omaks tulnud:
Mis Isast ikka soowitud, Ja Poja läbi täidetud,
Me kasuks, kes ta wennab.
8. Sest kindla kirja Kolgatal On veri maha pannud,
Ja seadus sündin'd risti all, Mis uuest' kinni-
tanud: Nüüd lunastus on nende käes, Kes puh-
taks saanud were wäes — Kolmainus annab armu.
9. Seepärast mäed kõitugu, Ja madalaks nad saagu,
Kõik mäe-künkad liitugu Ja aset wahetagu: Ei
wõi see seadus kõituda, Mis Jumal teinud meiega. —
Ta kindel igaweste!

3. Püha päew — hingamise päew Isandale.

55.

Aga Jeesus ütles neile: Mina olen elu leib: Kes
minu juure tuleb, see ei pea nälga nägema, ja kes minu sisse
usub, see ei pea ial jänntama. Joh. 6, 35.

Wiihil: Wõitle hästi, kui sind Jumal. P. 65.
Gottes Stille, Sonntagsfröhe.

1. Taewa selgus, püha sära, Hingus, mis on Issandalt, Hing, ses ärka, leegi wara Walguses, mis ülewalt.
2. Önnis, önnis noor ja wana, Kui ta armu järje ees Kuuleb kallist armu sõna Kosutusest Kristuses;
3. Kus siin waeste kätte kantaks', Mis ta pakkus omastel, Mull' ta seda leiba antaks', Mis ta murdnud jüingritel.
4. Glu wõimu, armu wäge, Palwe püha tulutest, Armastusel' leian tuge Sinu waimu woogudest.
5. Armu tuld siis lõkendada Lase, Issand Jeesus, ja, Lase lausa altriks saada Minu hing sull' otsata.

Max v. Schentendorff † 1817.

56.

Rõnda peate teie õnnistama Iisraeli lapsi ja neile üt-
lema: Jehoowa õnnistagu sind ja hoidku sind. Jehoowa
lastu oma pale paista sinu pääle, ja olgu sulle armuline!
Jehoowa tõstku oma pale sinu pääle, ja andku sulle rahu.
4. Moos. 16, 23—26.

Wiihil: Ma tulen taewast ülewalt. P. 38.
Brunn alles Heils, dich ehren wir.

1. Oh armu-kaew, hend awa ja, Ja meie hinge jahuta, Kui püha kojäs paludes Siin, Issand, seisame su ees.
2. Sa Jumal Looja, meile jää, Ja õnnista meid ülem hää, Sa wõta oma pühast wäest Meid hoida kõige kahju eest.

3. Oh Jumal Poeg, me päästija, Su pale lase paista
ja Me pääl', et ikka usume, Et sa meid aitad
heldeste!
4. Oh waim, me õige trööstija, Me pääle pale tõsta
ta, Et ise elad meie sees, Ja meie käime rahu wäes.
5. Kolmainus, püha elu päem, Ja igawene armu
kaem, Me terwet elu uuenda, Et kiidame sind
lõpp'mata!

57.

Äga olge sõnategijad ja ei mitte üffipäinise kuuljad, et
teie walemõtlemise läbi endid ei peta. *Jak. 1, 22.*

Wiisil: Nüüd paistab meile kauniste. P. 342.

Komm heilger Geist,kehr bei uns ein.

1. Oh püha waim, nüüd tule sa Ja sõna walgust
walada Meil wõta südamesse! Et tema muuduks
wilja maaks, Mis kaunist seemet kaswataks, Sest
too sa hinge sisse Selgust, walgust Meelel', keelel',
et me õigest õpetame, Kuuljast tegijaks ta saame.
2. Oh elu waim, kes ülevalt Meil' tuled alla Juma-
lalt, Meid wõta juhataba, Et sinu poole hüüame,
Ja taewa poole püüame, Kui on ta raske rada:
Sihiks, juhiks Saagu, jäägu, sinu sõna selge läige,
Paistku ta kui elu päike.
3. Ei kardada me siis pimedust, Ei kurja waimu tige-
dust, Mis kipub meie pääle. Sest tule sambaks
meie eel On Kristus — ja ta sõna hääl, Et
saame õige teele. Selge, walge Elu säde, armu
tõde, meile sära, Ole meie kallim wara.

58.

Hõisate Jehoowale kõige maa rahwas. Teenige Jehoowat rõõmuga, tulge tema ette rõõmsa lauluga. Öppige tunda, et Jehoowa Jumal on. Tema on meid teinud ja ei mitte meie ise, omaks rahwaks ja oma larja lambaks. Tulge ta wärawaist sisse tänuga, tema õnnedest sisse kiitusega, tänage teda, kiitke tema nime. Sest Jehoowa on hää; tema heldus kestab igaweste, ja tema tõsidus põlwest põlweni. Laam. I. 100.

Wiisil: Ma tulen taewast ülevalt. P. 38.

Nun jauchzt dem Herrn alle Welt.

1. Müüd Issandale hõisate Ja teda usus teenige, Ta ette tulgem tänades Ja seiskem tema palge ees!
2. Kõik tundkem, Jumal üksi ta, Kes meid on loonud armuga, Me elame see armu wäest Ja saame kõik ta heldest käest.
3. Ta on me pääle halastan'd, Meid oma rahwaks nimetan'd, Meid oma lambaks on ta tein'd Ja halja rohu maale wiin'd.
4. Kes teda tahab teenida, See mõtku nõse rutata Ta läwest sisse lauludel, Ta õuue tänul, kiitusel.
5. Jah, Jumalat müüd tänage, Muu andke tema nimele: See olgu meie rõõmustus, Me hinge kallim ülendus.
6. Ta lahtus on nii väga suur, Ja jäädaw tema armu juur: Ta heldus kestab alati, Ta tõde põlwest põlweni.
7. Sa Jumal Issa, igawest' Ja Jumal Poeg, ta suurest wäest, Sull' ühes püha waimuga Müüd olgu kiitus lõpp'mata!

David Denike † 1680.

4. Jumala sõna, taewa walgus ekstiwale hingele.
 Piibli pühaks.

59.

Sinu sõna on minu jalgele lambiks ja walguseks mu jalgteel pääl. Taaw. l. 119, 105.

Wiisil: Jumal maa ning taewa looja.

1. Sinu sõna armu wara, Issand, on mu hingele, Lemas leegib taewa sära Alla häda-orusse, Ilma walus, waewades, Pimeduses pillases.
2. Sinu sõna kallim walgus, Lambiks ta mu hingele, Hekimas ta elu-selgus, Kui siin eksin järgeste: Ta mu jalga juhatab, Et ta õige teele saab.
3. Sinu sõna mõõga tera, Tuli taewa waluga, Wasar ta, mis lõhub ära Pihuts kalju kangema: Mida seab patu teel Sulle wasta liha-meel.
4. Aga Issand, sinu sõna On ta waitne hella hääl, Milles ise räägib sina Taewa armust ilma pääl: Milles kurbi kosutab, Waestel' armu kuulutab.
5. Püha sõna, elu läige, Paista üle terve maa, Ole rahwal rahu päite, Mis tall' leegib otsata: Et siin rändaks iga mees Usus Jeesu palge ees.
6. Issand Jeesus, taewa tõde, Püha kirja kuldsem täht, Paistku meil' su armu säde, Kui on karta häda-ohht: Kisti all meil rahu loo, Surmas ja meil elu too!

60.

Wäga õnnis on mees, kes Jehowat kardab, tallel wäga häa meel on tema tästudest. Taaw. l. 112, 1.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.
Wohl dem, der Jesum liebet.

1. Önn sel, kes Jeesust nõuab, Ta sõna armastab,
See armu warju jõuab, Kui saadan ähwardab.
Kus Jeesus sõbraks kojat, Sääal asi korda lääb,
Kus tema põhjaks majal, Sääal elu armsaks saab.
2. Mull' olgu hinge iluks Su sõna üksine, Et saaksid
uueks eluks Mull' ise, Jeesute; Las teda tallel
panna Mind, Isfand, armuga, Et ristis wilja
kanda Wõin sajamõrra ma.

Anna Sophia, Hessen=Darmstadtii maakrahwi proua † 1683.

5. **Uue hingekarjaste õnnistamiseks ehk laula-
tamiseks.**

61.

**Mina olen hää karjane: hää karjane jätab oma elu
lammaste eest. Joh. 10, 11.**

Wiisil: Müüid paistab meile tauniste. P. 342.

1. Oh kosugu su kogudus, Su armu=riigi asutus, Sa
truu ja helde karjus! Sa näita meile rohu maad
Ja hingamise hallikat Su elu puude warjus!
Wilu, walu Wangist päästa, põrmu tõsta auu
sisse, Ules taewa telkidesse.
2. Oh Isfand, armu hoolega Sa wõta karja koguda,
Tall' ise hoidjaid anna! Meil seisja kindlaks kil-
bits eel, Ja oma sõna wõidu wael Meid isakotta
kanna! Juhiks, Sihiks Sõna olgu, hinge tulgu
jääd'waks waraks, Pimeduses koidu säraks!

3. Su nimi paistku ilmale Kui walguš üle rahwaste,
Ja aral armu toogu! Su pühaduse elu waim,
Su tunnistuse taewa taim, Meil' surmas lootust
loogu! Tarkust, ärtust Selleks kingi, hoia hingi
häda orus, Raitse laewa mäsšus, marus!
4. Seepärast, ülem karjane, Veel südamest sind
palume, Oh kuule meie hüüdu: Sa mõta ise
õnnista Su riiki waimu wäega, Sa pühitse ta
püüdu: Tõega, teuga Sinu ristist üksi wisist'
jutustada, Risti ilu ülendada!
5. Seks risti ette wiimati Me astume weel ühtlasi,
Ja langeme siin põrmu: Kes elu mõitsid surma
käest, Kui surid oma karja eest, Su riigil anna
armu: Saada teda Surma rajal risti najal elu
mäele, Wõitja koguduse mäele!
6. Krist Jeesus, taewa kuningas, Kes kõigel' ilmal'
käsimas, Pea oma riiki tule! Tall' waewalisel
walu-raal Ja filmapisarate maal Sa ise pääst-
jaks ole! Dotust, lootust Palwe püüdu, hinge
hüüdu täida ise, Surmast wii meid elu sisse!

62.

Ma tahan teile anda karjatsed oma südame järele; ja
nad peawad teid söötma tundmise ja targa mõistusega.
Jerem. 3, 15.

Wiisil: Müüd risti rahwas laulage. P. 208.

Erhalt uns, Herr, dein theures Wort.

1. Laf' oma sõna puhtaste Meil', Jssand, kuulutada,
Ja wiinamäele üksine Sa mehi wälja saada, Kes

ufus wõt'wad wõidelda; Jah, oma toda kaitse sa,
Ja tema ehitajaid!

2. Su fulased siin alati Sind sõnas ülendagu, Ja
wagas elus ühtlasi Su auust nad tunnistagu:
Et sõna wägi taewane, Mis üksi wiib meid elusse,
Ei tehtaks kõlwatumaks.
3. Su nimel käsud kutsugu Ja unest äratagu; Kõit
kuuljad tõeste ärgatu, Ja tegijaks ka saagu: Et
sõna wäljajagajad, Ja kõik kes seda kuulewad,
Tõest' armust õndsaks saawad.

6. Uue koolmeistri ammetisse panemiseks.

63.

Jeesus ütleb temale: Ole mu lammaste karjane.
Joh. 21, 17.

Wiisil: Jeesus, surma ära wõtija. P. 300.

1. Jeesus, ainus armu selgus, Taewa tõde ülemal,
Oh kui suur su arm ja heldus, Mida näitad
nõdremal': Kutsud oma käsiliseks, Armu = riigi
abiliseks Meid, kes waesed oleme, Waesed, wäe-
tid täieste!
2. Kuis sa oma karja hoiad Ime kombel koguni,
Langen'd Peetrusel weel hüüad: Hoiad lambaid hool-
fasti! Lõpetad tal enne waewa, Uwad siis tall'
armu taewa, Nii et nõder sambaks saab, Kes
weel tõisi toetab.
3. Kuule siis ka seda wenda, Kes siin põrmus
kummardab, Suud ja südant sulle anda Hinges

üksi ihaldab: Wäeti, waene on ta ise, Aga waese, waemalise Teed ja, Issand, tugewaks, Waimus mahwaks, wägewaks.

4. Oma sõnaga siis ole Talle lambits elu teel, Waimus walgustama tule Palujat su palge eel: Et ta hoiaks talleksi, Mida sinu armu käsi, Tahab, taewa karjane, Anda tema hoolele!
5. Jah, ja kallim taewa sära, Elu walgus ülewast, Kodu, kooli ainus wara Ole, Issand, heldemast! Karjatsed sind hinges kandku, Sellest karjal' märtu andku, Kuis sind õnnis teenida Glades ja surres ka!
6. Karjane, kes alla tulid Taewa telgist ülewalt, Ja ka ohwri talleks olid, Päästsid omad kohtu alt: Õpeta meid ustawuses Jüngri kohut kannatuses Täitma termel elu a'al, Raskemalgi risti raal.
7. Kaunimale karjamaale, Kui ta kosub risti all, Rogu oma rinna naale, Wiimaks, Issand, ülewal Kõiki, kes su sammul käinud, Walu wetel waewa näinud: Karjatsid ja karja sääl Hoia armu järje eel!

• Kiriku aasta-päewaks ehk mälestuse-pühaks.

64.

Suured on Jehoowa teud; neid nõutakse kõitidest, ennel neist hää meel on. Tema on ühe mälestuse teinud ma imeasjadele; armuline ja halastaja on Jehoowa. Laaw. III, 2. 4.

Wiisil: Müüd paistab meile kauniste. P. 342,

1. Müüd kandle-keeled kõlage Ja tänu hääled helage Sest, mis meil' Issand teinud: Ta püha paiga
- M. Eipp, Kodu-Kannel. 6

walmistan'd, Kus arm on kurbe kosutan'd Ja elu weele wiinud: Selge, walge Armupäike, elu läige on siin koitnud, Issandale hingi mõitnud!

2. Siin selge sõna kuulutus, See hinge ülem õnnistus On rahwast rõõmustanud: Ta kallis armu walgete On paistnud närtfind hingesse, On etsjaid äratanud: Tõtte, wõtte Elu wara, taewa sära armu kätelt, Hinge rohtu rahu wetelt!
3. Siin rohke armu hallika Sa wõtsid ise awada, Oh Issand, hinge ilu! Siin rahu wäsiind rändajal Sa andsid oma risti all, Ja waigistasid walu: Kuuwi Hingi Kosutama, elustama Issand, ise Tulid ja see telgi sisse.
4. Sest Issand, suur on halastus Ja sinu taewa armastus, Mis kuulutab see koda: Siin ise oma rahwa ees Sa wõtsid käära armu wäes, Ja teda õnnistada: Sihiks, Juhiks, Taewa andiks, elu pandiks, olid sina — Sinu sakrament ja sõna!
5. See wara, püha karjane, Meil' jäägu laste lastele Weel puhtaks, puutumata: Mis wanemaid on walgustan'd, Ja nende hinge ilustan'd, Sa seda, Issand, jäta Miuuriks, Tüüriks, Mässus, marus, häda orus mõitlejale, Tule sambaks risti raale!
6. Jah, Issand, wõta heldeste Meid ikka armu hoolele, Meil kõwaks kantjiks ole, Kui tuleb kurat kiusama, Meid oma kawalusega, Käib meie hinge pääle: Kilbiks, walliks, Ohkajale, Issand ole, armu taewast, Wii meid warju walust, waewast!

XII.

Igawene armu-seadus, mille püha Jumal patuse põrmuga teeb.

Ristimise laulud ja laulud noore rahwa õnnistamise pühaks.

1. Ristimise laulud.

65.

Kes usub ja teda ristitakse, see peab õndsaks saama; aga kes ei usu, teda peab hukka mõistetama. Mark. 16, 16.

Wiihil: Jeesus õnnistegija. P. 161.

Ewig, ewig bin ich dein.

1. Sulle Issand, igawest' Olen omanduseks saanud, Oled mind ju heldusest Oma surma wautanud. Sellest tahan rõõmusta: Sinu ikka olen ma!
2. Oh ja rohke halastus, Mis mull' toonud waim ja wesi: Taewas on mul pärandus, Jumal isaks on mull ise: Uksord ilma patuta Sinu jäädwast' olen ma!
3. Mina waene patune Pean uueks loomaks saama, Sinuga, mu Jeesuse, Ennast üksi ühendama: Püha tahan olla ma Sinu waimu abiga!
4. Armu-seadus, oh mis suur On ju kallis taewa anne! Ei mind sinust, armu-juur, Lahuta nüüd surm ja wanne: Issa, sinu tahan ma Olla oma Jeesuga!

5. Saadan, sina tagane, Ilm ja patt ka minge ära,
Jääge minust kaugemale, Jeesu õigus on mu wara:
Jõledus on teie teel, Jeesust nõuab minu meel!
6. Walwata nüüd tahan ma, Loota üksi armu pääle,
Et ma wõiksin kõndida Usus õige isa-maale: Arm
toob abi mullegi Ustaw olla surmani!
7. Sind, Kolmainus, palun ma, Kel ma kalliks warats
saanud, Kes mind ristimises ka Oled ise oman-
danud: Las' mind olla kogunist' Sinu oma
igawest'!

Joh. Andr. Kramer † 1788.

66.

**Ja nemad tõiwad lapsusest tema juure, et ta neisse
pidi pnutuma. Mark. 10, 13.**

Wiifil: See aeg on tõest uffe ees. B. 202.

1. Oh Jumal Isa, Poeg ja Waim, Sa ainus elu
algus, Ei mõista seda hinge aim, Siig suur on
sinu selgus: Ja siiski sina halastad Ja liha uuest'
sünnitad, Mis patu sees on saadud.
2. Sest tule, Jõsand, tänagi Ja oma helduft näita,
Me kadunud siin koguni, Kui meid su arm ei
aita. Ka seda nõbra, wäetimat, Mis armu-käed
siin kannawad, Sa wõta õnnistada.
3. Ta kadumust ja kauta, Ta nõdrust muuda eluks.
Ta walu, waewa wähenda Ja pööra hinge iluks.
Las' teda käia sinu eel, Nii kuda näeb su isa meel —
Ta sinu lapsesks saagu!

4. Jah seda, Issand, palume Su töotuse pärast,
Et tahad anda kõigile Uut elu armu warast, Mis
oled ristil teeninud Ja patustele pärinud, Kui
surid meie kasuks.

67.

Jeefus wastas: Tõeste, mina ütlen sulle, kui keegi ei
sünni weest ja waimust, siis ei wõi tema mitte Jumala riiki
saada. Mis lihast on sündinud, see on liha, ja mis waimust
on sündinud, see on waim. Joh. 3, 5. 6.

Wiihil: Mu süda ärta üles. P. 12.

1. Oh karjane, ja waata Mu pääle, ja mind saada
Sa halja rohu maale, Su armu-rinna naale.
2. Ma liha, lihas saadud, Ja põrmust põrmu toodud,
Sest, Issand, sinu poole Ma tõstan palwe hääle:
3. Su püha waimu wägi Mu armetuma ligi Mu
nõbra telki tulgu, Tall' elu walgeks olgu!
4. Sa uuenda mu liha, Et kustuks patu wiha, Et
wõiksin sinu armust Ma päästa surma hirmust!
5. Sest kus sa, Issand, oled Ja hinge sisse tuled,
Sääl kaub waew ja walu, Ja helgib taewa ilu.
6. Jah, Issand, sinu weri On meile elu meri, Sääl
meie patud kust'wad Ja armu warju ast'wad.
7. Su were pääle loota Ja temast abi oota. Siis
tahan, oh mu karjus, Su halastuse warjus!

8. Eht siiski marud käivad, Mis surmata meid mõivad, — Kui teelab sinu käsi, Jääb waitfeks tuul ja wesi.
9. Ka pääle surma hawa Sa katad elu laua Neil', kes su omaks jäänud, Sind usknud, armastanud!

ES.

Aga Jehoowa heldus on igawesest ajast igaweste nende pääl, kes teda kardawad, ja tema õigus jääb laste lastele, neile, kes tema seadust peawad, ja kes mõtlewad tema lastmiste pääle, et nemad nende järele teewad. Laaw. l. 103, 17. 18.

Wiisil: Hinge peiuke. P. 157.

Bon des Himmels Throne.

1. Taewast läkita, Issand Jeesus sa, Oma waimu, kes meid mõiats Usu õliga ja hoiats, Et sind teenime Üksi järgeste!
2. Sa meid walmista Rohke rõõmuga Oma usku tunnistama, Sinu nime ülendama, Kes meid were wäest Päästsid surma käest.
3. Kui siis paludes Seisame su ees, Meile sedit armu näita, Et sa mõtad hinge täita Waimu wägedel, Taewa walgusel.
4. Kuis sa töotand, Wõtku waimu and Meid su lasteks pühendada, Püha rahwa feltsi saata, Kunni näeme säääl Sind su järje pääl.

Sam. Marot † 1770.

69.

Tema on meid õndsaks teinud, ei mitte õiguse tegudest, mis meie olime teinud, vaid oma halastuse pärast, uuesündimise pešemise ja püha waimu uuendamise läbi. Tit. 3, 5.

Wiisil: Jumal maa ning taewa looja. P. 174.

1. Keda kinkis armu-käsi, Seda palwe käte pääl
 Toome, Issand, wõta ise Tema uuest' wasta weel:
 Wõta meie lapsute Oma armu-rinnale!
2. Ilm on külm ja tuul on wilu, Kus ta hakkab
 rändamist, Ole warjuks, meie elu, Talle, Issand
 Jeesus Krist: Wõta oma werrega Tema puudust toeta!
3. Ta on ärgan'd dietene, Rõikum, kadum, koguni,
 Ta on langew lilledene, Pähkeb põrmu tagasi:
 Puhub aga elu waim, Temastki saab taewa taim!
4. Tule siis, saelu looja, Oma püha waimuga,
 Tule, tule, rahu-tooja, Wõta nõbrust kosuta:
 Lapsute siin palwe käel Saagu uueks sinu wael.
5. Wõta waimust sünnitada Teda uuest' ülemalt,
 Wõta nõbrust kinnitada Glu wäega heldemalt:
 Glu-kirja pane sa Tema nimi armuga!

70.

Aga et teie nüüd lapsed olete, on Jumal oma Poja waimu teie südamesse läkitanud, see kiskendab: Aba, Isa! Gal. 4, 6.

Wiisil: Nüüd paistab meile tauniste. P. 342.

Herr, dessen Thron die Himmel sind.

1. Oh Issand, sinu Järjele Siin tuleb wäeti, nõbruke,
 Ja palub taewa abi! Oh wõta teda armuga Nüüd

oma tarja vastu ja, Mis pääseb mere läbi.
Tuge, väge Hinge sisse, pane ise mees ja wai-
mus Wõitlusele wäes ja wõimus!

2. Tõtt istuta ta hingesse, Et taewa poole ülesse
Ta usu iha tõttaks, Et wara juba wõidelda Su
nime auuks siin rõõmuga Ta waimu wäega wõtaks.
Sihi, juhi Rõõdra sammu, anna rammu wäetimale,
Oma waimu wõitlejale.
3. Ta oma elu, surmaga Su oma olgu üfina, Sa
wiinapuu, jääd taewas; Kui majaline sinu ees
Ta käigu tuule, tormi käes, Ja wõitku walus,
waewas! Abba Jsa, Rahu too ja, elu loo ja
risti-armus Sesti waeses mulla põrmus!

Albert Knapp † 1864.

Pääle ristimise laulda.

31.

Ja ma õnnistanu teda; küll see jääb ta õnnistatud.

1. Moos. 27, 33.

Wiisil: Jumal ma ning taewa looja. P. 174.

1. Mis ja Jssand õnnistanud, Küll' see üksford õnd-
faks saab, Mida waim on pühendanud, Küll see
tõeste pühaks jääb: Selle pääle: Amen! ma
Ütlen usu rõõmuga.
2. Sellel põhjal elu rada Tahan julgest' rännata,
Tahan elus kannatada, Tahan surmas uinuda:
Siis mind Jssand wiisiste Wiib ta surmast elusse.

3. Bee ja waimu pesemises Tema surma wausin,
Tema kallid tõusemises Armu wäesse asusin:
Tema püha wõidu wäes Wõidu-palmid on mul käes!

2. Noore rahwa õnnistamise pühaks.

33.

Et meil nüüd üks suur ülempreester on, Jeesus, Jumala Poeg, kes taewad läbi on läinud, siis pidagem kiini tunnistamist. Hebr. 4, 14.

Wiisil: Jeesus surma ära wõitja. P. 300.

1. Ülempreester, pane sina Oma rinna kilbisje Nende nime, keda täna Palwe kätel kanname, Armu järje ette toome, Paludes siin seisma jääme: Ülempreester wõta ja Meie lapsi pühenda!
2. Kull ja neid ju ise katsid Oma armu sülega Kui ja risti-weega wõtsid Nende häda uputa — Siiski mäsule veel läawad Batu laened, hirmu teewad: Ülempreester, tule ja, Meie lapsi kinnita!
3. Ilma-kõrbest läbi minna On neil tuule, tormi käes, Rändamisel püha linna Tuhad takistust on ees; Hing see hüüab üles poole, Riha püüab maitse maale: Ülempreester, juhata Eks'jaid oma armuga!
4. Sinule nüüd töotawad Noored hinged ustarust, Et nad selle sisse jääwad, Anna ise õnnistust, Wõta ja neid wahwaks teha, Anna armu-abi näha: Ülempreester, armuga Wõta ja neid õnnista!

5. Tuleb süüski patt ja kaebab Nende wasta uueste,
Tuleb surma häda, waewab Nende hinge wiimate:
Üksi oma were wäega, Õnnistawa armu käega
Ülemprester, wõta sa Nende eest weel wastata!

73.

Jehootwa on mu karjane, ei mul pole ühtegi waja.
Roore rohu maade pääle asutab ta mind, ta saadab mind
hingamise wee juure. Laaw. I. 23, 1. 2.

Wiisil: Mu südamest ja meelest. §. 233.

1. Müüd meie laste pääle Sa waata, karjane, Sa
wii neid rohu maale Ja elu wetele; Las' neid
jääl kosuda Ja rohket rammu saada, Et rasket
elu rada Nad wõiksid rännata.
2. Sa Issand, elu jätsid, Ka meie laste eest, Neid
lunastama tõtt'sid Sa oma were wäest. Sa seda
loguni Weel kinnitasid ise, Kui meie lapsukesi
Wees, waimus peseti.
3. Su poole tunnistada Nad hend müüd tahawad,
Seks wõta õnnistada, Mis nemad paluwad: Et
nad su lapses jääks Siin maa pääl elu waewas
Ja lapse-õigust taewas Nad üksford pärandaks.
4. Seks palwes sinu ette Rõit, Issand, ühtlase Weel
astume, su kätte Neid lapsi usume: Wii neid, ja
karjane, Siit läbi kõrbe kuuma Ja ilma armu-
tuma Rõit rohu-aasale!

XIII.

Isand Jeesus taewa leib, tema veri meie igawene lunastus.

Püha õhtusöömaaja laulud.

34.;

Ja kui Jaakob unest üles ärkas, siis ütles ta: Tõeste, Jehoowa on siin paigas, ja mina ei teadnud seda mitte. Ja ta kartis ja ütles: Oh mis kardetaw on seeksnane paik? Siin ei ole muud, kui Jumala toda ja taewa wäraw.
Moos. 28, 16, 17.

Wiisil: See aeg on tõeste uks ees. §. 208.

Wie heilig ist die Stätte hier.

1. Kui püha on see paik siin küll, Kus mina langen pörmu, Ta elu wärawaks on mull' Ja pakub taewa armu. Oh elu uks, oh armu kaew, Whull' paistab taewast õnne päew — Wu ligi Jumal ise!
2. Kui püha on see elu leib, Ta kallim taewa anne, Ta häda ohu ära wiib, Et kaub surma wanne. Oh leib, mis hinge kosutab, Ja manna, mis mind jahutab, Sind palwes wasta wõtan.
3. Oh jook, kui püha oled sa, Täis armu ja ka elu, Sa täidad hinge tänuga, Tood talle taewa ilu. Oh armu jook, oh were arm, Kus elu leiab kaduw pörm, Sind tahan wasta wõtta.
4. Oh seda armu halastust, Kui õnnis olen mina, Ma maitfen Jeesu armastust, Ta mulle wõeraks täna. Kuis wõin ma sellest rõõmusta, Et Jeesu- ses saan elada, Ja tema minu hinges.

5. Oh oleks siis mu hingete Ra tõeste püha ase,
Et temas Issand jäädwaste Wõits aset wõtta ise.
Jah, oleks hing mul püha paif, Kus Jeesus ja ta
armu läif, Wõits ikka aset leida.
6. Mu süda, Issand, tõeste Su armust termets saagu,
Sa teba oma templiks tee, Ja sets ta ikka jäägu.
Sa ise ela tema sees, Su pale paistku armu wäes
Muu pääle nüüd ja ikka.
7. Sa tuli dtaewa armuga Mull', Issand, hinge ise;
Ses armus õndsalt elada Mind päewast päewa
lase; Mind enesega jäädwaste Oh wõta, helde
Jeesute, Sa armus ühendada!

Valentin Ernst Löscher † 1749.

35.

Mina olen wiinapuu, teie wiinapuu oksad; kes minu
sisse jääb, ja mina tema sisse, see kannab palju wilja; sest
minuta ei wõi teie ühtegi teha. Joh. 15, 5.

Wiisil: Minu süda rõõmustele. P. 229.

1. Wiinapuu sa, Issand, oled, Taewa telgist alla
tuled, Tahad kobaraks meid teha, Annad armu
wäge näha, Kuis me su'ga ühenduses, Sinu
pühas osaduses Tõeste uueks loomaks saame,
Batu wõlast lahti jääme.
2. Tas' meid jääda sinu sisse Nagu kobar wiinapuusse,
Tase waene arglik süda Ja ta tuhat patu häda
Sinu haamadesse heita, Sinu wermetesse peita,
Sääl su püha were läbi Saame täiest hinge abi.

3. Wiinapuu, su küljes käime Uues elus, ja ta mõime
 Wilja kanda saja-wõrra, Muuta terve elu-torra,
 Wilja kanda hinge iluks, Wilja igaweseks eluks,
 Wilja, mis on närtsimata, Mille kasu kadumata.
4. Sinuta, ja püha selgus, Raub uuest' hinge wal-
 gus, Süda uuest' arg ja waene, Teda matab
 patu laene: See lääb kängest' kohisema, Wõla
 mõim saab walitsema. Hinge hirmsam häda waewab,
 Süü me wasta waljust' kaebab.
5. Wiinapuu, sest pühendada, Enesega ühendada
 Wõta sa meid jäädawaste, Seu kinni kindlamaste;
 Las' meid sinu juure jääda, Robaraks su küljes
 saada; Säält su weres saame abi, Mis wiib
 elust, surmast läbi.

XIV.

**Põhjatuma häda sees hüüan mina
 sinu poole, Jehoowa!**

Patustpöõrmise ja pihti laulud.

76.

**Kuule Israel: Jehoowa meie Jumal on üks. Jehoowa
 ju Jumal on püha wihaga Jumal su seas, et Jehoowa ju
 Jumala wiha ei süti su wasta põlema, ja ei kanta sind maa
 päält ära. 5. Moos. 6, 4. 15.**

Wiisil: Oh Jeesus, sinu walu.

1. Oh kuningas, ja püha, Su käes on kohtu mõdt,
Kui tule leel su wiha, Ja wägew wälgu lööt:
Kui selles ilma pääle Sa kohut mõistad siin,
Siis kaume surma raale, Meil osats oht ja piin.
2. Küll sedit, Issand, teame, Ja siiski ütsine Su
ette seisma jääme Ja ärdast' palume: Sa wõta
halastada Ja armu näidata, Et meie süü ja
häda Saats ära kustuma.
3. Sa nuhtlema meid pead Kui kohtu mõistija, Ja
siiski armu tead Weel üles näidata: Arm oled
sina ise, Jah, püha armastus, Ses tõi meil'
pääsemise Su taewa halastus.
4. Sa meid ju armastasid, Oh Isa, Poja sees, Sa
temas lunastasid Meid püha waimu wäes: Mii
armust õigets saamad, Kes nuhtlust teeninud, Ja
järje ette jääwad, Kes Poega uskunud.
5. Oh Poeg, ja Isa kuu, Ta palge paistmine, Mu
hinges ise mõju, Et ütsi ülesse Ma waatan sinu
poole, Sa püha wahhe mees, Hend toetan sinu
naale, Kui mul on häda käes.
6. Jah, Issand, ise tõtta Mull' appi were wäes,
Ses kaitseada mind wõta Mu raste waewa sees;
Kui wiimast surma walu Ma pean maitsema,
Siis ole ja mu elu, Mu Õnnistegija!

33.

Waata, rahu poolest oli mul wäga libe läe; aga siin
oled mu hinge wäga armastunud ja päästnud hukatuse angust:
sest ja oled kōit mu patud oma selja taha heitnud. Jes. 38, 17.

Wiisil: Jeesus surma ära wõitja. P. 300.

1. Ribe käes mul rahu poolest, Hinge oht on otfata,
Et ma isa armu hoolest Hend ei lastnud kutsuda:
Jätšin maha tema koja, Igawese isamaja, Läkšin
patu kõrbesse Ondsast kodust kaugele.
2. Onnetu on siin mu elu, Et ma lahti Jumalast,
Südan waewab tuhat walu, Et ta elu hallikast
Tilgakeski kosutusets, Märtsin'd hinge jahutusets
Ise ei wõi pärida — Rust ta lahtus meelega.
3. Patt meil suur, kuid arm veel suurem, Milles
Issand halastab, Olgu ränk ta patu koorem,
Tebagi sa kautab: Jätad suure wõla maha, Hei-
dad patu selja taha — Nõnda, Issand, armastab
Meid, kes surma teenivad.
4. Poja saatsid armu taewast Meie häda sisse ja,
Et meid meie patu waewast Wõita were-ohwriga:
Ja ta tuli, et meid päästa, Sulatuse august tõsta
Ondsä rahu duusesse, Issa armu-rinnale.
5. Nüüd mul jälle rahu poolest Kallis hinge õnn on
käes, Nüüd ma pääsen kohtu tulest, Olen õige
Issa ees: Sest mind Poeg on lepitanud, Surma
hädast lunastanud — Weelgi oma werrega Wõtab
mu eest kosta ta!
6. Nii mind oled kosutanud, Issand, oma armu wäest,
Nii ma olen termist saanud Sinu halastuse käest:
Selle pääle las' mind loota, Armust üksi abi oota,
Pea jooma libedat Wiimast surma karikat.

78.

Paabeli jõgede kaldas, sääl istufime meie, meie nutfime ka, kui mõtlefime Siioni pääle. Meie panime rippuma omad kandleb remmalte külge, mis sääl samas j. n. e. Laaweti I. 137.

Wiisil: Helbe Jeesute. P. 157.

1. Patu Paabelist, Suure häda seest Tõstan kange nutu hääle, Waatan Siion sinu poole, Kus on ilusad, Wiisid lõbusad.
2. Rangest' kohab siin Patu oht ja piin, Woolab ahastuse jõgi, Otkaid kannab org ja mägi, Mida pisarad Üksi kastawad.
3. Kannel remmelgas Ammu rippumas, Millel kõlas rõõm ja ilu, Kostis kosutus ja elu: Müüd ta waitib sääl, Wait ta laulu hääl.
4. Küll mind koguni Need siin iialgi Rõõmustada ei wõi jõuda, Kes siin wõt'wad taga nõuda Patu Paabelit, Mitte Siionit.
5. Sinna ükfime Waatan ülesse, Siion, sinu armu mäele, Selle halastuse jõe, Mis mind loputab Sest, mis roojastab.
6. Ei sind unusta, Siion, ial ma, Olen wõersile ka saanud, Patt mind sinust lahutanud: Mitte Paabilon, Siion on mu õnn!
7. Säälgil kaugel weel Hüüab hing ja meel Üksi, Siion, sinu poole, Hüüab saada kodumaale Patu Paabelist, Walu waewa seest.
8. Jeesus, elu würst, Minus hinge-arst, Kes meil aset walmistama Lääsid, koda ehitama — Wii meid armuga Jsa kotta sa!

9. Oma armu kael, Oma mere mäel Võta wangi
lahti lasta, Hädalised ära päästa — Tee et
ahelad Pea langewad.
10. Mii meid, karjane, Rõgu heldeste, Saada jälle
riigi rahwas Rõju, kuningas ja wahwas, Mii
meid mäega Siionisse ja!

39.

Põhjatuha häda seest hüüan mina sinu poole, Jehoowa!
Issand, kuule mu häält, sinu kõrwad pangu tähele mu aland-
ifku palumiste häält. Laaw. I. 130, l. 2.

Wiisil: Oh Jeesus sinu walu. P. 237.

Ach Gott woll mich erhören.

1. Mind võta rõõmustada, Ma palun, Issand, sind,
Suur on see patu häda, Mis hirmsast waewab
mind. Sest üksi sinu poole Ma hüüan risti all,
Ja loodan armu pääle, Mu päästja, ülewal.
2. Mind kiusab kavalaste Siin hinge waenlane, Ma
satun sügawaste, Kui sa ei lähene. Ta võtab
oma wangi Mind liha himuga, Ta petab waesid
hingi Maailma iluga.
3. Räst on mul karistaja, Mind põrgu hirmutab,
Su arm mu rõõmustaja, Kui surm mull' ähwardab.
Beel, Issand, sinu wiha Ma kardan kangeste,
Kuid armust hinge iha Saab rõõmsaks ommeti.
4. Oh õnnis, kui sa ootad Siin abi Jeesu käest,
Ja armu andi loodad Ta püha sõna wäest: „Mu
juure kõik nüüd tulge, Te waesed, waewatud, Mu
armu sõna kuulge, Kes kangest' loormatud!

5. Siin saate hingamise Nüüd kätte Isandalt, Kes õige rahu ise Teil' toonud ülemalt. Kes minu ket kannab, Saab õndsõ rahule, Mis minu arm fell' annab, Kes usub kindlaste."
6. „Teid tahan uueks luua,“ Nii ütleb Isand weel „Uut elu teile tuua Siin oma armu teel: Tei oma sõna wäge Ma panen hingesse, Sest wõtk usu tuge, Et kindlast' seisate.
7. Mu sakramendi anne Weel armus kinnitab, Et taub kohtu wanne, Mis hinge hirmutab, Et patula sa sured Ja kaswad õiguses, Kui Jeesu juurtuled Sa omas waesuses."
8. Sest, Isa, ülendada Sind tahan igawest', Ja Poeg sind auustada Ra terwest südamest. Sest pühawaimu läbi Mind usus kinnita, Ja anna helde abi, Et kaswan usus ka.

Ordomeister Joh. Wilh. Fürstenberg, juri pääle 1568 a.

80.

En halastus on suur, Jehoowa, tee mind elawaks omakohtu seaduste järele. Laaw. I. 119, 156.

Wiisil: Oh wõtkem Jumalat. B. 229.

1. Oh armu meri sa, Kus halastust on palju, Sa murrad wägewa Ja kange patu kalju! Sa Isa igawest' Meid oled armastan'd, Ja põrgu paeladest Meid Pojas lunastan'd.
2. Patt kangest kohagu Ja surma-hirmu toogu, Sa arm, mis määratu, See keelab jeda woogu.

Surm nüüd meist mööda lääb, Ta murtud armu
wäest, Arm see, mis õigets teeb, Ja päästab
lohtu käest

3. Kui ristil Kolgatal Sääl Jsfand Jeesus suri, Siis
kange lohtu aal Just woolas armu meri Nii ime
wägewast', Kui enne ialgi, Ta woog maast
madalast Käis kunni taewani.
4. See oma laenega Maailma patu mattis, Ja
Jeesu werega Ka meie süü sääl kattis: Nüüd
jälle Jfale Me armsats lapsets saan'd, Et Poeg
meid heldeste On weres lepitan'd.
5. Oh armu meri sa, Siis üle ilma tungi, Loo oma
laen'tega Sa uueks kõiki hingi, Et meistki meele-
hää Weel Jfal oleks tääl, Ja lapsed ülenda
Wõit' teda taewas sääl!

81.

Otte kui isa laste pääle, halastab, nõnda halastab Je-
sootwa nende pääle kes teda kartwad. Laaw. I. 103, 13.

Wiisil: Jeesus, surma ärawõitja. P. 300

1. Nagu isa laste pääle, Jsfand, mu pääl' halastad,
Kuuled minu palwe hääle, Minu haawad paran-
dad. Teenin'd ma ka üksi hirmu, Siiski näen su
isa-armu: Tuhat korda tahan ma Selle eest sind
tänada!
2. Minu patu kaugel jätad Nagu õhtu hommikust,
Jeesu pärast kinni katad Minu hinge hukatust;
Ustud ligi armastuses, Annad abi halastuses:
Tuhat korda selle eest Tänan ma sind südamest.

3. Nagu ilma üle taewas Helgib ime hiilguses, Mii me pääle hädas, waewas Waatad isa=helduses, Saadad armu päikse ilu Ära mõitma meie walu: Tuhat lord, oh Issand, sind Tänan, et sa aitad mind!
4. Küll sa, Issand, ise tead, Et me pole ühtigi, Suured meie patu wead, Kõik on hukas koguni. Sa meid lasteks wastu wõtad, Pulma kuuega meid katad: Tuhad lord sind tänada Tahan see eest lõpp'mata.
5. Isa-toja ukse pääle Ütstord ma weel koputan, Surma hädas sinu poole, Helde Isa, kisenan: Wii meid siis weel armu wiimul Isamaale totta tiimul — Siis sind tuhat korda sääl Tänan armu-järje eel!

82.

Aga Issand on ustaw, kes teid tahab kinnitada ja turja eest hoida. Tim. 3, 3.

Wiisil: Tulge ristlinimesed. P. 288.

1. Issand, kes sa okastroonil Oled ohan'd risti all, Kes sa kõrgel häbi-troonil Surma läksid Kolgatal, Kuule minu palwe häält, Waata alla risti päält: Suures hädas sinu ette Mandan hend armu kätte!
2. Jhu rist mind raskest' waewab, Ei mul rahu koguni, Patu süü mu pääle kaebab, Kaebab kangeft alati; See teeb waimul wiletsust, Aral hingel ahastust: Sest ma tulen sinu ette, Annan kõik su armu kätte!

3. Sinu raste surma walu, See toob mull'gi õnnis-
tust, Sinu surm on minu elu, Säält saan kallist
lofutust Oma raste risti all, Tulen palwel palawal
Hädas, ohus sinu ette, Usaldan kõit armu kätte!
4. Isсанд, sinu käes on abi, Sest su tee läks Kolgatalt
Wõidu mäele, surmast läbi Tõid meil elu ülewalt.
Surma paelad murdsid sa, Wägirikkas wõitleja,
Et, kes usus sinu ette Tuleb, saab ka wõidu kätte.
5. Risti kandja, kes sa wõitsid, Lääsid taewa auusse,
Kes sa jalge alla heitsid Oma wiimse waenlase —
Olgu sinu wägew wõit Surmas meie elu koit,
Seks me tuleme su ette, Usume kõit armu kätte!
6. Meie elu risti rada On ju tuhand' oftaga, Runni
wiimats surma häda Wõtab teda lõpeta: Wõitja,
waata meie pääl', Küll siis kustub nutu hääl,
Wõites saame sinu ette, Saame wõidu-krooni kätte.

83.

Jõed tõstavad, Jehoowa! Jõed tõstavad oma lohisemist, jõed tõstavad oma lahkumist. Jehoowa on kõrges wägewam kui suure wee lohisemised, kui langed mere laened. Laaw. I. 93, 3. 4.

Wiisil: Kes Jumalat nii lasseb teha. P. 143.

1. Kui äkki tõuseb häda laene Ja sina wõitled suures
wees, Kui walu merde laud, waene, Ja juba
surm sul silma ees: Siis lange põrmu, patune,
Ja rutta armu järjele!

2. Sest wete woogu olgu palju, Ja meri tõustu taewani, Su Issand ise on see kalju, Kus laene lõhkeb ommeti: Ja häda merest — armu mäest — Sa pääsed kange tormi käest.
3. Sest wägewam, kui walu jõgi, On elu Issand ülewalt, Ja suurem ta kui surma wägi On kallid mõit, mis Kolgatal Suur mõitja walgele on toon'd, Kui häbi sambal ta on poon'd.
4. Jah, sääl on sinu Lunastaja Su pärast surma häda näin'd, Su süüga on su Lepitaja Sääl were altarile läin'd: Et matta armu weresse Su rasket pattu täieste!
5. Kuid käsi sinna sirutama Sa pead üksi usuga, Ta järjel põlwi paenutama Sa pead, waene ekhija: Sa pead nutma kibedast', Et oled langen'd sügawast'!
6. Ja kui ta käsu=seadus kaebab, Kui kohtu wiha kohutab, Kui were=süü su waimu waewab, Ja surma häda ähwardab: Sa pead siiski lootma weel Ka armu pääle kohtu teel!
7. Sind Issandaga kokku löidab See ust kui wägi ülewalt, Ta põrmuga hend ühte heidab, Ja teda hoiab heldemalt: Nii pääsed kange kohtu käes, Sa waene, halastuse mäes!
8. Siis lastuma ta, laened, minge Ja, patu meri, mölla ja, Ei uputada meie hinge Sa suuda maru mäsfuga: Sest Jeesu meres patune Saab usus armu järjele!

XV.

Üks armust, mitte käsittegedest!

Ustu ja õigeksmõistmise laulud.

84.

En halastus on suur, Jehoova. Laav. I. 119, 156.
Sest kõik on pattu teinud, ja on Jumala armust ilma. Ja neid
mõistetakse tema armust õigeks ilma, ärakunastamise läbi,
mis Kristuse Jeofuse sees on. Room. 3, 23, 24.

Wiisil: Oh mõitlejad, et käige pääle. P. 141.

Wir ist Erbarmung widerfahren.

1. Ma waene olen armu saanud, Mis ma ei tee-
nin'd ialgi, Jah armu, mis ei himustaund Mu
uhte süda koguni: Oh ime arm, sest rõõmustan,
Ja halastust ma ülendan.
2. Ma pidin wiha alla jääma Ja arm — see wõttis
lumasta, Sest Jsa ise lepitama Mind tuli Poja
werega. Mis oli selle põhjendus? Ets üksi arm
ja halastus!
3. Oh Jumal, feda tunnistada Ma tahan terve ilma
ees — Ja halastuseks nimetada: Kõik öeldud
selle sõna sees! Sest kumardan ja rõõmustan,
Ja üksi armu ülendan!
4. Kes feda minult wõtta jõuab? See minu ülem
kroon ja au. Ust himustades feda nõuab, Ja
kiidab palwes armu nõuu. See kinnitab mind
häda teel, See pääle loodan furmas weel!

5. Oh helbe Jsa, ära armu Siis ial mõta minu käest,
 Ka surmas päästa sa mind, põrmu, Veel wiimaks
 Jeesu mere mäest: Küll igawest' siis rõõmustan
 Ja halastust ma ülendan!

R. Friedr. Phil. Hiller † 1769.

85.

Lõeste mina ütlen teile: kui teil ust oleks ja teie ei
 mõtleks kalkpüüdi, siis ei teeks teie mitte üffipäinist seda, mis
 wiigipuuks sündinud, waid kui teie ka ütlete selle suutse
 mäe wasta: Saagu ja üles tõstetud ja meresse heidetud!
 siis peaks see sündima. Matt. 21, 21.

Wiisil: Kõik sündu ilka nõnda mull. P. 255 eht 257.

Der Glaube bricht durch Stahl und Stein.

1. Ust murrab läbi kalkjudest Ja tõstab mäed ära,
 Suur oled sina mõimusest, Kui ust su hinge wara.
 Kui aga jõuad uskuda, Sul pole puudust wiga;
 Ei auu ja rikkust enam ja Siis hakka nõudma taga.
2. Need kõik, kes Jeesust tunnistan'd Kui usu wägi-
 lased, On waesuses hend alandan'd, Neil polnud
 kohta, aset. Ja meie Issand ise ka On sulaseteks
 siin saanud, Nad kuningate kuninga On risti
 pääle poonud.
3. Jah, Issand, sinu ustamad On kõiges kanged
 olnud, Kui wihamehed wägewad Ka kiusama
 neid tulnud. Sest armas on sind teenida, Kes
 tegid maa ja taewa, Sa tules jõuad aidata, Wees
 ehitad meil' laewa.
4. Siis olgem usus usinad Nüüd waenlast ära
 mõitma, Kui meie usu wanemad Kõik jüngri

kohut täitma: Kui isa-arm meid arvitab Ja võtab
rõõmustada, Küll ta meid siis ka kinnitab, Kui
tuleb kannatada. Mik. Ludw. Krahw Zingendorf † 1760.

86.

Ja Jeesus ütles temale: Toomas, sa oled uskand, sest
et sa mind oled näinud; õndsad on need, kes ei näe, ja siiski
uskuvad. Joh. 20, 29.

Wiisil: Kes Jumalat nii lasseb teha. P. 143.

1. Oh risti inimene, usu, Ja ära lahku Jumalast,
Sa ainult tema armus asu, Ja pea üksi Issandast
Siin kinni usu-kätega: Siis usu-krooni pärid sa!
2. Kui abi veel ta film ei näe, Ja häda üksi ähwar-
dab, Sa usu aga — walu mäe Ust armu merde
asendab: Kui usud eht ei näe sa, Sa tuled õnd-
saks armata!
3. Mis saame meie waesed sööma? Nii küsid omas
argduses — Mis saame meie jänus jooma, Mil
katame hend puuduses? Sa usu aga — mure
mäed Tõest' ära tõst'wad usu-käed!
4. Ei üksi leib, waid minu sõna Peab abits saama
hingele, Nii ütleb Issand, usu sina Ka seda sõna
täieste — Jah usu aga: Issand seab, Et sinu
film veel imet näeb.
5. Kui lihafilm näeb päewast päewa, Kuis wõla summa
suureneb, Hing maitseb üksi walu, waewa, Ja
patu woog veel kohiseb — Sa usu aga: armu
wäel Ots tuleb kõrgel patu mäel.

6. Patt, mis ka punane kui meri, Saab siiski lume sugufets, Ka were-riide armu meri Teeb walge willa sarnafets — Sa usu: wägewam on arm, Kui meie patt ja kohtu hirm.
7. Jah usu, ristiniimene, Sa tõeste oma Jumalat, Kui tema tee ka imeline, Ja sina kaua kannatab — Kui usud, eht ei näe sa, Saab elu palka pärima!
8. Sind seega mõtab ehitada Su Issand, kes on kannatan'd, Su eest siin rasket surma häda, Kui ta sind ristil lunastand': Sest seisa usus risti all, Siis elu-troon saab mõitlejal'!

87.

Mõnda ütleb Jehoowa Israeli loole: Mõndle mind, et teie jääte elama. Amas 5, 4.

Wiisil: See aeg on tõeste uufe ees. P. 202.

Such wer da will ein ander Ziel.

1. Kel tõine tee, kus elusse Saab hing, see käigu seda, Ma üksines end Kristuses Wõin usus põhjendada: Ta sõna wäes mul tõde käes, Ta püha töö mõib patu öö Ja wiha mehed mõita.
2. Kel häda sees muu abimees, Tal siiski abist puudu, Siin eluwürst, kes hinge arst, Kel küllalt armu jõudu. Meil' õiguse toob sulane, Kes werega meid lunasta On risti surmas mõtnud.
3. Oh otstige nüüd hoolfaste, Mis teie hingel waja, Ses Issandas, kes kuningas, On ilmund Lunastaja. Hing, otsti ja siis rutuga, Et rahule saad wissiste SääL, kus on Jeesu omad.

4. Mu hinge kroon ja rõõmu troon, Sest Jeesus jääda mõta, Et walguses, su palge ees Ma käitsin tõikumata. Mu hinge au! Su armu nõuu Su sõnaga mull' seleta, Et kindlasti ma usun.
5. Mind walgusta veel armuga, Et ristis auu sull' annan; Mu abiks jää, mu ülem hää, Kui rasket koormat kannan: Ja walu sees siis armu wäest Wii wiimate mind rahule, Et igawest' sind kiidan!

Georg Weisjel † 1635.

88.

Kes võib mind lahutada Kristuse armastusest? Kas wiletsus, ehk ahastus, ehk tagatiusamine, ehk nälg, ehk alatus ehk häda ehk mõõl? Aga selle kõige sees saame meie wõimust tulla selle läbi, kes meid on armastanud j. n. e. Room. 8, 35, 37—39.

Wiisil: Oh Jeesus sinu walu. §. 237.

Ich bin bei Gott in Gnaden.

1. Ma olen Jsa armu Saan'd Jeesu were wäes, Mis tunneksin ma hirmu Ka walu, waewa käes? Kui Jsfand ise abi Mull' annab heldemast', Ma mõites tungin läbi Ka põrgu wärawast.
2. Mis võib siis lahutada Mind tema armust siin, Kas ahastus ja häda, Ehk rist ja raste piin? Kui lohtu ette weetaks Mind mõõga teraga, Mind tapalambaks peetaks — Ma siiski mõitija!
3. Küll mõin ma selle pärast, Kel armu otsata, Veel loota ja ta warast End hädas rõõmusta. Sest ma mõin kindel olla Ja see pääl seisata, Mult usku ei mõi tulla Rist raskem riisuma:

4. Ei surm siin ega elu, Ei ingli võimusti, Ei
wüürsti-toja ilu, Mis helgib taewani, Ei see mis
jõudnud kätte, Ei see mis tulemas, Mis tõusnud
päitse ette Eht mis on sügawas.
5. Ei muugi loom sest armust Mind jõua lahuta,
Sest wabaks surma hirmust Sain Jeesu surmas
ma. Ta meres lõppemata Lään armu järjele:
Ei Jeesu pärast jäta Last isa hädasse!

Simon Dach † 1659.

89.

**Aga uft on kindel lootus nende asjade pääle, mis weel
oobetasse, ja nende asjade märgu andmine, mis ei nähta.
Hebr. 11, 1.**

Wiisil: Kõit tallis hinge õnnistus. P. 201.

Der Glaube ist eine Zuversicht.

1. Uft kindel lootus ükfine On Jeesu armu pääle,
Ei ainult armu teadmine, Waid et sa armu poole
Ka kõigest hingest kiskendad Ja see pääl' üksi põh-
jendad, Et pääs'da surma hädast.
2. Kes waimu nõnda walmistab Ja lootuses ei wäsi,
Kes Jeesuses end ehitab, Et ta on waene ise —
See õige usu wõtteleja, Ta wissist' õndsä rahuga
Wõib hingusele minna.
3. Ei ole uft siis meie au, Ta algus Isa käes; Siis
palu, et sind armu nõuu Ka hoiab usu wäes;
Kuid lase usu tulute Ka elus minna lõftele —
Sest ta on muidu surnud.

4. Sest see on wale wangis weel, Kes uhke usu poolest, Ja wiibib wana patu teel, Mis jöle jüngri meelest. Kes nii teeb, teadku selgeste: Ta usk on paljalt petine, Mis ta wiib kohtu kätte.
5. Siis pane, armas hingete, Sa ifta tähel seda, Et armu waral wiisiste Sa lõnnid usu rada, Et pole petust sinu sees, Ja õige oled Isa ees, Ning inimeste silmas.

Joh. Hermann Schrader † 1737.

30.

Selle asja pärast kannatan mina ka seda; aga mina ei häbene mitte sest; sest ma tean, seda mina olen uskunud, ja olen see pääle julge, et ta wägew on minu tallele pandud wara hoidma tulemise päewani. 2. Tim. 1, 12.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.

Ich weiß, an wen ich glaube.

1. Ma tean, mis ma usun, Mis kõikumata jääb, Kus armu waral asun, Kui põrm ka hukka lääb; Ma tean, mis mind tatab, Kui käes on surma öö, Kui ebatarkus petab, Ja nurja lääb ta töö.
2. Ma tean, mis ei lange, Ei karda kadumist, Mis kalju põhjal tange, Mull' warjuts, wallits wist: See Jeesu elu sõna, Ta püha tõsidus, Sest kinni pean mina, See minu kofutus.
3. Ra seda wõidu wüürsti Ma tunnen tõeste, Kes kindla kilbi warsti Mull' paneb käesse: See on, kell' Serawimid Uuu, wäge annawad, Ja kellel Kerubimid On pühad teenijad.

4. See on see walgus kõrgest, Mu Issand Jeesus tõest', Kes paistab ilmal' järgest' Täis auu suurest wäest: See Issand ja ta elu Ei wõi mull' kustuda, Mu ülem hinge ilu On Õnnistegija.
5. See, kes sääl häbi-troonil On ristil rippunud, Ja kes nüüd taewa-troonil' On Ihasi tõstetud: See on mind lepitanud Sääl oma mere wäes, See on mind lunastanud, Kes armu-järje ees.
6. Sest tean ma, mis usun, Mis tõikumata jääb, Kus armu waral asun, Kui põrm ta hukka läheb: See on ta surma wäljal Mu kepp ja minu sau, See taewa aasal haljal On minu kroon ja au!

E. M. Arndt † 1860.

XII.

Wõitle hääd usu wõitlemist, hakka igawesest elust kiini!

Laulud pühitsemisest ja kristlikust elust.

1. Ustaw wõitlemine uskliku esimene elu kohus.

91.

Minge sisse kitsast wärawast; sest see wäraw on lai, ja see tee on suur, mis hulatusse sisse wiib, ja palju on neid, kes säält sisse lähewad. Matt. 7, 13.

Wiisil: Tulge ristinimesed. P. 288.

1. Tungi, Jeesu osajagu, Sisse kitsast wärawast, Ükski ärgu lahutagu Sind su armsast Jumalast:

On see tee ka kitsute, Wiib ta siiski ülesse, Kus
sa seisad elu mäel, Kosutad end armu jõel.

2. Isa, kes sind kaua ootnud, Võtab wasta rändaja,
Kelle pääl' sa üksi lootnud, See sind wõtab ehita
Aningliktu kuuega, Igawese auuga, Et wõid pulma-
lauda saada, Järje ette ikka jääda.
3. Kes siin aga julgest' käiwad Sihatee pääl edasi,
Siha-himus üksi näemad Rõõmu päiwi alati: Nende
ots on hirmutam, Nende kohus kohutam — Amar
tee saab ahastufets, Hirmsats hinge hutatusets.
4. Tahaksid nad ümberpöörda — Aga see on wõimata —
Wõtaksid nad hädas õelda: Issand, Issand, halasta!
Wõiksid üksi kuulda nad: Taganege jõledad! Roo-
jane on teie mõte, Müüd see wiib teid kohtu kätte.
5. Armu-ajaks meile antud Terwe kallis elu-aeg,
Kitsas tee meil käia pandud, Kus meid saadab
Isa Poeg, Kes meid päästnud were wäel, Juhatab
meid armu-käel, Katab kinni meie häbi, Wiib
meid ise kohtust läbi.
6. Tungi tõesti, Jeesu rahwas, Sisse kitsast wärawast,
Wõitlemises ole wahwas, Ara lahtu Jumalast!
Olgu tee ka otkane, Tema wiib sind rahule, Pitka
wõitlemise pääle Igawese wõidu maale!

92.

Seft mina arwan, et seefinatse aja kannatamised ep
ole ühtegi wäärt auu wasta, mis meile peab ilmutatama.
Room. 8, 18.

Wiisil: Jumal maa ning taewa looja. P. 174.

1. Küll on waewa, küll on walu Selle ilma häda sees, Tühi on ta au ja^e ilu, Rõiges surm meil filma ees: Kes meid lunastab ta käest, Päästab ära surma wäest?
2. Lunastus on Poja läbi, Kes meid üksi õndsaks teeb, Tema sees on arm ja abi, Ta meid kodumaale wiib: Ilma waewast armuga Dmaksid wiib taewa ta.
3. Küll on rõõmu, küll on ilu Tema püha järje ees, Sääl on igawene elu, Waew on kadun'd wõidu sees: Räes sel rõõmu karikas, Kes siin enne jänutas!
4. Rahu würst, ja rahu-linna Armust mind ka juhata, Süda üksi hüüab sinna, Hüüab ärda palwega: Kodumaale saada mind, Issand, siis ma kiidan sind!
5. Sind ma kiidan uuel keelel, Uuel keelel — wiis on uus — Sulle laulan lahtel meelel, Talle laul on minu suus: Sind ma, Issand, üksina Kiidan püha rahwaga!

93.

Ja kui keegi wõitleb, ei saa tema muidu wõidu krooni, kui ta ei wõitle nõnda kui kohus on. 2. Tim. 2, 5.

Wiisil: Oh wõtte Juthalat. P. 229.

1. Suur wõitlus mere pääl On meie terwe elu, Kus raske tormi teel Meil tuhat waewa, walu; Küll mäsšab maru käes Siin meie laewute, Eht juba filma ees Meil' sadam nähikse.

2. Su elu siiski mõit — Sa usu kindlast' seda, Meil' helgib elu koit Ra läbi surma häda. Ja kui ka waluga Rord süda lõhteb tääl, Meid wissist' auuga Rord kroonitakse sääl.
3. Sääl, kus kui mõitija Meil' Isfand ette läinud, Kes koorma rõhuma Meil' üli tergetks teinud, Kes oma risti all Meid katab krooniga, Mis usu mõitlejal Saab päha pandama.
4. See were õigus on, Mis teenin'd kannatades Krist Jeesus, meie õnn, Meid kõiki lunastades: Ta pärast, mõitleja, Saab wissist' mõidule, Ja kui ja ise ka Lääb surma unesse.

94.

Ma olin noor ja sain wanaks; aga ma pole mitte näinud, et õige on maha jäetud ja tema sugu on leiba otsinud. Laaw. I. 37, 25.

Wiisil: Minu süda rõõmustele. P. 305.

1. Ära kardada, õige sugu, Saab ka raskets elu lugu, Kui ka päewad kurwaks lääwad, Pärisk mure aeguks saamad, Väheeb lõdwalks sinu käsi, Woolab palgel silma wesi — Siiski ära kardada mitte, Usu kõit ju Jsa kätte!
2. Noor ma olin, ütleb tarkus, Käes on wanaduse nõrkus, Aga ei ma seda näinud, Et on leima järel' läinud Kerjus=lepil õige rahwas, Usus kindel, waimus wahwas, Et ta oleks maha jäänud, Siionis ta halwalks saanud.

3. Meil on helde Jsa taewas, Ei ta lapsi nende waewas Rauaks häda sisse jäta, Siialt katfuda neid wõta: Peab ta meid kurwastama, Karistades kaswatama — Aga ka ta witsa läbi Paistab üksi arm ja abi.
4. Küll ja kord weel sellest käest Rinni hakkad kõigest wäest, Mis sind kutsnud karistades, Aratanud ähwardades — Kalliks pead walu-aega, Tänäd Jsa, tänad Poega, Kelle waim sind wahwastanud, Kisti tules puhastanud.
5. Kõiges põleb Jsa süda, Näeb su ihu, hinge häda, Küll ta sulle laua katab, Mure armu-merde matab, Hinge ka wiib hädast wälja, Walmistab tal aasa halja, Kui ja loodad tema pääle, Toetad Jsa armu naale.
6. Sellepärast, õige sugu, Ära karda häda lugu; Peaks sind ka waewatama, Kimbatufes kiusatama, Põlewad sul sajad haamad, Küll nad wisjist' terweks saamad, Sirutab kord Jsa ise Sinu poole oma käsi!

2. Palwe uskliku eluawaldus ja hinge tõmbamine.

95.

Otse kui isa laste pääle halastab, nõnda halastab Jehoowa nende pääle, kes teda kardawad. Laaw. I. 103, 13.

Wiisil: Minu süda rõõmustele. P. 305.

Herr, vor dem die Engel knieen.

1. Jssand, keda kummardawad Inglid, palwes auustawad, Kellel päike, kuu ja tähed Palistawad

riide ehet, Kelle riigid lugemata, Kelle au on arwamata: Sina lubad, et ma tulen, Palwe ihas su ees põlen.

2. Kõik ma tohin tunnistada, Sind ka Jaks nimetada, Pojas sa mind wasta wõtab, Jsa-armus aitma tõttad, Sunnid silma kuivaks saama, Walu laene waiksaks jääma: Kuuled wiimse ohkamise üle meie arwamise.
3. Oh et, Jsa, sa siis kuuled, Mida hüüd'wad palwe huuled: Anna mulle puhas süda, Õpeta mind tundma seda, Kuus mull' waesuses ja waewas Siiski paistab armu taewas, Et sa, kas mul rõõm eht walu, Oled minu hinge ilu!
4. Jeesus, kes on surma läinud, Kes mind kohtust lahti teinud, Olgu siis mu kallim ehe, Ei ma temast lahku lähe, Wõtku minu hinge iha Põlata ka ilm ja liha: Seda kallist hinge wara Ei ma ial anna ära!
5. Waim, sa nõbra rõõmustaja, Ole minu juhataja, Et ma kallil armu ajal Kõnnin üksi armu najal; Mita, et saan tõe teele, Wasta panen patu wäele: Ufu walu, ufu ilu, Et see üffines toob elu!
6. Tahad maise wara läbi, Jsa, anda lastel abi, Anna termist, anna rammu, Õnnista sa iga sammu, Et ma walmis awitama, Waeste haawu paran-dama Olen, armastuses tegew, Ufusus wahwas, waimus wägew. Joh. Christoph Fröbning.

96.

Ma tõstan omad filmad üles mägede poole, kust mu abi tuleb. Mu abi tuleb Jehoowa läest, kes taewa ja maa on teinud j. n. e. Taaw. I. 121.

Wiisil: Kui meil on püsti häda läes. P. 40.

Ich heb' mein' Augen sehulich auf.

1. Ma tõstan filmad ülesse Ja waatan armu mäele, Kes kuuleb Jumal järje pääl, Mis õhtab siin mu palwe häääl.
2. Mu abi tuleb Issandalt, Kes aitab heldest' ülewalt: Kes maa ja taewa tegija, See on ka minu hoidija.
3. Sind õige tee pääl saadab ta, Et jalg ei pea wäärama, Sa usu üksi Jumalat: Ei näe sa teda uinuwat!
4. Sull' Israeli hoidija Küll hoiab ihu, hinge ka, Ei uinu tema päewal ööl, Ei wahet tema armu tööäl!
5. Sind omast suurest heldusest Küll Jumal kaitseb kahju eest, Et tema armu tiimu all Sa oled warjul kallimal.
6. Ei päewa ajal päitene, Ei ööse kuu sull' kahju tee, Küit, mis sind ial kurwastab, See Issal' auuks, sull' kasuks saab.
7. Ei saa sull' häda sündima, Sind Issand kaitseb armuga: Su hinge hoiab armu wäest Truu Issand kõige kahju eest!
8. Kui sisse wälja läheme, Siis, Issand, ise rahule Meid wii sa omast heldusest Gest ajast kunni igawest.

93.

Armsad, mina manitsen teid kui majalisi ja mõeraid,
et teie hoiate lihalikkude hingude eest, mis hinge wasta mõit-
lewad. 1. Peetr. 2, 11.

Wiihil: P. 262a.

Mein Leben ist ein Pilgrimsstand.

1. Ma olen mõeras ilma pääl, Mu kodumaa on taewas jäl: See Saalem, kuhu hinges ihkan, Mis Jeesu weres walmistud Ja rahu=linnaks rajatud, Kus Tallel tuhat tänu ihkan: Jah, majaline olen ma, Kel kodumaale rännata!
2. Rand laewast ruttu maha jääb, Weel rutem elu laene lääb Meil tuule tiimul jookstes ära. Ma tõttan aga taewasse, Sest aita, Issand, heldeste, Et ihkan jäädwat elu wara, Et põlgan ilma kadu= wust Ja nõuan taewa õnnistust.
3. Ei teed ei läida waewata, Nii elu teel on risti ta, Siin pole halja rohu ilu, Ta kiwa täis ja äline, Kus jalg saab effi=rajale, Ja kibuwitjad teewad walu: Tee kuumast kõrbest läbi lääb, Ja ots weel nägemata jääb.
4. Küll on siin palju pimedust, Sest päike üksi wal= gustust Siin selgel usu=silmal annab. Ma mõitlen tuule, tormi käes, Mul pole rahu hinge ees, Ja siiski süda kõike kannab, Kui taewa armu wärawat Näen usus kaugel särawat.
5. Oh Israeli hoidija, Kes oled Jumal meiega, Meil anna rohket waimu rammu. Oh omas sõnas saada ja Meid taewa poole armuga, Et ta meid juhib sammust sammu; Ja lõppeb wiimaks elu jook, Siis awa ise taewa uks.

6. Mind saada oma waimuga, Ja kannatada awita,
Teed kitsituses meile näita! Kui langen, tõsta üles
mind, Et südamest ma tänan sind: Jah, lõige
risti all sa aita, Et pimedusest walgele Mind
wiid, sa armu-päitene!
7. Kui hing su järel jänutab, Sind, armu-hallit, ihal-
dab, Meid tule armus jahutama! Ja kustub
filma-walgete, Wii meid sa armu-walgesse, Kus
walu, waew saab otja saama: Jah Saalemisse
saada sa Meid, oma lapsi, armuga!
8. Mul mõeras on siin koguna Maailma Meeset,
patu maa; Mu õiged sõbrad isa-majas, Kus
minagi end rõõmustan, Kui mõites järje ette
saan, Ja kiidan Talle rahu-kojas: Sest tule
nobest', Jeesus Krist, Ja wii meid koju Reedarist!

XVII.

Kristlik perekond olgu Jumala koda.

Laulud perekonna elust ja tema juhtumistest.

1. Laulatamise laulud.

98.

Ja ta ütles: Lase mind lahti, sest koit on ju väljas;
ja tema ütles: Ei ma lase sind mitte, kui sa mind ei õnnista.
1. Moos. 32, 37.

Wiisil: Niid risti rahwas laulage. P. 202.

Gott, vor dein heilig Angesicht.

1. Su järje ette tuleme, Sa maa ja taewa looja,
Su palgel meie palume, Sa ainus armu tooja;
Mis kihlatud siin kinnitan'd, Mis nende suu on
töotand, See pääle ütle: Namen!
2. Reid mõtku, Issand, siduda Su taewa armu side,
Neil meelt ja mõttid walgusta, Krist Jeesus,
taewa tõde: Et käsi käes nad kõnnivad, Ja
taewa poole tungivad Nad ühes usus, armus.
3. Oh waim, kes sa meid walgustan'd, Reid tule
pühendama; Kes surmaski meid armastan'd, Krist,
tule ühendama: Kui pääts neil, Issand, oled sa, Kas
ilm siis oma wihaga Wõib õnnistust neil' teelda?
4. Jah, Issand, rohket õnnistust Sa kingi meile ise,
Sa usku, lootust, armastust Neil' pane hinge
sisse. Ja kui neil elu laewake Saab läbi tormi
rannale — Reid mõta oma riiki!

Georg Wilhelm Spindler † 1838.

99.

Meie abi on Jehoowa nime sees, kes maa ja taewa on
teinud. Laaw. I. 124, 8.

Wiisil: Mu süda ärta üles. P. 12.

1. Meid, helde Isa, saada Ja armu silmal waata
Siin palujate pääle, Kes hüüdwad sinu poole.
2. Rätt pane käe sisse Ja armu südamesse, Et
sinu nime läbi Nad saaksid taewa abi.

3. Kui risti all on käia, Neid risti wäel hoia, Mil Kristus armu toonud Ja surma eluks loonud.
4. Krist Jeesus, ise tule, Neil hinge sõbraks ole, Kes käe kätte pannud Ja hend su hooleks annud.
5. Mii wõta nende rada Sa, Jssand, õnnistada, Et läbi walu waewa See juhataks meid taewa.

2. Sõbepulmaks ehk muuks perekonna juubeliks.

100.

Ja Jaakob ütles: Mina ei ole midagi kõigi häátegemiste ja trunduse wasta, mis sa oma sulasele oled teinud; sest ma olen oma lepiga üle Jordani läinud, ja nüüd olen ma tahets hulgaks saanud. 1. Moosj. 32, 10.

Wiisil: Nüüd risti rahmas laulage. P. 202.

1. Ei ole mina midagi Kõik selle armu wasta, Et sinult päewast päewani, Oh Jssand, wõisin osta Ma kallist wiina hinnata Ja piima ilma palgata, Mis oowab elu kaljust.
2. Ma olen üksford tepi wäel Mu kojast wälja läinud, Ja elu algan'd paljal käel, Ja siiski oled teinud Ka seda käiki rahu ra'aks Ja õnnistatud armu a'aks, Kus olen imet näinud.
3. Ma noorelt olen alganud Teed, mis mul wõeras oli, Sääal üksi olen rännanud, Kui taiskas talw, mis wali — Siis üksi — ja nüüd olen ma Saan'd suureks hulgaks korraga — Kõik seda, Jssand, tegid. •

4. Kui õli=oksa õitsewa Mull' elu õnneks andsid
Mu kõrwa naese, lapse ja, Ja imewiisil lantsid
Meid kõiki wärste wetele, Et lähets täide diesse
Puu ja ta haljad okkad.
5. Nii mitmed on selsamal teel Säääl kõrbe maha
jäänud, Neid lõuna pöual palawal On mõõt säääl
maha löönud: Ja meie wasta ommeti Sa, Is-
sand, oled heldeste Nii palju armu näitnud.
6. Ei ole mina midagi See suure armu wasta, Et
wõtsid, Issand, alati Mu kuima südant kasta, Ja
oma sõna piimaga Ja rohke armu wiinaga Mu
ihu, hinge täita.

101.

Ma tahan Jehoowat kiita kõigest omaist südamest; ma
tahan kõik ta imeasju jutustada. Ma tahan rõõmus olla ja
rõõmu pärast hõisata sinu sees; ma tahan su nime kiites
laulda, ja kõige kõrgem. Laaw. I. 9, 2. 3.

Wiisil: Oh wõitlejad, et kõige pääle. P. 141.

1. Sull' tahan tänu laulu laulda, Oh Issand, kõigest
südamest, Sa wõta seba armust kuulda, Kui
püüan suurest nõdrusest Su isa-armu ülenda Ma
oma lapse=tänuga!
2. Mu koda, Issand, ehitasid Ja olid nurgakiviks
tall', Mu terwet peret õnnistasid Sa isa=abil
heldemal: Sa kallid kodu = rahuga Mind wõtsid
ikka kosuta.
3. Ja kui ta murepilwed tulid, Ka sääälgi paistis
läbi arm; Sa ise meie päike olid, Ja selle walgle

kadus hirm: Kui hing su poole kisendas, Siis arm mu pääle halastas!

4. Jah, isa wiisil, Issand, sina, Mind hädas heldest' kaitsefid, Kui surma-orus olin mina, Mind elu mäele aitasid: Mis wõitfin tänuks selle eest Sull' ohwriks tuua omast käest!
5. Tee ise puhtaks minu süda Siin oma waimu tulega, Siis tahan ohwriks anda seda, Ja sulle üksi elada — Jah, Issand, ela minu sees, Ja tee mind uueks waimu wäes.
6. Siis on mu tänul parem wägi, Ta woolab puhtast südamest, Ta kiidab, mida arm mull' tegi Ja laulab sinu heldusest: Sind tänab üksi minu keel, Mu terve süda, waim ja meel!

3. Majadennistamise laulus.

103.

Seepärast ei ole teie enam wöerad ja majalised, waid pühade seltsi rahwas ja Jumala kodakondsed, apostlite ja prohwetite raja pääle ülesehitatud, kus Jeesus Kristus ise nurga kivi on. Ehw. 2, 19. 20.

Wiisil: Jumal maa ning taewa looja. P. 174.

1. Nurgakivi, kes sa kannad Oma püha kogudust, Talle armu-abi annad, Waimu templil' tugewust, Issand Jeesus, tule sa, Ise seia totta ka!
2. Raunist koda ehitada Nit'sid ise heldeste, Palehigi pühendada Wõtsid, kallid karjane, Andsid tuge tormi käes, Andsid abi armu wäes.

3. Suured sajud siiski löövad Nüüdku wasta maja weel,
Müürid pea nõrgaks saamad Laskumate laen'te
eel, Kui nad pole alusel, Rõikumata taljudel.
4. Issand Jeesus, kes sa kannad Oma püha kogu-
dust, Talle armu abi annad Jõudu, rammu,
tugeruust: Nurga-kirviks tule sa Siingi oma armuga.
5. Müüriks, walliks, Issand, ise Ole meie majale,
Oma sõna walgust lae Talle paista rohkesti;
Sinu tempel olgu ta Oma terve rahwaga!
6. Siis meil koda ehitatud Siin ju taljul kindlamal,
Ise wissist' walmistatud Ükskord jäädwast' ülewal:
Mis siin uskus hingeke, Seda taewas pärime.

103.

Kui Jehoowa ei ehita koda, siis hoone ehitajad näewad
süäl tallal waewa ilma aegu; kui Jehoowa ei hoiu linna,
siis walwab waht ilma aegu. Ilma aegu on see teile, et
teie wara üles tõusete, ja kawa ülewal istute ja sööte leiba
junnre waluga; nõnda see on: Jehoowa annab oma armu-
teiele nnes. Laaw. I. 127, I. 2.

Wiisil: Oh wõitlejad, et läige pääle. P. 141.

1. Sa õige koda ehitaja, Oh Issand, oled ükiline, Sa
paned talle kindla raja Ja asutad ta aluse: Kui
sa ei ole meiega, Rõik meie töö on asjata!
2. Sa, Issand üksi linna hoiad, Et tall' ei juhtu
õnnetust, Sa kaitseb ise tema koda, Et pole
karta ahastust: Kui sa ei walwa wahiga, Rõik
tema hool on asjata!

3. Kui liias mures waewa näeme, Kui mures üles tõuseme, Ja mures une woodi lääme, Ei saa seibi ommete: Kuid, kes su omad armu wäest, Kõit saawad unes sinu käest.
4. Sel tojal' siis ja tema perel' Sa anna, Issand, õnnistust, Et kõit siin käitfid sinu järel, Sa kingi usku, armastust: Sa wõta kõiki ühenda Siin puhta wenna-armuga!
5. Seta, Issand, walgusta see toda Su sõna walges tõeste; Ta lase elu tuleks saada, Mis tungib iga hingesse: Krist, püha walgus, ole sa Sel tojal nurgakiviks ta!

4. Gaste laulud.

104.

Ja ma olen üks piiskene pois ja ei mõista wälja minna ega kisse tulla. 1. Ann. 3, 7.

Wiisil: Müüb on see päew ju lõppenud. P. 18.

Ich bin ein Kindlein, arm und klein.

1. Ma olen wäike lapsuke, Mu jõud on wäike ta, Ma tahaks saada taewasse, Ei tea hakata.
2. Mu kasuks, Issand, oled sa Ju wäikets lapsets saan'd, Ja oled oma werega Mind patust puhastand.
3. Siis ütle ise minule, Kuis tänada sind wõin, Mis wõib see olla ommeti, Mis ma sull' ohwrits wiin.
4. Mind oled pühas rist'mises Sa kallist' ehitand, Mind minu suures nõdruses Su lapsets õnnistand.

5. Sel põhjal, Issand, olen ma Su oma igavest,
Ka risti allgi teenida Sind tahan südamest.
6. Kuid ei ma seda, wäetite, Wõi ise ilmasti, Sest,
Issand, ilmu minule Sa abits koguni.
7. Mu süda wasta wõta ja Ja ela tema sees; Su
oma üksi olen ma, Mu wägew abimees.
8. Sa teda hoia heldeste Siin kõige kurja eest, Et
waimu walget rohkest Ma saaksin sinu käest.
9. Ja kui sa kutsud wõyemalt Siit ilmast, Issand,
mind, Ma rahu leian ülewalt, Sää! kiidan üksi sind.
0. Kui aga kingid kauemaks Weel päiwi minule,
Tee, et su waim mind walgustats, Et elan wagaste.
1. Ja kui su wasta tänuga Ma olen uinunud, Wii
rahusse mind, Issand ja, Ja anna mulle suud.

Nikol. Ludw. krahw. Binzendorf † 1760.

105.

**Kohtlasi hoiab Jehoowa; ma olen alwaks saanud, ja
saatis mulle abi. Laaw. I. 116, 6.**

Wiisil: Su sõna meile kinnita. P. 28a.

Ach lieber Gott, behüte mich.

1. Mind, Issand, ja mu wanemaid, Mu wendi ja
mu sõsaraid, Sa kaitse kõige häda eest Ja hoia
suurest armu wäest.
2. Muid sugulaisi kaitse ka Sa, Issand, kange käega;
Patt hoia minust kõrwale, Et olen waga lapsute.

106.

Maadate, misjuguise armastuse Issa meile on annud, et meid peab Jumala lasteks hääutama. 1. Joh. 3, 1.

Wiisil: Ma tulen taewast ülevalt. P. 38.

O Vater sei von uns gepreift.

1. Sind, Issand, meie tänane, Et sinu lapsed oleme, Ja Issaks meile oled sa, Et Kristus saan'd meil' wennaks ka.
2. Meid wagaduses ükimes Laf', Issand, käia sinu ees, Et mis me tegu toimetan'd, Su waim siin oleks walgustand.
3. Sa ustaw laste hoidija, Kes wõtad rohkest' halasta, Sa tead kõi, mis soowime, Et olid ise lapsuke.
4. Me anname su käel juud, Mis kallist armu kinkinud: Kuis lapsi sülle wõtšid sa, Nii wõta meidki õnnista.
5. Meid sinu meres päästeti, Su surma sisse ristiti: Oh, Issand, wõta walu eest Me süda palgaks meie käest.

107.

Mina tahan hoida oma karja ja mina tahan neid saata hingama; see on Issanda Jehoowa sõna. Deseekiel 34, 15.

Omaj wiisil. P. 387.

Weil ich Jeesu Schäflein bin.

1. Olen Jeesu talleke, Rõõmus sest mu hingete: Jeesus karjatseks mull saanud, Heldest' hinge kosutanud; Mind ta tunneb, armastab, Nimega mind nimetab.

2. Tema helde hoiu all Olen kaunil karja maal,
Karjane mind õlal kannab, Mulle magust toidust
annab; Ja kui tunnen janu ma, Joodab ta mind
armuga.
3. Ets ja hõista, hingefe? Olen õnnis tallefe! Ja
kui õhtu jõuab maale, Jõuan sinu rinna naale,
Karjane, sääl hingan ma, Üli õnnis lõpp'mata.

Suife v. Gayn † 1782.

5. Wana rahwa laul.

108.

Ja kui teie wanaks saate, olen ma seefama, ja ku nu
teie hakkiks lähete, tahan ma teid kanda; mina olen teid tei-
nud, ja mina tahan üles tõsta, ja mina tahan kanda ja ära
päästa. Laaw. I. 46, 4.

Wiisil: Müüb hing'wad inimesed. P. 117.

Durch viele Noth und Plagen.

1. Mind läbi mitme walu Küll kandis kõik mu elu
Mu Jssand alati, Ta arm mind saatis ise, Mind
juhtis isa-käsi, Mu elu-tee pääl edasi.
2. Siin oli tormi, sadu, Kuid nagu pääle udu Lääb
taewas selgele, Nii minu hing'gi tundis: See tee,
kus jalg mul kõndis, Wiis pimedusest walgele.
3. Kui mul ei olnud rammu, Siis minu nõdra
sammu Mu Jssand kinnitas, Ja kui mul polnud
tuge, Siis oma taewa wäge, Mull' abiks Jsa
awaldas.

4. Kui teie wanaks saate Ja juba halliks lääte, Siis ma teid kannan weel: Nii Isand töötanud Ja kindlast' finnitand Mul rõõmuks minu elu teel.
5. Küll ta ka seda peab, Kõik hästi korda seab, Sest ustav on ta arm; Kui mull ka jõudu wähe, Ei ta mind jäta maha, Ta warjus kosub waene põrm.
6. Ei palju enam waja, Mind oodab isa-maja, Kus rahule ma saan: Oh seda hinge ilu, Mis pääle waewa, walu Ma järje ees siis pärandan!
7. Ma fenni waitfest' ootan Ja armu pääle loodan, Mis walu lõpetab: Siis jätan kurja ilma, Ja langen Jeesu hõlma, Kes Isaga mind lepitab.

XVIII.

Igal ajal Isandas, kõigis paigus tema käsu all.

Palwe laulud mitmesuguste aegade ja elu seisuste kohta.

1. Sommiku laulud.

109.

Sest sinu juures on elu hallitas; sinu walguses saame meie walguft näha. Laaw. I. 36, 10.

Omal wiisil. P. 385.

Morgenglanz der Ewigkeit.

1. Igawene koidu kiir, Kadumata armu walgus, Olgu tõusen'd päewa wiir Mulle uue elu algus: Wõitku sinu armu-töö Patu öö.

2. Sinu loidu kastete Wäfind waimul' wäge toogu,
Hinge närtfind nõmmele Taewast magust märga
loogu: Kosuta meid rohu-maal Igal a'al!
3. Anna, et su armu läit Meie külmust ära wõidab,
Uue päewa kuldne käit Hinge julgusega täidab:
Sunni tõusma sedamaid Uinujaid!
4. Patu riie mere wäest, Issand, meitest maha
jäägu, Taewa õigus sinu käest Meile kallits
kuuets saagu, Olgu kilbits meie ees Häda sees.
5. Oh ja algus kõrgusest, Päästa meilgi wiimsel
päewal Ihu surma sidemest, Otša tehes walul
waewal — Kõi ja ise rõõmu teel Meie eel!
6. Wii meid kõiki walu raalt Järje ette, armu wal-
gus, Silma-pisarate maalt Sinna, kus on jäädam
selgus — Kus on käes meil ilu maa Lõpp'mata!

110.

Uga meie, kes meie päewa lapsed oleme, olgem lastinad,
ehitatud usu ja armastuse raudriidega ja raudlõbaraga, see
on: õnnistuse lootusega. 1. Tess. 5, 8.

Wiisil: Oh wõitlejad, et käige pääle. P. 141.

O unerschaff'ne Gnadenjonne.

1. Oh igawene armu walgus, Meid omal helgil
elusta, Mu südamesse sinu selgus Müüd paistku
uue iluga: Päew tõuse, tee siin armu tööd, Ja
aja ära patu ööd!
2. Mu Jumal, mind ka täna aitku Su püha waimu
walgustus, Su tõde südant üksi täitku Ja olgu
hinge jahutus: Et kõnniksin su selguses Siin pime-
dust ma põlates!

3. Mu tee pääl paista, Issand, sina, Mind ärata ja usule, Et kitsast rada lömmin mina Nii kaua ikka kindlaste, Kui ükstord lõppeb raste kait Sääl ülewal, kus elu läit.
4. Ma tean, Isa, sina waatab Mu pääle Jeesu pärast tõest', Sa usu soowi täide saadab Ja kuuled palwet armu wäest: Siis Jeesu pärast kuule mind, Kui palwe-ohwriil otsin sind! Konr. Fr. Stresow † 1788.

111.

Sa oled mulle teada annud elu teerada, rõõmu on roh-
kete su palge ees; lõbusaid asju on su paremas lähes lõpp-
mata. Laaw. I. 16, 11.

Wiisil: Küüb hingwad inimesed. P. 117.

1. Ju päew on tõusnud üles, Ja kuldses rõõmu tules
Nüüd särab ilma maa; Kõik mure mööda läinud,
Maailma uueks teinud On Issand ime armuga.
2. Sest laulab linnukene Ja õhtab öietene Muu,
wäge Issandal', Kes meid siin ise saadab Ja
laste pääle waatab, Kui Isa taewas ülewal.
3. Sest ärta, süda, ärta, Ja tänu anda märka Sa
Isa heldusel', Kes nagu kottas poega Meid kan-
nab ajast aega Siin oma armu tiibadel.
4. Küll see on kallis walgus, Kui uue päewa selgus
Meil' sünnib pimest ööst, Et päewa tegu teha Ja
armu palta näha Me wõime auusast elu tööst.
5. Kuid siiski ülem läige, Veel kallim elu päike
Meid wõtab rõõmusta. Ta ees sääl Serawimid
Ja kõrgeid Kerubimid On seismas taetud palgega.

6. See kõige walge looja, Krist Jeesus, elu tooja,
Kes meid on lunastan'd, Kes patu pimeduse Ja
kohtu hukatuse On omas veres uputan'd.
7. Sest nõudtu noor ja wana, Et Issand uuest'
täna Meilt auu ja wäge saab, Nad kiitku Isa,
Poega, Kes püha waimu wäega Meid päewast
päewa arwita!

113.

Jeesus, tule wana mu häält; wana tahan ma ennest
su poole valmistada, ja sind pitti filmi oodata. Laaw. I. 5, 4.

Wiisil: Ma tulen taewast ülevalt. P. 38.

Es kommt daher des Tages Schein.

1. Ju päite hakan'd särama, Oh wennad, wõtkem
tänada, Et Issand kõige kahju eest Meid öösel
hoidis armu wäest.
2. Oh palugu tõest' igamees Niiüd seda palwet tema
ees, Et Issand ise halastaks Ja patu koorma
kustutaks.
3. Oh wägew Jumal igawest', Kes meie üle heldu-
sest Sa oled öösel walwanud, Meid wägewaste
warjanud —
4. Niiüd saada oma järje päält Meil Poja läbi
walgust säält; Sa tule abiks hingele, Et kahju
ei tee waenlane.
5. Meid kaitse, Issand, armuga, Meil ole ainus hoi-
dija: Sa ole kilp ja abimees, Kes ikka wõitleb
meie ees.

6. Sest sulle ohvriks anname Nüüd meele, mõtte, südame, Et armu abil teha tööd, Mis leiaks sinu meele hääd.
7. Siis Jeesu pärast võta sa See ohver wasta armuga, Et tema lunastuse wäest Tõest' elu saame sinu käest.

113.

Anna mulle aegsaste kuulda oma heldust, sest et ma sinu päale loodan; anna mulle teada tee, mis ma pean käima, sest mu hing himustab wäga su järele. Laaw. I. 143, 8.

Wiisil: Oh Jumal sinu pääl. P. 112.

Su dir, Herr Jezu, schid.

1. Su poole, Jeesuke, Ma waatan ülesse, Waim langeb palwes põrmu, Hing soowib sinu armu: Mind wuest' hoida võta Ja armu tiwul kata!
2. Mind, Issand, saada sa Ka täna armuga, Et omaks wõin sull saada, Ja ustawaks sull jääda: Saks Jeesu nime pääle Ma hakkam päewa tööle!
- Gerhard Terstegen.

114.

Meie kiitleme igapäew Jumalast, ja täname su nime igaweste. Laaw. I. 44, 9.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule sa. P. 31.

Die Nacht nunmehr vergangen ist.

1. Nüüd mööda läinud pime öö, See, Issand, sinu armu töö, Et kahju jäi meist kaugele Ja jälle paistab päewake.

2. Sind, armu walgus, palume, Sa paista häda orusse; Meid kaitse täna armuga Ja muidugi ka lõpp'mata.
3. Meil' anna rahu rohkestest, Ja mis on tarwis kõigile, Sa kange armu käega Kõik maad ja rahwast õnnista!
4. Kõik patu nõbrust kauta Ja meie südant uuenda, Et kiidame su nime auu Ja sinu kallist armu nõuu.
5. Ja kui meid kutsud wiimati Siit häda orust äragi, Meid aita surra armu wäes, Et elame kõik sinu ees.
6. Jah, Jeesus Kristus, halasta, Ja kuule palwet armuaga. Meid oma niha mere mäest Sa väästa.

115.

Ja Siimon wastas ja ütles temale: Spetaja, meie oleme kõige see töö teinud ja ei ole ühtegi saanud, aga sinu sõna pääle tahan ma nooda fisse lasta. Luf. 5, 5.

Wiisil: Punschel 277 eht 278.

Fang dein Werk mit Jeesu an.

1. Alga tööd ja Jeesuga, Jeesus armu annab, Jeesust appi hüüa ja, Küll ta muret kannab: Jeesufega

3. Jeesu ees on jõuetu Bihameeste vägi, Mäsfa-
tes nad möllaku, Issand on su ligi. Looda üksi,
hingete, Jeesu armu pääle, Küll ta hädast hel-
deste Wiib sind rahu maale.
4. Kui siis kõite Jeesuga Algata sa nõuad, Kristi
allgi rahuga Sihile sa jõuad; Juba rohtet õnnis-
tuft Maitfed ilma waewas, Wiimats püha
pärandust Pärid armu-taewas.
5. Sinu hoolde, Jeesute, Kõik siis anda tahan Gla-
des ja wiimate, Kui ma surma lähen. Tööd su
nimel algan ma: Õnnista kõik sina! Selle pääle
rõõmuga: Amen! ütlen mina.

116.

Ara jäta mind maha, mu õnnistuse Jumal. Laul.
I. 27, 9.

Wiisil: Ma tänan sind, et oled mind. P. 21.

O Jesu, meines Lebens Licht.

1. Oh Jeesus, elu päewake, Niiüd öö on läinud
mööda, Su poole waatan ülesse, Et uuest' armu
saada.
2. Kui olin ise rammuta, Mull' oled abi annud, Ja
terwise ja rahuga Mind unest äratanud.
3. Mull' elu kingid uueste, See omaks sull ta jäägu,
Et hing ja süda ükfine Sind, Issand, armastagu.
4. End sulle kihlan kõigega, Mind armust wasta
wõta, Mu waimu, Issand, walgusta, Mu ihu
toida, katta.

5. Mull' täida elu mäega Sa hinge halastuses,
Mind kinnita, et seisan ma, Kui mõitlen viletsuses.
6. Oh minu ustav karjane, Sa ole ligi mulle, Ja
eksitee päält helbeste Loo tagasi mind jälle.
7. Mu kallim wara ole sa, Mu au ja hinge ilu, Ei
muud ma taha otsida, Su oma on mu elu.
8. Mull' ise näita, Jeesute, Kuis sull' mõin kallits
saada, Et kurjast jään ma kaugele, Mind mõta
juhata da.
9. Mind lase nõnda elada, Et kõnnin waimu walgel,
Ja nagu majaline ma Käin üksi armu palgel.
10. Su käsi, Jssand, helbeste Mind hoidku usus ise,
Arm tõmmaku mind kangeste, Et jõuan rahu
sisse.

Gerh. Terstegen † 1789.

117.

Ja waata, mina olen teie juures maailma otsani.

Matt. 28, 20.

Wiisil: Helbe Jeesute. P. 157.

Früh am Morgen Jesus stehet.

1. Wara hommikul Jeesus igal pool Koputab jääl
ukse pääle, Kus on õhatud ta poole: Wõeraks,
Jeesute, Tule minule!
2. Ärgu seistu ta Säääl siis asjata! Hinge uks tall'
awatagu, Teda ärdast palutagu: Tule rutuste
Minu hingesse!
3. Meie juure jää Jffa, ülem hää; Kõige waenu
eest meid warja, Kirjuta meid elu kirja! Soia
helbeste Meid kui karjane!

4. Rohu maale ja Wii meid armuga, Et su armu sisse jääme, Taewa warast rikkaks saame, Kui sa ise meid Sisse, wälja wiid.
5. Amen, meiega Tuled täna sa: Küll siis rõõmsasti saame näha, Et sa meid ei jäta maha, Issand, ialgi Wiimses walusti!

118.

Wiisil: Rõõmuga mu süda hüppab. P. 66.
Früh am Morgen Jesus gehet.

1. Jeesus wara ukse eele Astub, koputab ta pääle Sääl, kus õhati ta poole: Tule mõeraks minule!
2. Äрге teda sinna jätke, Ust tall' awama nüüd tõt'ke, Hinge põhjast hüüda mõtke: Tule, tule, Jeesuke!
3. Jää sa taitsma oma tarja, Rõige waenu eest meid warja, Kirjuta meid elu kirja: Ole hoidjaks ustawaks!
4. Et su rohumaale saame, Sinu taewa heldust näeme, Armu warju julgest jääme, Kus meid sisse, wälja wiid!
5. Amen, Issand, anna seda, Kõi sa ühes meie rada, Küll siis hõistab õnnis süda: Ei meid jäta Jeesuke!

2. Öhtu laulus.

119.

Kahn sees tahan ma ühtlasi maha heita ja ninnda magama, sest sina Jehoowa üffi saadad, et ma julgeste wain elada. Laaw. I. 4, 9.

Wiisil: Oh mõitlejad, et käige pääle. P. 141.

Gottlob, es ist von meinem Leben.

1. Mu elust, tänu Jumalale, Üks päew on uuest' mööda läin'd, Käes waitne öö, ja see on jälle Mind kõigest murest lahti tein'd. See on mull' rõõmuks hingele, Ma lähenen nii taewale!
2. Mull' iga õhtu näitab seda, Et elu päite looja läab, Ei suuda see mind turvastada, Mu süda siiski julgets jääb: Kui elu aeg ka hüürife, Ma lähenen nii taewale!
3. Kui jätab hing ka maha ihu, Ja tema hoone otša saab, Tall' Jeesus annab jäädwa rahu Ja teda armsast ehitab. See kosutab mind kalliste: Ma lähenen nii taewale!
4. Ma hingam armsast haura wilus, Sääl on mu waitne fängite, Sääl ärtan ma ja uues elus Wiib mind mu Isand ülesse: Nii iga sammuga, mis lään, Ma taewal' lähemale saan!
5. Nii mõin ma hingama siis minna, Et karjane mind walwamas, Ta juure jään ma püha linna, Eht surma öögi ähwardas: Mu päiwi juhü Jeesufe, Et lähenen ma taewale!
6. Oh rahu aeg, meid wasta mõta, Müüid filmad jääge suituma, Hing Jeesu haamus ennast kata, Siis on ju ihul rahu ka. See on mu ülem hinge õnn: Nii taewale ma lähenen.

Salomon Grand † 1725.

130.

Lunnistage wägede Jehoowa ann üles, et Jehoowa on hää ja tema heldus kestab igaweste. Jer. 33, 11.

Wiisil: Mu Jeesus elu walgustus. P. 32.

Wir danken dir Herr Jesu Christ.

1. Sind tänane, oh Jeesute, Et sa meid aitmud heldeste, Et wõtsid oma armuga Meid ingli tätel warjata.
2. Niiüd läheme kõit hingama, Me pattu ära arwa sa, Waid, Jumal Poeg, su were wäes See olgu kustund Isa ees.
3. Meid sinu inglid kaitsegu Ja ihu, hinge walmatu, Et poleks wõimust saadanal Me üle öö ei päwa a'al.
4. Meid wee- ja tulekahju eest Sa hoi, Issand, armu wäest, Ra kõite hinge häda sa, Meilt ise saada minema.
5. Nii sinu nimel uinuwad Su lapsed ja sind paluwad: Meid nõdru aita heldemast' Oh Isa, armus ülewast!
6. Mis tahad, sündku üksines, Me wari on su haawades: Sull' elame, sull' sureme, Su lapsed meie oleme!
7. Niiüd: Namen! ma wõin hingata, Su ingel saab mind warjama, Sest olgu tänu Jumalal, Ma uinun armu tiwa all.

Nic. Selmecker † 1592.

131.

Tulge, hõisatsem Jehoowale, hüüdtem rõõmuga oma õnnistuse kalju poole. Jõudtem tema palge ette tänamisega, liituse lauludega hõisatsem temale. Laaw. I. 95, 1. 2.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed. P. 117.

Nun sich der Tag geendet.

1. Ju päew on läinud looja, Su ette, rahu tooja, Weel tulen tänades: Mind mõta õnnistada, Et waimu wäge saada Wõin weel su armu palge ees.
2. Siis Jsa armu pääle Ma loodan, ja ta naale Jään seisma uueste; Mis püüab ilm ja liha Ja kurja waimu wiha, Kõik seda saada kaugele.
3. Päew hüüab päewal seda, Et läbi mitme häda Meil taewa rännata: Jah, taewas sinu ilu, See lõpetab mu walu — Siin pole meie kodumaa!

132.

Ja nemad palusiwad teda wägise ja ütleiwad: Jää meie juure, sest õhtu jõuab ja päew weerib; ja tema läks siisse nende juure jääma. Luf. 24, 29.

Wiisil: Mu Jeesus elu walgustus. P. 32.

Wo willst du hin, weil's Abend ist.

1. Oh kuhu tahad minna sa, Krist Jeesus, püha rändaja? Jää seia, tule armuga Mu hinge ise elama.
2. Sa kuule, sõber, palumist, Mis tuleb puhtast südamest: Sest seda tead wissiste, Kui armas oled minule.
3. Ju päew on jõudnud õhtule, Ja pime öö on pea käe, Seepärast, püha walgus, ja Mult ära mõta lahtuda!

4. Mind saada sina taewa teel', Et see mull' oleks
ikka eel, Et patt mind nii ei eksitaks, Et tõeste
saaksin eksijats!
5. Ja wiimaks surma häda sees Mind aita oma
were wäes, Jää seia, Krist, ma pean sind, Ma
tean, ei sa jäta mind.

Joh. Scheffler (Angelus Silesius) † 1677.

133.

Ei see tuku, kes sind hoiab. Laaw. I. 121, 3.

Wiisil: Mu Jeesus elu walgustus. §. 32.

O Jesu, treuester Heiland mein.

1. Oh ustaw hingetarjane, Nüüd lähen une lambrisse,
Sääl anna ise hingamist Mull omast armust,
Jeesus Krist!
2. Mull' patud andeks anna sa, Ja pahad uned
peleta, Su armu tiib mind warjaku, Mu koda
inglid kaitsegu!
3. Mind hoiaw wee ja tule eest Ja päästa hõela surma
käest; Sest kahju jäägu kaugele, Kes sinu karja
lambate!
4. Sa walwa, kuna uinun ma, Ja tuult ja tormi
ähwarda, Et kiitma sind ma ärkaksin Ja rõõmsast
tööle lähaksin!

134.

Igapäew tahan ma sind auustada ja su nime kiita ikka
ja igawesti. Laaw. I. 145, 2.

Wiisil: Mu Jeesus, elu walgustus. §. 32.

O sel'ges Licht, Dreifaltigkeit.

1. Kolmainus, püha walgus sa, Kel tiitust annab ilma maa, Ju kustus päewa paistete, Nüüd tule ise hingesse!
2. Sind kiidame me hommikul Ja õhtu toome tänu sull', Oh Issand, ohwriks südamest Sest ajast kummi igawest'.
3. Sa Jumal Isa taewas sääl, Ja Jeesus Krist ta järje pääl, Sull' ühes püha waimuga Nüüd olgu tänu lõpp'mata!

Wana kiriku laul.

135.

Tänage isandate Issanddat, sest tema heldus jääb igaweseks ajaks; tänage teda, kes üksi suuri imeasju teeb, sest tema heldus jääb igaweseks ajaks; kuu ja tähed walitsusets ööse, sest tema heldus jääb igaweseks ajaks. Taaw. I. 136, 3. 4. 9.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed. §. 117.

Der Mond ist aufgegangen.

1. Ju kuu on tõusnud ülles Ja kuldses tähte tules Päin'd taewas särale. Nüüd rahu metsa katab Ja aur, mis niidu matab, Lääb walges udus õhusse.
2. Kõik ilm on waikses jäänud Ja hämaruses saanud Nii üli armsaks ta; Ta on nüüd palwe koda, Kus terve päewa häda Peab unes ära unuma.
3. Kas näete õhtust eha, Kus üksi poolelt näha Kuu kuldne ümmarus? Nii palju asju ilmas On kahtlased me silmas, Et neid ei näe me ekstus.

4. Jah, waene inimene On ainult efsiline, Ta teadus lühite; Tuult ajame me taga, Me töö on tuhat wiga, Ei saa me ise sibile.
5. Sest wõta, Issand, teha, Et meie hinge iha Ei otsi kadumust; Meid lasse lapselks saada, Su rahus rõõmustada, Ja nõuda tõsist wagadust.
6. Sa wiimaks appi tõtta, Ja waewast päästa wõta Meid õndsas surmaga. Ja kui on waike' d walu, Meil kingi taewas elu, Sa Issand, ja me Isa ka.
7. Siis Isa nimel heitem Rõik hingama, hend peitem Nüüd külma härma eest. Meid Jumal wõtku hoida Ja lastu rahu leida Ka meie haiget ligimest.

Matthias Claudius † 1815.

136.

Ei tee ta pimedus sinu ees ööd pimedaks, ja öö teeb walget kui päew, pimedus on nõnda kui walgus. Laew. l. 139, 12.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule ja. P. 31.

Die Sonne wird mit ihrem Schein.

1. Nüüd kallid päewa paistete On wähe läinud wargule; Oh Jumal, püha walgus ja, Meilt ära wõta lahkuda!
2. Me sinu pääle loodame, Oh Issand, usus üksine; Sa oled ainus abimees, Kes kaitsta jõuab häda sees.
3. End ohwriks sulle anname, Me pääle waata heldeste, Sest kust su käsi lahkunud, On õnn ja rahu kadunud.

4. Meid Jeesu pärast kuule nüüd Ja hoiä ise armust
meid, Et teegi sinu omakstest Ei lahtuks sinu
heldusest.
5. Me õhtu-ohvrit õnnista, Meid oma juure juhata
Lõest' omas Pojas Jeesuses, Kes taewa auus on
sinu ees.
Õõõmi mennad.

Laste õhtu-laul.

127.

Oma tiiva, sulgedega katab ta sind, ja tema tiibade
alla võid ja lippuda; tema tõde on tõlv ja sõjariist. Laav.
l. 91, 4.

Õiifil: Jeesus tule minule. 8. 59.

1. Õhtu jõudnud jällegi, Väsin'd olen õieti, Jsa,
sinu ette ma Tulen oma palwega:
2. Marja, marja lapsustest, Raitse kana pojusest, Käsi
oma inglid ka Bagasid kõit marjata.
3. Olgu magus unete Sinu wäsinid lapsese, Et ta
ärkaks tänama Jsa, rõõmsa tänuga.
4. Nõnda õõsel heldeste Raitse lapsi, karjane, Rogu
uuel päewa a'al Kõiki oma karja-maal.
5. Ja kui ütstord wiimate Lähene surma unete, Anna
armus ärkamist Gluks mulle, Jeesus Krist.
6. Talled taewa aasale Rogu kõit nad, karjane,
Sõõda, jooda igawest Meid jääal oma armu käest.

3. Sõõma : laulus.

128.

Ma tahan tema toidust rohkeste õnnistada ; tema waesed
tahan ma leitwaga täita. Laaw. I. 132, 15.

Wiisil: Mu süda ärta üles. P. 12.

1. Oh Issand Jeesus, tule Ja meile wõeraks ole,
Sa ise lauda kata, Kõit õnnistada wõta ;
2. Mis sinu arm on annud Ja rohkest ette pannud —
See ihu kosutagu Ja hinge kasuks saagu.

129.

Kõitide filmad oodawad sind, ja sina annad neile nende
roa omal ajal. Sa teed lahti oma käe, ja täidad kõit, mis
elab hää meelega. Laaw. I. 145, 15, 16.

Wiisil: Müüb hing'wad inimesed. P. 117.

1. Su poole, Issand, waatab, Su ette palwet saa-
dab Siin terve ilma maa ; Sa awad helde käe
Ja rohke armu wäe, Ja täidad kõit hää meelega.
2. Ra täna, Issand, tule Ja meie juures ole, Me
leiba õnnista, Et teda wasta wõttes See seisaks
meie mõttes : Meil' waimu rooga tarwis ka !
3. Seis sinu sõna saagu, See hinge walgustagu Su
püha waimu wäes, Et läbi ilma waewa Me
füda nõuab taewa, Kus õnnistuse laud meil ees.

130.

Inimene ei ela mitte üffipäinist leitwast, waid igast ühest
sõnast, mis Jumala sunst wälja tuleb. Matt. 4, 4.

Wiisil: Armas Jeesus awita. §. 169.

1. Jssand, armust õnnista Lauda, mida katsid ise,
Leival' anna jättu ja, Mida tinkis armu-käsi:
Laf' meid lapse-tänu tunda Ja full' auu ja
wäge anda!
2. Sedagi meil' seleta, Et ei üksi leima läbi Keegi
õiget rammu ja, Meil' on tarwis armu abi:
Sest meid oma sõna wael Toida, Jssand, rohkel käel.
3. Sõna walges rändajaid, Jssand, saada õige raale,
Kosuta ja wäsinuid, Et me saame isamaale: Kus
meid ehil elu jõud, Raetud jäädam armu-lauid.

131.

Otse kui isa laste pääle halastab, nõnda halastab Je-
hoowa nende pääle, kes teda kardawad, Laaw. I. 103, 13.

Wiisil: Minu süda rõõmusele. §. 305.

Speif' uns, Gott, o deine Kinder.

Oma lapsi, Jssand, toida, Waesid taewa trööstil
täida, Wõta andid õnnistada, Mis ja lastnud
walmistada, Meie elu kosutusets, Sinu armu
ülendusets — Kunni taewa lauda saame, Püha-
dega seltsi jääme!

132.

Kes lohut annab neile, kellele liiga tehakse, kes leiba
annab näljatfile, . . . kes wõeraid hoiab, kes waesid lapsi ja
lest naesi üles peab; aga hõelate wiisid rikub tema ära.
Laaw. I. 146, 7. 9.

Wiihil: Ma tulen taewast ülevalt. P. 38.

Herr Gott, Vater im Himmelreich.

1. Oh Isa, taewa riigi sees, Su lapsed wõt'wad sinu ees
Sind südamest nüüd paluda: Meid toida,
Issand, armuga.
2. Sa helde käsi lahti tee, Meid hoia häbist kõrwale!
Ra kaitse kalli aja eest, Tee rahu nõudjaks iga
meest.
3. Et wagas elus elame Ja saame ütskord taewasse,
See sündku sinu suurest wäest, Jah Amen —
Jeesu nimel tõest'!

133.

Laulge wastastitu Jehoowa auuks tänunga, laulge kiites
meie Jumala kandlega, kes loojustele nende sõdmise annab,
noorele kaarnaile, kes teda appi hüüawad. Laaw. I. 147, 7. 9.

Wiihil: Oh Jeesus Kristus, tule ja. P. 31.

Befcheer uns, Herr, das täglich Brod.

1. Meil igapäewast leiba ja, Oh Issand, wõta õnnista,
Meid Poja pärast nälja eest, Oh Isa, kaitse armu
wäest.
2. Tee lahti käsi heldeste, Et sinu armu mõistame,
Sa lapsi toida alati, Kes jõödad linnufesigi.
3. Kes kuuled kaarna karjumist, Oh kuule meidki
armulist', Kes Looja oled kõigile Ja annad
loomal' toiduse.
4. Ra pattu andeks anna weel Ja näita armu kohtu
teel! Su heldus paisitu kõrgusest, Et kiidaks hing
sind igawest!

Pääle sõõgi laulda.

184.

Pallelnja! Tänage Jehoowat, sest tema on hää, ja tema heldus kestab igaweseks ajaks. Laaw. I. 106, 1.

Wiisil: Armas Jeesus awita. P. 169.

1. Issand olgu tänatud, Olime ta mõrad jälle, Jhu, hing on kosunud, See eest andkem tänu talle: Tänu üteltu me meeled, Riittu teda laulu hääled!
2. Tänu tulgu südamest, Tõusku tõeste taewa poole, Jutustagu heldusest, Mis siin halastab me pääle, Kumbes lese leinamise, Kaarnapoja tarjumise.

4. Palwe laul riigi-isa ja kohtu wanemate eest — riigi pühäl laulda.

185.

Seepärast manitsen mina kõige efitte, et peab tehtama palumisi, palweid, palumisi tõiste eest, ja tänamisi kõitide inimeste eest, kuningate ja kõitide eest, kellel kõige ülem meeletwald on, et meie rahulist ja waiisist elu wõiffime elada kõige jumalalartuse ja annsa elu sees. Sest see on hea ja armas õnnistegija, meie Jumala ees. I. Tim. 2, 1—3.

Wiisil: Müüd hingwad inimesed. P. 117.

Gott woll' uns hoch beglücken.

1. Meid, Issand, heldest' aita Ja isa-armu näita Müüd meie keisrile; Sa kaitse tema trooni, Et ta mõiks oma trooni Me kasuks kanda üksine.
2. Ra kõite keisri toda Sa mõta õnnistada Meil' rõõmuks alati; Sa waata isa-palgel Ja rohkel armu-walgel Ta pääle põlwest põlweni.

3. Oh Isa, saada ise, Et tema käst ja käsi Su taht-
mist toimetaks, Et kõik ta ettemõte, Ta tegu ja
ta mõte Su rahu riiki kasvataks.
4. Su waim seks walgustagu Ja lahkest juhatagu
Neid ikka lõpp'mata, Kes tema trooni tugi, Ja
tema järje ligi On oma nõuu ja teuga.
5. Nii mõta ühendada Ja armus kinnitada Kõit
puhtast südamest, Et seuks teu, tõega Maad, rah-
wast armu wäega Kulb rahu-side ülewast.
6. Ja wiimaks, Isand, ise, Su isa-toja sisse Sa
togu rändajaid, Et armu-järje ette Ja armu-
palga kätte Saaks' ülemad ja alamad.

1—3 El. Harmsti j. 5—6 Ab. Knappi j.

5. Palwe-laulud isamaa eest.

136.

Jeesowa, anna meile oma heldust näha, ja anna meile
oma abi. Ma tahan kuulda, mis Jeesowa räägib; sest ta
wõtab rahu rääkida oma rahwa wasta, ja oma wagahe wasta,
et nemad mitte ei pööra jõleduse poole j. n. e. Laul. I.
85, 8—11.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule ja. P. 31.

Jumala kaikkivaltias.

1. Oh Isa taewas, armuga Me maad ja mõta kait-
seda, Siin sõja, rahu aegadel Ja mure, rõõmu
päemadel.
2. Ei ilmas temast armsamat, Meil pole kuskil kall-
mat: Ra isamaa on kallis and, Kus meie mõnda
armu saan'd.

3. Siin on me isad asunud, Siin lootes, palves
wõidelnud; Oh wõtaksime meiegi Nii usus seista
lõpuni!
4. Me lapsed saavad samuti Siin käima elu radasi,
Et mehe wiisi wõidelda Ja kiites Loojat ülenda.
5. Sest taitse, Issand, tangel käel Me terwet maad
ja armu wäel, Arm wool'gu tema pinnale, Kui
laste roosi õitesse!
6. Kõik wagasid ja õnnista, Kel tallis wanemate maa,
Kuid teela nende meeletust, Kel tema wasta
kawalust.
7. Su oma olgu otjani Me maa ja rahwas kõigiti;
Siin leidku aset armastus Ja waimu tõe tun-
nistus.
8. Sa warjust tõid meid walgele, Kui nupust lille
õietse, Siis hoia seda kallist maad, Et walgets
saaksid kõik ta raad.
9. Su sõna, see ep üffine, On walgets maa ja tae-
wale: Oh anna, et ta heledast' Meil' kõigil' pais-
taks jäädawast'!

L. Runeberg † 1877. (Rootsi-Soome keele järele wabalt.)

137.

Temal ep ole mitte rõõmu hobuse wäest, ega meelehääd
jalameeste säärelnist. Jehoowal on meelehää neist, kes teda
kardawad, kes tema helduse pääle loodawad. Tema annab
su rajale rahu, ja täidab sind kõige kallima nisuga. Tema
lähitab oma sõna maa pääle, ja tema sõna jookseb rutuste.
Laaw. I. 147, 10. 11. 14. 15.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus, tule ja. §. 31.
 Oi kuningasten kuningas.

1. Oh kuningate kuningas, Kes kõike ilma kästi-
 mas, Sa võta oma armuga Me kallist kodu
 kaitseada!
2. Me maa ja rahvas vähene, Maailma filmas
 wäetite: Kuid mis ta mõjub wägewus, Kui lah-
 kub sinu halastus!
3. Põrm sinu ees on koguni Kõik suurus, wägi
 alati; Kui käsid, kõrgus alaneb, Mis madal, lohe
 üleneb.
4. Sa sagest omal walitsed Tööriistaks nõbrad, wähe-
 sed, Et sinu arm saaks mõimuse See sees, mis
 nõder, wäetite.
5. Ets iserahwaks sinul'gi Saan'd Juuda, teda põlati:
 Ets nii saan'd wäike wägewaks — Ja ainsaks
 tõe hoidijaks.
6. Ets pidand otse Betlemas, Säääl Juuda linnas
 wäheemas, Arm ülitauis ilmuma, Kui sündis
 Õnnistegija.
7. Seepärast kuule, Issand, meid Ja saada meidki
 armu teid: Meid suurust lase põlata Ja rahul
 olla pistuga!
8. Et maa ja rahvas ükfinda Sind, Issand, wõtaks
 teenida, Et sinu tööd ta toimetaks, Su walguses
 saaks wägewaks.

Julius Krohn (Suonio) † 1888.

Moorte meeste saatmiseks, kes isamaa teenis-
tusesse lähevad.

138.

Seepärast nõttutan mina oma põlvi meie Jõsanda Jee-
susse Kristusse Isa ette, kellest kõik suguvõsapid taevad ja maa
püäl lapsiks nimetatasse, et tema neile annaks oma ann rit-
tuse järele väga kangelis saada tema waimu läbi seestpidise
inimese poolest. Ehw. 3, 14—16.

Wiisil: Armas Jeesus, awita. P. 169.

1. Isatojast kaugele, Wennad, wiib teid elu rada,
Isamaale tahate Oma jõudu ohwerdada, Pühen-
dada iga samm, Waimu wäge, ihu rammu.
2. Tee teil' ise tundmata, Ruhu saadab püha kohus,
Kas ta taetud õitega, Eht on kääia häda ohus —
Kaugel wanemate tojast, Lapse põlwe lahkest ajast.
3. Säälgi palwe-käte püäl Saadab teid veel isa-koda,
Püüab usus palwe naal Kaugelgi teid toetada:
Peab kallil kodupinnal Lapsi üksi palwe rinnal!
4. Ja kui sama ususse Omadega ühte jääte, Isa
majast rohkest, Armsad, kallist armu saate —
Isamajast taewa telgil, Mis sääl kumab kuldsel helgil.
5. Laste pool' end uueste Isa tunnistada wõtab,
Tuules, tormis taewane Omadele appi tõttab:
Kogub argu tiiva alla, Teeb neid murest, walust walla.
6. Kõnnite ka kaugemal, Olgu mõeras maa ja rah-
was, Kändate ka risti all, Teie walwaja on wahwas:
Tal on koda, kelle piirid Kaugemad kui koidu-tiired.
7. Wennad, küll siis wisfiste Teidki kulbne isa-koda,
Kus ka ial wiibite, Küllalt jõuab kosutada: Kõja
käte armu taewas Kõja lastel walus, waewas.

8. Roja alus halastus, Roja walgus Jeesu meri;
See on kallim kosutus, Mässatu ta häda meri:
Jeesu rist on meie talju, Olgu tuult ja tormi palju!
9. Jää siis, kodu, kaugele, Warju wissist' isa maja
Pakub kindlast' kõigile Üle laia ilma raja, Kes
siin tema pääle lootwad, Lapse wiisil armu ootwad!
10. Isatojas iganes On ta omad kõigis paigus, Rodus,
wõersil rännates, Misti ja ta rahu aegus: Lapsi
kaitseb isa-käsi, Kui ta palgel silma wesi.
11. Kallits, taewa karjane, Sinu arm meil' kõigil' saagu,
Sama armu hoolele Meie noored wennad jäägu:
Ahwardab meil' waew ja walu, Ole, Issand,
nende elu!
12. Rodukohta tagasi, Issand, wiimaks weel neid saada,
Wõta fenni alati Waimuga neid walgustada: Ja
siis isakotta üles Wii meid kõiki armu süles!

Mooremehe palwe-laul, kes isamaa teenistuses.

139.

Riidetud olgu Jehoowa, mu talju, kes õpetab mu käsi
sõdima ja mu sõrmi taplema. Tema on mu heldus ja mu
tugew linn, mu kõrge warju paik, ja mu ärapääftjaks on
tema mulle; minu kilp, ja tema juure olen ma ripunud.
Laaw. l. 144, l. 2.

Wiisil: Jeesus, tule minule. P. 59.

1. Olgu kodu kohake Kaugel minust kõigite, Siiski,
Isa, ülewal Olen sinu hoiu all.

2. Kalli wara kaitfijats, Isamaale hoidijats Panid
sa mind nõbrukeft Omast suurest heldusest.
3. Sinu pääle, karjane, Panen ainult lootuse, Kes
sa armus alati Israeli hoiadki.
4. Miigi-isa järje pääl, Kõiki, kes ta järje eel, Meid
sa, Issand, õnnista Oma isa-armuga.
5. Sinu sõna walgete Olgu tähets kõigile, Et sind
usjus teeniwad Ulemad ja alamad.
6. Mida ette wõttan ma, Sedagi sa õnnista, Ole
mull'gi saatijats, Warjulinnats wägewats.
7. Hoia wiha, waenu eest Maad ja rahwast armu
wäest, Jäägu rahu päewate Talle ikka taewasse.
8. Tuleb teu, tõega Siiski õigust kaitfeda, Ole,
püha hinge õnn, Meie kilp ja Riideon.
9. Olgu meie tugewus Ainult sinu halastus, Ruhu
wõime kippuda, Wõtub häda ähwarda.
10. Nii meid aita armuga, Israeli hoidija, Rahu
päike rahwale Paistku õnneks üffine!
11. Meie riik ja rahwasti Rahu nõudku alati, Rahu
termel isamaal, Rahu wäikse kodu raal.
12. Rahus sinna saada mind, Et mind, Issand, kodu-
pind Wõtaks oma warjusse, Lähem wiimse unele.
13. Säält mind hüüa ülesse Igawese elule, Karjane,
su rinna naal Suurel, pühal isamaal!

6. Ammetimeeste wannutamiseks.

140.

Seft mina olen Jehoowa teie Jumal, seepärast pühitsege endid, et teie pühad olete, seft mina olen püha.

3. Moos. 11, 44.

Wiisil: Jeesus, surma ära mõitja. P. 300.

1. Püha, püha, kolmkord püha Oled, Issand Jumal, ja, Wäga kardetaw su wiha, Kui ja tuled nuhtlema, Lõmbad wälja kohtu mõega, Ahwardad meid wiha wäega: Et ei pease patune Wale wangis elusse.
2. Püha rahwas ole mulle, Ütled, Issand, meilegi, Usus, armus ustaw ole, Ole ustaw surmani! Kuis mu sõna õpetanud, Lõde teel' sind juhatanud: Rii ja elu korda sea, Seda seadust sina pea.
3. Püha Jumal, waesed ise Oleme siin, muld ja põrm, Kui ei tule hinge sisse Sinu waim ja taewa arm Meie waesust waigistama, Meie leigust lõpetama: Kui, oh kolmkord püha, ja Meie pääl' ei halasta!
4. Püha ja, kes helde Isa Oled siiski lastele, Sellest armust anna osa Siis ka meile rohkeste, Tule ja meid toetama, Meelt ja mõttid walgustama, Ustawaks meid kõigiti Tee ja, Issand, surmani!

141.

Ole ustaw surmani, siis tahan ma sulle elukrooni anda.

Joh. ilm. 2, 10.

Wiisil: Jeesus, surma ära mõitja. P. 300.

1. Ustawust nüüd wannun sulle, Ustaw hinge karjane, Ammetiks, mis armust mulle Rinkisid ja

heldeste, Ringi sets meel waimu andi, Et kui
elus teenin wendi, Üksi sind ma teenida Wõiksin
töö ja teuga!

2. Issand, kes sa ustaw olid, Ustaw risti surmani,
Halastuses alla tulid Põrmus meid siin teenima,
Wõta sa meid juhataba, Ustawuses õpetada,
Pisema sees, Teesute, Ustawaks meid ise tee!
3. Mida suu on töotanud, Seda hinge kirjuta, Mida
hing on ihaldanud, Lase elus ilmuda; Tõe eest
mind lase seista Siin, ja ükskord anna maitsta
Armum palka ülerval, Mis on oota ustawal!

7. Sügise-laul — lõikuse-pühaks.

143.

Kes ohwriks toob tunnistust, see annustab mind ja wal-
mistab teed, et ma temale wõin Jumala õnnistust anda näha
rõõmuga. Laaw. I. 50, 23.

Wiifil: Kõik tulge minu juure nüüd. P. 125.

Des Jahres schöner Schmutz entweicht.

1. Su suwe ilu otša saan'd, Maa paljas, mets on
kahwatan'd, Kus waitib linnukene; Kuid sina
ärka tänama Weel loojat laulu ohwriga, Oh
ristiinimene!
2. Maa kallist wilja kaswatas, Kõik seda Jumal
õnnistas, Mis meil nüüd koristada; Lof', Issand,
sama hoolega Meid taewa wara korjata, Su
armu ülendada.

3. Mis Isa arm meil kinkinud, See kõi on lootu
kogutud, Ja warjukohta kantud; Nii armu ajal
wõta sa Seta usu wara koguda, Kui rist sull'
pääle pandud.
4. Ja olgu puud ka kõrgemad, Neil lehed siiski lan-
gemad, Ja saamad mulda maetud; Nii ole suur,
ja inime, Pea lähed sa ka mullasse, Kust oled
sa'gi wõetud.
5. Näe, seemet wõtab külwaja Weel enne talwe kül-
mata, Et pärast lõikust saada; Nii, helde Isa,
katab sa Ka meie ihu mullaga, Et teda äratada.
6. Kuid nagu kurg ja pääsuke Meilt lendab üle merede,
Kus päiksel lahkem läige: Nii meie hing siit tõtaku,
Su rahumaale rutaku, Kus paistab armu päike.

Victor Strauß, sünd. 1809.

8. Talwe-laul — talw ja surm!

148.

Kiitke Jehoowat, kes teie maa pääl olete: Tuul ja
rahed, lumi ja udu! suur kange tuul, mis tema sõna järele
teeb. Laaw I. 148, 7. 8.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed. B. 117.

1. Kõik lahked lillikesed Ja õits'wad õiekeseed On
ammu närtsinud, Maad furnu-riie matab, Ja
haua lina katab, Mis walgest härmast walmistud.
2. Külm on nüüd aur ja udu Ja wilu tuul ja sadu,
Mis wingub üle maa; Kuis märsab torm ja maru
Sääl läbi niidu, oru, Et süda tahab lohkuda!

3. Meil aga mure wangi Ju anda kurbe hingi Ei
ole õigust weel, Sest meil on Isa taewas, Kes
lapsi walus, waewas Ra saadab üksi armu-teel.
4. La käsul tõuseb päite, Ja selle lahke läige Wiib
talwe minema; Kui isa waim lord õhtab, La
tuulele lord puhtab, Lääb kuldne lewad õitsema.
5. Sest mõta märki, süda, Ja ära kardda häda, Mis
hinge ohuts sul: Sind kaitseb isa-käsi, Sul kui-
wab silma-wesi, Kui sa ka kõiunid risti all.
6. Ja ole dietene, Sa waene inimene, Ja lange
hauda ta: Sul Issand Jeesus taewas, Kes sind
ta surma waewas Saab lunastama armuga.
7. Sest olgu, tuist ja tali, Su jutlus, meile wali: Et
meie sureme! Meid saada walu-raale, Et walus
kõbu-maale Me üksi palwes püüame!
8. Siis talw, su surma-riie, Ja sinu häda-hüüe On
rahu soowijad: Nad ilma häda-orust Ja tema
mäsufust, marust Meid taewa poole juhivad.
9. Sest, Issand Jeesus, ise, Kes lätsid surma sisse
Ra meie waeste eest, Sa ole meie karjus, Ja
külmas hawa warjus Sa halta kinni meie käest.
10. Siis langeb hawa lina, Ja kuldse koidu puna
Meid eluks teretab: Hing pääseb ära hirmust Ja
ihu mulla põrmust Meil Issand ise äratab.

Tõine talvine laul.

144.

Tema annab lund kui willa; halla külwab tema kui tuhka; tema wistab maha omad jääd kui palulesed; kes wõib seisata tema külma ees? Laaw. I. 147, 16—18.

Witšil: Tänu olgu Jumalal. P. 57 eht

Jeesus, tule minule. P. 59.

In der stillen Einsamkeit.

1. Waitšets jäänud ilmamaal Sinu kiitus kuuldawal;
Helde Isand, aita mind, Minu hing'gi otsib sind.
2. Kes ja tähti talutab, Aasta jooksu juhatab, Isand,
kes ja muutmata, Tegewuses hingab ta.
3. Tuule õht nüüd talwine Hüüab meie hingesse:
Kuhu sui nüüd kadunud, Mis meil' armust annetud?
4. Lume walge willake Langeb maa ja järwele, Aga
pehme tuule käes Sulab ta'gi päitse ees.
5. Halla tuhka ülewelt Puistab Isand pilwedelt:
Külm, kes seisab sinu eel, Tuistab põhjast tormi wael?
6. Kõik, oh ilma kuningas, On su käsku ootamas:
Kewad, sui ja sügise, Käre talwgi tuisune.
7. Oh, et sind ma õieti Kuuletšin kui nemadki, Jeesu
arm saats wägewaks, Mis mu hinge juhataks.
8. Ilm, siis lohtu külma ees, Süda leegib minu fees:
Armu päite, paista mull', Siis ta põleb, elab full'.

Joachim Neander † 1680.

XIX**Risti all kroonile, mõeldes mõidule.**

Risti ja tröösti laulud.

1. Üleüldise risti all.

145.

**Oota Jehoovat, ole wahwas; siis kinnitab ta sinu
 üdant; oh, oota Jehoovat! Laaw, l. 27, 14.**

Omal wiisil. P. 487.

(Waata: Lifa 1.)

Harre, meine Seele, harre des Herrn.

1. Oota, hing, oh oota Issandat ja, Tema pääle looda, ta on päästija. Dõ wiisiste lääb sull' loidule, Talwe järel tuleb kuldne kowade. Murede marus ja häda sees On sul warjuts Jumal, truu abimees.
2. Oota, hing, oh oota Issandat ja, Tema pääle looda, ta on päästija. Kui langeb kõit, sul on warjupait, Rangem kui su kait'sja, pole laen'te kait: Tema on ju ait'ja — su häda sees: Meidki, Issand, aita, truu abimees.
3. Oota, hing, oh oota Issandat ja, Tema pääle looda, ta on päästija: Pea rahule, wiib sind ülesse, Nutu orust, Jeesus, sinu karjane: Suur oli malu sul häda sees, Suurem sest on ilu — su pääst'ja ees!

J. J. Näder. (Salm 1 ja 2.)

146.

Jehoova on mu karjane, ei mull pole ühtegi waja.
Roore rohu maade pääle asutab ta mind, ta saadab mind
hingamise wee juure. Ta jahutab mu hinge, ta saadab mind
õiguse jälgede pääle oma nime pärast j. n. e. 23. Laaw. 1.

Wiisil: Mu süda ärta üles. P. 12.

• Der Herr, da alle Enden.

1. Suur Issand, ilma Looja Ja ainus rahu tooja,
Ta kõige elu algus, Mu karjane ja walgus.
2. Nii kaua kui ma teda Weel leian, pole häda, Ta
armu kõrgus, pittus On minu ülem rikkus.
3. Mind wiib ta rohu maale Ja õndsä rahu raale,
Kus woolab wärste wesi, Mind aitab armu käsi.
4. Kui hing on kurwaks läinud Ja mure waewa tei-
nud, Ta teab kosutada Ja walust wabastada.
5. Ta walgustab mu meele, Ja saadab õige teele,
Ta päästab ilma kärast Mind oma nime pärast.
6. Rään ma ka surma orus Ja mässan häda marus,
Ei süüski kardä minä, Mind aitab, Issand, sina!
7. Mind sina ise katad Jah õelad põrmu matad, Su
õna kepil, faual Mul julgust surma haual.
8. Mull' paned laua ette Ja annad peekri kätte, Kui
wihameeste kari On wäga hõel ja kuri.
9. Pääb õliga mull' wõiad Ja hinge armust hoiad,
Tal oli puudus, walu, Sa tood tall' uue elu.
10. Su häädus ja su heldus On minu jäädam selgus;
Sa saadad rõõmu rajal Mind terve elu ajal.

11. Su oma tahan olla Ja jüngri hulta tulla, Su lotta ikka jääda Ja waimus wapraks saada.
12. Siin tahan alanduses Ja ükstord ülenduses Sind kiita üliwäga Su püha tooridega.

Paul Gerhardt † 1676.

143.

Seereta Jehoowa pääle omad teed ja looda tema pääle: küll ta toimetab kõik hästi. Laaw. I. 37, 5.

Wiisil: Ma püüan kõigest hingest. P. 242.

Befiehl du deine Wege.

1. Kõik mis sa mõtad ette Ja mis sind kurwastab, Sa usu Jsa kätte, Kes taewast talutab, Kes pilwi, tuuli juhib Sääli kindla käega, Küll see su kätti sihib, Et jalg ei wäärata.
2. Sa Jsa pääle looda, Kui soowid kosumust, Ta käest sa abi ooda, Kui otsid õnnistust. Ei liia mure läbi, Kui üksi kaebab sa, Saa sina ial abi: Sa pead paluma!
3. Su tarkus, Jsa, teab Kõik, mis on kahjuks meil', Su arm, see lastel' seab Kõik, mis on kahjuks neil'. Ja mis sa ette mõtad, Sa wägimees, kel auu, Kõik nii sa täitma tõttad, Kui nõudnud sinu nõu.
4. Sul teesid tegemiseks, Su käsul all on kõik, Su töö saab õnnistuseks, Su käik on armu läik! Kes juudaks seisatada Siin sinu tegusid, Kui armust õnnistada Sa soowid omaksid?
5. Ja kui su wasta ise Ra paneb kuratti, Ei Jumal temast lasse End keelda ialgi. Mis tema mõtnud ette Ja mida soowib ta, See nõu ei lange mitte, See peab sündima!

6. Siis looda, hingetene, Ja ära muretse, Pea Isa igawene, Wiib hädast wististe Sind wälja armu waral; Kuid oota, kannata: Ra full'gi rõõmu järal Saab päite tõusema!
7. Et jäta mured maha, Siis kallis hingete, Kõit, mis full' walu teha Siin mõtab järgeste. Ei selle ilma waewas Sa pole käskija, See kuningas, kes taewas, Kõit mõtab juhata!
8. Kõit tema hoolets anna, Ta targast walitseb, Ja sa saad imeks panna, Kuis kõik full' edeneb; Kui tema ime-abi, Nii kui ta töotan'd, Sind mureorust läbi On armus awitand.
9. Küll mõib full' wiivitada Ra oma abi ta, Kui tahaks unustada Sind tema korraga: Kui peaksid häda kätte Sa jääma igawest, Ja nagu Isa ette Ei tõuseks palumisi.
10. Kui aga sina jäänud Tall' truutis kõigiti, Ju oled abi saanud, Kui sa ei mõtlendki. Ta sinu hinge päästnud On raste koorma alt, Mis üürisefeks kestnud Su kasuks ülewalt.
11. Onn sul, kui usu walgel Sa oled rännanud, Kord tuled rõõmu palgel, Uuu kroonil ehitud! Su kätte Issand palmid Siis paneb, mõitleja, Su suus on rõõmu salmid Sell', kes su päästija!
12. Sest lõpeta kõik häda, Oh Issand, wiimselt meel, Meid wõta kosutada, Kui käime surma teel! Meid kandku armu tiivad Su mäe warjule, Siis auuriiki wiivad Me teed meid wististe!

148.

Jumala juures on mu õnnistus ja au; mu tugew kalju,
mu warjupaik on Jumala sees. Luf. 62, 8.

Omal wiisil. P. 143.

Wer nur deu lieben Gott läßt walten.

1. Kes Jumalat nii laiseb teha, Kui tema tahab ülewal, Saab armu armu pääle näha, Kui ta ta raste risti all. Kui häbas usub Jumalat, Siis kalju pääle ehitab!
2. Mis kasu toob su taebamine, Et seisad ikka filma wees, Et oled wara mureline, Ja uinud õhtu walu sees? Sa mõtad liia murega Weel oma risti suurenda!
3. Seist õpi enne waitfelt ootma, Mis Jumal tahab jagada, Ta armu pääle kindlast' lootma, Mis ial ei saa lõppema: Küll isa, kes meid armastab, Ra meie haawad parandab.
4. Küll Jumal jõuab kurvastuses Meid jaata pea rahule, Kui meie üksi ustamuses Ta ette palwes astume: Weel enne, kui sa ohanud, Sa oled hädaft päästetud!
5. Kui sina mõitled walus, waewas, Siis ära arma ialgi, Et see on juba armu taewas, Kes õnnes asub ajuti: Küll aeg sull' arutuse toob Ja kõigelt' õige piiri loob.
6. Küll Jumalal on kerge asi, Kes kõrk on, seda karista, Ja waesemat mõib tema käsi Pea elu õnnel ehita: Ta ime wiisil awitab, Ta alandab ja ülendab!

7. Siis mine palves oma teele, Ja täida kohust
ustavast', Sa looda Isa armu pääle, Sull' abi
tuleb Jumalast: Kes ustu hoiab otsani, Ei see
saa huffa ialgi! Georg Neumart † 1681.

149.

Ole wait Jehoowa ees ja oota teda ilta. Laav. I. 37, 7.

Omäl wiifil. Punscheli liisa 19.

Gieb dich zufrieden und sei stille.

1. Oh ole rahul, hingetene, Gluks sulle Isand Jee-
sus, Ta sees on ilu igawene, Temata sind wae-
wab waesus. Ta on su hallit, elu päite, Kust
woolab wälja elu läige: Sest ole rahul!
2. Ta on täis walgust, troosti, armu, Sooja wenna-
südamega, Kus tema on, ei too sull' hirmu Glu
oma hädadega. Ta risti sinult ära wõtab, Ja
surmagi sul surma matab: Sest ole rahul!
3. Kõik sinu rist siin kurjas ilmas Pole talle wõerats
jäänud; See kõrges kõik on tema silmas, Mis
meil waluks, waewaks saanud. Ta meie pisarad
kõik loeb Ja hinge ihagi meil näeb: Sest ole rahul!
4. Ja kui siin ütsti üle ilma Sind ei taha awitada,
Ta heldeste sind oma hõlma Wõtab armus asu-
tada. Ta mõistab, mis sul hinge waluks, Ja teab,
kus see muudub iluks: Sest ole rahul!
5. Ta kuuleb hinge ohkamise, Kuda waitfelt kaebab
süda, Ja mis ka warjad wennal' ise, Isal' wõid
sa jutustada. Ta kuuleb sinu palwe hääle Ja
wastab waese häda pääle: Sest ole rahul!

6. Oh ära risti tärda, waene, Jeesuses saad mõimust saama; Ja tõustu taewa häda laene, Siiski mõit saab sulle jääma; Just kui sull' risti tuuled käivad, Siis otse palwed täide lääwad: Sest ole rahul!
7. Ja wiibib siiski weel su abi, Küll ta jõuab, seda usu; Saad arastki ju mure läbi, Rist on siiski sinu kasu: See tallis sul, mis kaua ootsid Ja mis sa hinge ihas lootsid: Sest ole rahul!
8. Ei ole kaugel hingamine, Kus meil Jumal- rahu annab; Ja kõigest hädast, hingetene, Sindki Is- sand koju kannab. Küll näeb sääl enne surma walu — Siis aga pärid jääb'wa elu: Sest ole rahul!
9. Jah, Isand wiib meid rahwa hulka, Keda arm on lunastanud, Kes on pärin'd usu palga Ja on krooni kätte saanud — Kus õigid kannab elu kalju, Ja hiiuab suu, kel armu palju: Oh ole rahul!

Paul Gerhardt † 1676.

150.

Ole ustaw surmani, siis tahan ma sulle elukrooni anda.

Joh. ilm. 2, 10.

Wiisil: Tulge risti inimesed. P. 288.

1. Ole ustaw, Jeesu rahwas, Ole ustaw otjani, Wõitlemises ole wahwas, Ara kõigu ialgi. Olgu sul ka ohkamist, Olgu raste sinu rist, Risti all saad mõidu raale, Igawese isa maale.
2. Usu, Jeesu päris osa, Keda tema õnnistan'd, Werega weel teinud tasa, Mis sind Isast lahu-

tan'd: Kui sind Issand karistab, Ta sind seega juhatab Sinna, kus su kaebamine Raub, kustub, hädaline!

3. Waata, kuidas kulda tuli Rõigest roostest puhastab, Nõnda karistus ka wali Sinu usku seletab; Ohatliselt risti raalt, Walu wiletsuse maalt Wiib sind sinna Isa käsi, Kus sul kuwab silma wesi.
4. Pisarad sul pärlits saawad, Piina-ottad palmideks, Nõbrad säräl sätendamad, Waesus muutund rikkuseks; Kes siin üksi kaebanud, Häda orus ohanud: Karikas tal kätte antaks, Wõidu kroon tall' pähe pandaks.
5. Gest ja üksi ustaw ole, Waitne usu rändaja, On sul läbi risti tule Roju poole rutata: Wõideldes saad wõidule, Risti all saad kroonile, Laps saab isa rinna naale, Igawese isa-maale!

151.

Kes manitsuse sõna tähele paneb, leiab hääd, ja kes Jehoowa pääle loodab, on wäga õnnis. *Õp. l. 16, 20.*

Wiisil: Müüb, Jumal, mina kiidan. P. 234.

Was willst du dich betrüben.

1. Mits tahad, hingekene, Maad anda muredel, Sa rutta sinna enne, Kes su Immanuel: Käi usus tema naal Ta jõuab imet teha, Et üksi armu näha Saad ja ka risti all.
2. Ei sind su Jumal jäta, Kui teda igatsed, Ta wõtab kilbil katta Reid, kes ta omaksed. On ime-

lit su tee, Sa siiski ära tärda, Kõik saadab
 Issand torda, Ja viib sind rahule.

3. Ta pääle, hing, siis looda, Ja usu kindlamast',
 Ta armu abi oota: See tuleb ülewast! Mis
 Ihal käskida, Ei keegi seda teela, Ei wiha, waen
 meid neela, Kui see ka otsata.
4. Kõik Iha auuts saab saama Ja meie kasuts ka,
 Ei seda takistama Sa tulla ilma maa. Mis kõi-
 gest sellest saab, Mis Issand siin ei taha? Ei
 see ka torda lähe — Ta nõu, see seisma jääb!
5. Sest tahan mina anda Kõik Jeesu hoolesse, See
 järel muret tanda, Mis armas temale. Hää nõu
 tal kõigiti, Ma seda kindlast' usun Ja seega ar-
 mus asun: Önn sel, kes usub nii!

Joh. Heermann † 1647.

152.

Ka see on wägede Jehoowa läest wäljatuluud, tema on
 imeliku nõun pidanud, tõlise asja on ta suureks teinud.
 Jes. 28, 29.

Wiisil: Truu ning helbe Önnistaja P. 183.

Wunder-Anfang, herrlich Ende.

1. Ime algus, ime lõpe Kui meid oma armu rüpe
 Warjul Jumal juhatab! Imelised on ta nõuud,
 Arusaamata ta jõuud — Ja sa ütled: Mis nüüd
 saab?
2. Teia sa: sündima see peab, Mis su Issand ise
 seab, Oma auuts, su õndsufets. Olgu algus
 haruldane, Ots on siiski imeline: Öö saab päewa
 selgufets!

3. Jumalat ei wõi sa näha, Kui sa uskuda ei taha,
Ust wiib üksi ülesse! Sinu mure siin ei aita,
Lased sa end temast wõita, Wbi jääb siis kaugele!
4. Pane kõik siis Jsa ette, Usu kõik ta armu-kätte,
Algas ühes otstaga! Mis ta wõtnud alustada,
Jõuab ta ka lõpetada — Ja sa saad weel tänama!
5. Mured minema siis saada, Üksi Jsa pääle looda,
Ära kardada ialgi! Küll sind saadab tema käsi, Et
sa märkad pea ise: Arm ta tee on koguni!
6. Nõõmuga sest annad aru, Kuis ta läbi häda oru,
Sind siin wõttis juhata! Wõttis koorma kergitada,
Et sul üksi tunnistada: Jme algus lõpuga!

Heinr. Arnold Stockfleth † 1708.

153.

Seitse kõik oma mure tema pääle, sest tema muretseb
teie eest. 1. Peetr. 5, 7.

Wiisil: Kristus, kes meid õndsaks teeb. Ps. 274, 275.

Gorge Vater, forge du.

1. Jsa mu eest muretse, Minu koormat kannan,
Saada mures rahule, Jäädmat abi anna, Muret
kanna ikka sa, Jsa-armu näita, Oh sa helde
saatija, Raskest mures aita.
2. Muretse, kui tõuseb päew, Jhu, hinge ette,
Muretse, et rist ja waew Jääb su isa-kätte, Et
sind, Jssand, üksines Nõuab meel ja mõte, Sinu
tõe radades Käib mu ettemõte.
3. Anna, et su sõna hää! Meilt ei lahku ära, Meilt
ei wõeta ilma pääl Sakramendi wara: Et kõik

kohtu wanemad, Sõna kuulutajad Ja kõik muud
 ta nõuavad Sind kui rõõmustajat.

4. Hinge sõber, muretse, Anna lastel armu, Olgu
 sõber, waenlane, Keela kohtu hirmu. Meie leiwa
 raasukest Kinkida meil võta, Kõiki meid me
 muredest Päästma, Issand, tõtta!
5. Muretse, kui magama, Issand, lähen õhtu, Ja
 kui võtan tõuseb, Keela häda-õhtu. Mis ma
 teen ja toimetan, Õnnistust sel anna, Kõik mis
 soovin, tallitan, Vase korda minna!
6. Muretse, kui waenlane Riufata mind tahab, Minu
 pärast kohtusse Raebama ta lähleb. Hoolitse mu
 haua eest, Tõusku säält mu ihu, Waigista sa armu
 väest Wiimast surma walu!

Ludamilla Elisabeth, Schwarzburg-Rudolstadt
 markgrahwi proua † 1672.

154.

Ole wait Jehoowa ees ja oota teda ikka. Laaw. I. 37, 7.

Witsil: Mis Jumal teeb, on ikka hea. P. 249.

Sei stille müß' gequältes Herz.

1. Oh waike waene süda sa Siin omas mures, wae-
 was, Sa võta sinna waadata, Kus sul on Isa
 taewas! Pitt mure piin Teeb araks siin: Sa
 Isa pääle looda Ja usus abi oota!
2. Oh waike, hing, jää rahule, Mis mõjub sinu
 mõte: Su Looja ees on tühine Su julge ette-
 võte! Sa oled põrm, Ja üksi arm Wiib sind
 ta seba raba, Kus sul on kannatada!

3. Oh waihi, ära otfigi Sa inimeste abi, Kui Jumal
su ees alati, Ta wiib sind murest läbi. Ta armu
nõu On lepp ja sau: Sa tea, et taewa Looja
On ainus rahu tooja!
4. Sa waihi, kui ta nutu wees Sa pead seisma jär-
gest', Sa ära taeba walu sees: Ei tule abi kõr-
gest! Sa looda weel Ta sõna pääl: Sa hüüa,
küll ma aitan Ja armu abi näitan!
5. Sa waihi, kahe wahela Sa ära mõta jääda, Et
tõe walguis tõeste Su sees mõiks mõitu saada:
Ei kaheldes Wõi iganes Sa saada hingusele —
Ust, see wiib rahu teele!
6. Siis waihi, pea tuleb surm Ja lõpetab kõik walu,
Sa näed, kuis ahastus ja hirm Sull' toonud
taewa ilu. Siis märkad sa, Kuis nuttes ka Sa
käifid armu rada — Jah, nii mind Issand saada!

Joh. Gottfried Schöner † 1818.

155.

Ja kes ei wõta oma risti enese pääle, ja ei läi minu
järel, see ep ole mitte minu wäärt. Matt. 10, 38.

Wiiji I: Müüd furnuteha matame. P. 37.

1. Krist õlal, nõnda rända sa Siit läbi kitsa wärawa,
Küll siis, oh kallis hingete, Saad risti all sa
kroonile.
2. Krist südames sull rännates Weel seistu tee pääl
üksines, Siis sinuga on abimees, Kes aitab kõige
häda sees.

3. Ja taewas silmas, wiimati Sa tungi ifka edasi,
Küll säält siis näed ja tõusewat Pea armu päitest
kaunimat.
4. Nii Kristusega wiisiste Rist wiib sind taewa rahule,
Kui rändad nõnda risti teel Kui ta sull' kandis
risti eel!

2. Saiguse ja tõwe ajal.

156.

**Põhjatuma häda seest hüüan mina sinu poole, Jehoowa!
Jesand kuule mu häält, sinu kõrwad pangu tähele mu aland-
liffu palumiste häält. Laaw. I. 130, 1—4.**

Wiisil: Küüd hing'wad inimesed. P. 117.

1. Kui häda kipub pääle, Siis üffi taewa poole Ma
tahan maadata, Säält Jsa abi oota Ja armu
pääle loota Ma tahan ihu hingega.
2. Sää! Jeesus minu selgus, Ta pimedas mu wal-
gus, Mu ainus abimees: Ta weri mu eest kos-
tab, Mu patu eest ta wastab Sää! kõrges Jsa
järje ees,
3. Ja olgu pattu palju, Ja olgu nuhtlus palju, Sa
mu pääl' halastab: Kui aga tunnen häda Ja su
ees kaeban feda, Mu haawad fina parandab.
4. Ra fange risti tuli Ja wilu torm, mis wali, Mu
hinge õnnets jaab, See teda patu roostest Ja
elu efsitustest Kui kulda ahjus seletab.
5. Kui usus kõike feda Ma wõtan kannatada, Saan
ühthe Jeesuga, Ta furma sisse waun, Ta armu
merde kaun, Mis puhastand mind werega.

6. Mis kardaksin siis põrgut? Ju lõhtunud ta võr-
gud Mu päike üleval. Ma Jeesu omaks saanud,
Ja armu pärast jäänud Ma õigeks raste kohtu all.
7. Sest, kannataja, kanna Sa risti, tänu anna Veel
hinge sõbrale, Kes sinu eel on käinud, Su koorma
tergeks teinud, Kui sinu eest läks valusse!

157.

Kui mul kitsas käes oli, siis hüüdsin ma Jehoovat
appi, ja kiskendaksin oma Jumala poole; ta kuulis mu häält
omast templist, ja mu kiskumine tema ees tuli tema kõrvu.
Laaw. I. 18, 7.

Wiisil: Müüd furnu leha matame. P. 37.

In Angsten ruf ich, Herre, dich.

1. Sind hüüan, Issand, üksines, Ma mõitlen wete
woogudes, Ma olen üksi, suur on rist, Oh kuule
ja mu kaebamist.
2. Kes taewa oled teinud ja, Ja kelle käes on ilma
maa, Kes kaitseb põrmus ussitest, Mind päästa
põrgu wägedest.
3. Naist mõtšid sina trööstida, Kes jalgu mõidis
nutuga Sull, Issand, — nii mu karjane, Mu hing
ka saada rahule!
4. Ju jünger oli uppumas — Ja arm ta pääle
halastas; Nii mõta kinni ka mu käest, Mind
päästa wihameeste wäest.

5. Sa teela wete woogusid, Et nad su wäge kardaksid,
Mu õnn, kes sa mull' rahu tein'd, Et oled mu
eest surma läin'd! Adolf v. Harleß † 1879.

158.

Beame meie siis hääb üksi Jumala läest wasta wõtma,
aga kurja ei peaks meie mitte wasta wõtma. Hiob 2, 10.

Wiisil: Küüb hing'wad inimesed. §. 117.

Ich hab in guten Stunden.

1. Mul kaunis rahu päike Ja lahke elu läige On
paistnud alati; Sest kõike kanda tahan Ja risti
alla lähen, Mis Jsa seadnud mullegi.
2. Küll olen pattu teinud, Ja süski armu näinud Ma
waene süüdlane, Sest wõin küll kannatada —
Eks raskem risti rada Saa tallits kasuts hingele?
3. Su ette kõik ma kannan, Kõik sinu hoolets annan,
Sind, Jssand, armastan. Sa oled ainus tugi, Ei
aita liha wägi, Sa aitab, et ma abi saan.
4. Mind lase armu leida, Su waimuga mind täida,
Et pattu kahetsen. Weel on mull wähe rammu,
Sa kinnita mu sammud, Et sind ma üksi igatsen.
5. Kui lahtun, Jeesu armust Ma tõusen jälle põrmust,
Mis hirmutab mind haud? Ka surma raskel rajal
Ma seisn armu najal, Mu ees on kaetud elu laud.
6. Ei ma siis kurvastada, Waid armu ülendada
Weel tahan risti all. Ma mõtlen surma pääle, Ja
mind wiib elu teele See Jssand, kes on ülewal.

C. F. Gellert † 1769.

3, Suure maa nuhtluse, katku, koolera tõve
ja muu isääralise Jumala witsa ajal.

159.

Ma tean, Jehoowa! et sa nuhtlused on selge õiged, ja
et sa mind nõstawast meelest oled alandanud. Et olgu sa
heldus mind trööstimas, nõnda kui sina oma sulasele oled
rääkinud. Laaw. I. 119, 75, 76.

Wiisil: Oh Jumal, sinu pääl. P. 112.
Ein Wetter steigt auf.

1. Lorm hakkab tõusema, Oh süda, paluda Sa kõi-
gest wäest nüüd wõta Ja Jsa ette rutta, Et Poeg
sull' appi tuleks Ja lunastajaks oleks!
2. Oh helde Jsa ja, Su ette langen ma: Mulla
halastust ja näita Ja Jeesu pärast aita, Ta
pärast armu anna Ja ära wiha kanna.
3. Su weri, Jeesus Krist, Mulla toogu pääsemist,
Et orja kartus kauls, Ja armu merde wauks.
Kui last mind lasse loota Ja isa-armu oota!
4. Su kätte anname End, Jssand, täieste; Kull kat-
wad mind su tiivad Ja hirmu ära wiivad; Kui
nad end lehwitawad, Su walgud mööda läewad.
5. Seepärast armu wäest Meid kaitse, Jssand, tõest',
Sa isa wiisi tule Ja lastel päästjaks ole: Siis
saame jäädawaste Sind kiitma kaunimaste!

Aemilia Juliane, Schwarzburg-Rudolstadt
krahwi proua † 1766.

160.

Ära tuletä oma meele kõil meie endist üleloht; jõna pea meie wastu oma halastusega, sest meie oleme wäga halwaks saanud. Mita meid, meie õnnistuse Jumal, oma nime auu pärast, ja päästa meid ära, ja tee äralepitamine meie pattude eest oma nime pärast. Laaw. I. 79, 8. 9.

Wiisil: Kes Jumalat nii lasseb teha. P. 143.

Nun wachen Gottes Strafgerichte.

1. Müüd karistab meid isa-käsi, Et palju pattu tegime, Ta murrab maha lilletesi Ja sunnib rahwast furmale! Su poole, Issand, ohlame Kes läksid Issa järjele!
2. „Ei mina taha wiha kanda“, Nii omas sõnas kinnitad, „Neil' tahan mina andeks anda, Kes tõeste patust pööravad“. Seepärast, Issand, palume: Meid kuule, tõde taewane!
3. Jah, sinu sõna, see on tõsi, Ja meie nõdrad effijad, Sest nagu kohab mere wesi, Me wasta patud kaebamad: Seepärast, Issand, halasta, Kes oled ainus aitaja!
4. Me südant waewab raste walu Ja filmad nut'wad kibedast, Suu sõnal puudub wõim ja ilu, Ja waim see ohlab fügawast: Meid wõta, Issand, kosuta, Kes üksi oled trööstija!
5. Su higi hinge rõõmustuseks Meil saagu suure häda sees, Su weri patu lepituseks Sää! püha Issa järje ees. Süüid, Issand, andeks anna ja, Kes üksi wõid meid lunasta!
6. Su surma pärast sinu ette, Me, püha Issand, astume, Meid ära äkki kohtu kätte Sa anna,

hüüab hingete. Veel anna armu, Jeesus Krist,
 Kes oled ritas heldusest!

7. Oh Issand, oma püha wiha Sa jälle tõmba tagasi,
 Sa waata, kuda waene liha On ära närtsin'd
 koguni: Meid jälle, Jeesus, õnnista, Sa ainus
 Õnnistegija!
8. Meilt pööra ära surma häda, Hing olgu tallis
 sinule, Siis tahame sind ülendada Ja sulle laulda
 lahteste: Meid kuule, Issand, armuga, Kes meie
 wennaks saanud sa!
9. Ja langeb fiisti pea põrmu Me liha ütstord
 ommeti, Sa elu Issand, anna armu, Et ta ei
 sure koguni! — See pääle, Issand, loodame,
 Kes surmast lätsid elusse! Christoph Borsch.

161.

Jeesus karistab mind rängaste; aga ta ei anna mind
 mitte surma kätte. Laaw. I. 118, 18.

Wiisil: Jeesulest ei jäta ma. P. 161.

Menschenkind, bekehre dich.

1. Inimene, kuule sa, Rudas kohtu pasun hüüab,
 Rudas unest ärata Issand seega rahwast püüab!
 Kuule, kuis ta wiisiste Tahab tulla kohtule.
2. Waata, juba ilmuvad Tema suured imetähed,
 Hulgad hauda satuvad, Glu kautab ju ehet: Is-
 sand rahwaid ähwardab, Range käega karistab.
3. Et sa jääksid surmaste, Tema halastus ei taha,
 Tema tuleb kohtule, Et sa patu jätab maha:
 Uga kui ei pööra sa, Peab ta sind hullkama!

4. Rarda, sest ta wiha wält Wõib sind kohe kautada,
Tema järjelt püha hell Wõtab ilmal awalbada:
Kes ei pööra täieste, Langed oma weresse.
5. Kui sa patu sisse jääb, Langed kiusatuse kätte,
Walu, waewa sisse saad, Astud kohtumõistja ette:
Oled tema järje ees Hirmsa häda-ohu sees!
6. Kuhu kipub dieti Tema mõõga eest, ja waene, Kui
ju kergest wagadki Huttab hukatuse laene? Häda,
kui sind wihaaga Peab Issand kutsuma!
7. Jumal jõuab oma auu Ilmas kaitsta kange käega,
Jõuab oma armu nõuu Täita oma taewa wäega:
Õnnis see, kes pääseb wist Enne wiha süttimist!
8. Nutta siis, et pääsed ja Enne tanget kohtu hirmu,
Jeesu wägi otsata, Otsi aegsast tema armu: Kel
ta arstiks hingele, See läab taewa rahusse.

Johannes Kohten.

XX.

**Surm on patu palk, aga igawene
elu on armu and Kristuse Jeesuse,
meie Issanda sees.**

Surmast, ülestõusmisest ja igawesest elust.

1. Surma laulus.

162.

Jehooma, anna mulle teada mu elu otsa ja mu päewade
mõõtu, mis sügane see on, et ma tunnen, kui sant ma olen.
Laaw. I. 39, 5.

Wiisil: Oh Jeesus sinu walu. P. 237.

Stimm an das Lied vom Sterben.

1. Sa laula surma laulu Nüüd kõigest südamest, Eht seisatad ja täna Ju elu laewakest, Eht enne päewa loodet Lääb juba hingama, Ja kui ta uuest' tõuseb, Ei tõuse enam ja.
2. Ets elu rõõm ja ilu Rõit pole üürite, Ja ets see üksi kindel, Et pea sureme? Meid surma poole saadab Siin iga elu samm, Rõõm südames meil sureb, Ja seega elu ramm.
3. Rõit haura poole lääne Nii reisi-kepi naal, Seta saab ta kepp'gi kullast, Mis käes on kuningal, Siin reisi-riie selga On pandud kõigile, See mulla põrmust mõetud, Ja lääb ta põrmusse.
4. Küll kõrgest mäest jõuab Sa üle kõndides, Ei haura kinkast jõua Sa üle iganes. Ja olgu ta nii mabal — Ei säält ja üle saa, Sa wäsi, ja ta alla Siis lähed uinuma.
5. Sest majaline, laula Nii reisi-laulu ja, Et üksi haura poole Sul on siin rännata. Kui lahke tella helin Sull' kostku surma-laul, Ja enam weel — et tõused Rõõd üles suurel auul.

Karl Joh. Phil. Spitta † 1859.

163.

Ja inimestele on seatud ülskord surra, aga pärast seda tohus. Hebr. 9, 27.

Wiisil: Oh Jeesus, sinu walu. P. 237a.

Bedenke, Mensch, das Ende.

1. Hing, mõtle surma pääle, Et pead lahutama, Kuis wiimse walu-teele Wõid äkki sattuda, Kuis libe

tund võib tulla Kas homme, tänagi, Sest otsti
walmis olla, Sa kadum kõigiti!

2. Hing, mõtle surma pääle, Et sinagi lääd tdest'
Kord kohtu-järje eele, Mis ootab iga meest, Kuis
ilm saab Jeesu palgel, Mis tema teeninud, Kõik
wõlg saab pühäl walgel Säääl ära selet'ud.
3. Hing, mõtle surma pääle, Kui walus põrgu piin,
Et meid ei patu ööle Wõiks saadan petta siin.
Siin rõõm on üürikene, Ta kaub kui hämarik,
Seal walu — igawene: Sest walwa, surelik!
4. Hing, mõtle wiimast lugu Ja aja lõpetust, Kuis
pärib õige sugu Suurt rõõmu, auustust. Kord
Jssand armu-troonil Tdest' wagad ülendab, Ja
hiil'gwal elu kroonil Kord omad ehitab.
5. Sest tule õpetama Mind, Jssand, ise sa, Et hak-
tan walmistama End otša pääle ma; Et seisab
surm mul filmas Ja aru-andmine, Et tulewases
ilmas Ei jääks ma hädasse!
6. Jah, Jssand, lase seista Mul meeles suremist, Ja
aja armu mõista Mind lase armulist'. Mind,
Jeesus, surma walus Sa päästa mere wäes, Et
wõiksin taewa ilus Kord paista sinu ees.

Salomo Wikaw † 1689.

164.

Sest ta teab meie sündimist; see on tema meeles, et
meie põrm oleme. Waese inimese päewad on kui rohi; ta
õitseb nõnda kui õiete wäljal; kui tuul tema üle läheb, siis
ep ole teda enam, ja tema ase ei tunne teda enam. Laaw.
I. 103, 14—16.

Wiisil: Miks hing'wad inimesed. P. 117.

Die Herrlichkeit der Erden.

1. Maailm, ju au ja ilu, See kardab surma walu
Ka taljub kattelwad! Mis sind siin rõõmestanud,
Mis sina ihalbanud, Näed sa kui lehe langewat.
2. Mis sind siin julget's teinud, Aust sina rõõmu näi-
nud, Ets see kõik tühine? Sest mis on inimene?
Ets waene, waewaline, Kel elu üksi üürite?
3. Maailma heit ja sära, See läheb, läheb ära, Kui
kaduw tunagi. Kui mulla põrm sind matab, Ja
haua künkas katab, Su au on otsas koguni.
4. Sa surma wasta püü, Kull leiab sind ta käsi
Kas õhtu, hommiku. Ei aita au ja ehe, Kel
terwe ilm on wähe, Sel kitsas haud on määratu.
5. Mis töö full' omaks annud, Su waew full' wilja
kannud, Sest kõigest lahtud ja. Ei oma wara
läbi Sa leia surmas abi, See sureb ühes surmaga.
6. Seepärast, süda, mõista, Et üksi pilguts paista
Wõib selle ilma õnn. Kõik sinu au ja wägi. Siit
woolab nagu jõgi: Kas ta siis tõeste sinu on?
7. Sest põlga ilma ilu, Ta rõõmu ja ta walu, Ja
otfi Issandat! Kes teda mõita suudab, Kas aeg
ta armu muudab? Ta käes on elu hallitad!
8. Õnn sel, kes teda ootab, Ta armu pääle loodab,
Ei lange tema tõest'. Sest Isa teda armust Saab
ülendama põrmust Ja hoidma halastuse wäest.

Andreas Gryphius † 1664.

165.

Ja Jeesus ütles temale: Lõeste, minus ütlen sulle, täna pead sa minuga paradisis olema. Mat. 23, 43.

Wiistl: Müüd surmu leha matame. P. 37.

Herr Jesu Christ mein's Lebens Licht.

1. Oh Jeesus, elu walgustus, Mu lootus ja mu rõõmustus, Ma olen wõeras ilma pääl Ja ohlan patu loorma all.
2. Ma rändan, Isfand, raskel teel, Et Eedenisse saaksin jääl, Kus minu õige kodu-maa, Mis sa mull' ostnud werega.
3. Seta waene süda mäeti Ja ihu jõuuta koguni, Kuid hing, see hüüab minu sees: Mull' ole, Isfand, abimees!
4. Mind oma kannatusse wäes, Sa Isfand, aita surma käes! Mull' lepiks olgu sinu rist, Su haud mull' andku hingamist!
5. Kui minu suu ju keeletu, Su waim mu sees weel kõnelgu, Mu hinge taewa saada sa, Kui filmad wõtwad kustuda.
6. Su surma pääle tahan ma Siis enmast ütsti põhjenda: Tee sa mull' lahti taewa uks, Kui lõppeb minu elu jooks!
7. Kui väga siis ma rõõmustan, Sind inglitega ülendan! Ma püha rahwa hulgaga Su palet näen jääl lõpp'mata!

Martin Böhme † 1622.

166.

Paulus wastas: Mis teete teie, et teie nutate ja minu
 südant kurwastate; sest ma pole mitte üffipäinis walmis
 ennast lastma fiduda, waid ta surema Jernusalemas Issanda
 Jeesuse nime pärast. Ap. t. 21, 13.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.

Was macht ihr, daß ihr weinet.

1. Mits on teil wesi filmas, Muul' teete kurwastust?
 Kes ühes Isa hõlmas, Neil pole lahutust. Mis
 arm on ühendanud, Surm ei wõi lõhtuda, Mis
 Issand istutanud, See peab kaswama.
2. Küll lahtumiseks käsi Wend annab wennale, Ja
 siiski kottu ise Nad jääwad järgeste. Küll kar-
 dame, et saame Nüüd lahtu koguni, Ja siiski
 kottu jääme Jeesuses alati.
3. Ma siin ja sina majal, Nii öelbats õhates, Kuid
 liige liikme najal On siiski igamees. Ra teest,
 mis lahutada, Küll räägib meie teel, Ja siiski
 sama rada Me lähme ühel teel!
4. Mis tahad sa siis nutta, Mis hing sul kurwastab,
 See üks on meil ju tutta, Kes kõiki juhatab,
 Üht wiisi läbi häda Ja ühe käega, Meid sinna
 ühte rada, Kus meie isamaa!
5. See tund siis ärgu saagu Meil ohuks otsata, Ta
 uuest' ühendagu Meid hinge sõbraga. Kui Issand,
 hinge ilu, Sul waraks kallimaks, Ra lahtumise
 walu Saab õnnets magusaks,

R. J. Pp. Spitta † 1859.

167.

Sige koristatakse õnnetuse eest ära. Ta läheb rahuga;
nemad hingavad oma woodide sees. Jes. 57, 2.

Wiisil: Mu elu Kristus ise. Ps. 9.
Mein Seiland, ich bin müde.

1. Mu Issand, rahu anna Su wäsin'd lapsela, Mind
ise woodi kanna, Kus hingam armsaste!
2. Ma olen elu ajal Küll mõnda kannatand; Ma
olen ekki-rajal Ra tihti kommistan'd.
3. Mu Jeesus, rahu anna Müüd wäsin'd lapsela,
Mind ise woodi kanna, Kus tihti armsaste:
4. Mu ihu haua süles, Hing sinu rinna naal; Ta
sinna tõttan'd üles, Kus ta on isamaal.

Karl Graul † 1864.

168.

Seft kui meie elame, siis meie elame Issandale: ja kui
meie sureme, siis meie sureme Issandale; seepärast ehl meie
elame ehl meie sureme, siis oleme meie Issanda päralt.
Room. 14, 8.

Wiisil: Oh Jeesus elu walgustus. Ps. 32.
Ich armer Mensch doch gar nichts bin.

1. Ma waene olen wäetite, See kasuks mulle üksine,
Et Issand inimeseks saand Ja mind on weres
lunastan'd.
2. Oh, Jumal Isa, saada ja Mind oma püha wai-
muga, Su poeg see olgu alati Mu ülem õnn.
siin koguni!

3. Kui läes on wiimne tummide, Mind päästa, Issand, helbeste, Su omandus ju olen ma, Mind enesega ühenda!
4. Et olen oks ma sinu sees, Mind aita, Issand, armu wäes, Et tõusen su'ga ülesse Ja lähen taewa rahule.

Johann Leo umbes 1607.

Ps. Melanctoni ladinakeelse laulu järele.

169.

Ja Jeesus kisendas suure häälega, ja ütles: Isa, sinu kätte annan mina oma waimu. Lut. 23, 46.

Wiisil: Oh Jeesus, sinu walu. Ps. 237a.

Ich hab' mich Gott ergeben.

1. Kõit isa kätte annan, Ta armu hoolele, Siin reisi-kuube kannan, See langeb põrmusse. Mis surmgi wõib mull' teha Siin oma waluga, Saan isa armu näha, Siis lahtun rahus ma.
2. Oh kadum ilm, ju lähan Ma sinust ära nüüd, Ma taewa poole tahan End pöördä üksi siit; Ma tahan ennast hoida, Et mind ei koorma sa, Saan mina armu leida, Siis lahtun rõõmuga.
3. Oh sedita taewa ilu, Mis Kristus annab mull', Mu päike ja mu elu, Kus rõõmu, rahu küll. Mis wõiks mull' kahju teha? Mu kasu, Issand, ja, Saan ma su armu näha, Siis lahtun rõõmuga.
4. Kõit, minu armsad, jääge Ka armu hoolele, End ärge kurwastage, Ma jõudsin rahusse: Krist Jeesus teie karjus Nüüd olgu ühinda, Mu järel' armu warjus Pea jõuate siis ka!

130.

Aga kui Kristus teie sees on, siis on küll ihu surunud
patu pärast; aga waim on elu õiguse pärast. Room. 8, 10.

Wiisil: Kes Jumalat nii lafeb teha. P. 143.

Gottlob! es geht nunmehr zum Ende.

1. Mul kohe kuivab silma wesi, Ja walu waem on
mööda läind, Mul' Jeesus ise annab käsi, Kes
werega meid puhtaks tein'd. Sest laste mind nüüd
minema, Ma lahtun Jeesu nimega.
2. Mis minu usust suurustada? Ma tean, mind Jee-
sus armastab; Kas surm wõib temast lahutada?
Ta arm mind sääligi kosutab. Ma rahuga lään
minema, Kui lahtun Jeesu nimega.
3. Ust pole mull' weel häbits saanud, Ma Jeesu
nimel ristitud, End temas olen ehitanud, Kes
werega mind kihlanud. Mu ülem õnn on üksi ta,
Sest lahtun Jeesu nimega!
4. Patt tahab mulle häda teha, Et ilma kõrbe kadusin,
Ja siiski saan ma armu näha, Et Jeesu surma
wauhin. Nii elu mäele pääsen ma, Kui lahtun
Jeesu nimega!
5. Mu Jeesus surma ära wõitis Sääli risti sambas
ülewäl, Ka minu surma põrmu heitis Mu püha
pää sääli risti all. Mu ainus wara üksi ta, Ta
nimel tahan lahtuda.
6. Seepärast selle ilma külge Nüüd ärge südant
siduge, Küll Isand teeb, et tõe walge Saab
siingi wiisist' wõidule. Kõik risti saab ta pöörama,
Ta nimel wõime lahtuda.

7. Sest rõõmustage, silma wesi Muul palgel pea kui-
wanub, Ju tõstan rõõmsalt üles käsi, Mu waew
on kohe lõppenud — Oh Jeesus, sinu nimega
Ma tahan minna hingama! Christian Weise † 1708.

131.

Jehoowa, kuule mu palwet, ja wõta kuulda mu kisen-
damist; ära seisa wait mu silma wee pärast, sest ma olen
wõeras sinu ees, üks majaline, tuda kõi mu wanemad.
Laaw. I. 39, 13.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.

Ich bin ein Gast auf Erden.

1. Ma olen maa pääl wõeras, Ja majaline ka; Mu
elu-ase taewas, Sääl on mu isamaa. Siin rän-
dan risti rada, Sääl waimu wäsinud Arm
wõtub kosutada: Kõik waew on lõpetud!
2. Mu terve aeg ja elu, Mis oli muidu ta, Kui
paljas waew ja walu? Kui wara olen ma Nii
mõnda pitka päewa Ja ööd ning hommikut Näin'd
üksi rasket waewa, Mis hinge koormanud.
3. Küll ilma häda-orus Torm on mind takistand,
Mind mitmes häda marus Kõu kangelst' hirmu-
tand, Küll kadedust ja wiha, Ehk olin süüta ma,
Sain mina küllalt näha Ja olen kannud ka.
4. Nii mõtjid kannatada Ju meie wanemad, Et
meile märgiks saada, Kui hädad tõusewad. Kui
mitmed kiusatused On nendest üle käind, Kui
mitmed ahastused On neile waewa tein'd!
5. Siis käia nende rajal Ma tahan kõigiti, Kuis
paremat ka majal Ma wõiksin nõudagi? Meil

tuleb kannatada, Meil minna ristile, Kes siin ei
suuda seda, Ei see saa kroonile.

6. Kii ilmas elu a'ada Ma püüan waitfeste, Ei
taha kaua jääda Ta mõera telgisfe. Ma kõnnin
sinna poole, Kus minu lodumaa, Kus isa-rinna
naale Böin julgest' uinuda.
7. Mu õige isamaja, Näe, see on üleval, Kus ingli-
lauulu taja Wiib tiitust Issandal', Kes oma taewa
jõuuga Rõit peab kanges käes, Kes oma targa
nõuuga Rõit saadab armu wäes.
8. Jah, sinna soowib süda, Hing ihtab ammugi
Siit, kus ma nägin häda, Waim wäsiind koguni.
Sest mida kauem elu Mul testab ilmas siin,
Mul seda rohkem walu Ja suurem hinge-piin.
9. Mu päewad siin on kurjad, Mul palju ahastust,
Oh Issand, kes mind warjab, Too mulle lunas-
tust. Oh mõta lõpetada Mu rasket risti ja, Mu
walu, waewa saada, Mu päästja, minema!
10. Kus olen wiivitanud, Siin pole lodumaa, Kui
sihile ma saanud, Jääb minust maha ta, Ja
mis ma waraks mõitnud, Rõit seegi maha jääb,
Kui olen hinge heitnud, Mull' hauas ase saab.
11. Sa aga, hinge ilu, Mu elu walgete, Mull'
annad ise elu, Lään surma unele. Sa wiid mind
elu weele, Sää! kus on rahu maa, Mind armu
päitse eele, Kus ise paistan ta.
12. Sää! olla tahan ikka, Ei enam mõderana, Ja
jääda nende sekka, Kes hiilg'wad krooniga. Ma
hinge iluduses Toon auu su nimele, Sää! pühas
päranduses Ma hingana waitfeste!

179.

Issand, nüüd lased sina oma sulase rahus ära minna oma sõna järele. Sest mu filmad on sinu õnnistust näinud. Lut. 2, 29. 30.

Wiisil: Jeesus, surma ära võitja. \$ 300.

1. Nüüd sa lased rahus minna, Issand, oma sulase, Saadad teda püha linna, Siionisse ülesse. Pääle pitta rändamise, Ohulise ootamise Roju olen saanud nüüd, Otsas on mu valu hüüd.
2. Rahu, mida ammu nõudsin, Kurja, hõela ilma pääl, Selle sisse nüüd ma jõudsin Imelisel armuteel, Jõudsin kalli armu jõe, Igawese elu mäele, Kus on jänul jahutust, Hingel kallist kosutust.
3. Rahusse ma olen võinud Minna täie rõõmuga, Sest ma olen teda näinud, Kes mu Õnnistegija, Kes maailma lunastanud, Minugi pääl' halastanud, Kes meid teinud were wäes Sigets raste kohtu ees.
4. Jah, mu õnnistuse tooja, Minu Issand Jeesus Krist, Sa mull' oled rahu looja, Toob mull' üksi pääsemist, Vitad surma-orust läbi, Annad armu, annad abi; Mis ma efsin'd kõrbe raal, Parapdad sa rohu maal.
5. Wend ja õde, walwa palu, Et sa saaks kui Siimeon Rahu maale, kus on elu, Mida Kristus, meie õnn, Pakub ussu rändajale, Sigel' risti kandijale, Kes siin mõitleb risti all, Runni mõit saab mõitlejal.

173.

Jumal ole mulle armuline oma helduse pärast, lüüsta mu üleastumised oma rohke halastuse pärast. Laaw. I. 51, 3.

Wiisil: Helbe Jeesute. P. 157.

1. Pean lahtuma Suure waluga, Jsfand Jeesus, appi tule, Häda-orus päästjaks ole, Püha abimees, Ahastuse sees.
2. Kui sa pilwe pääl, Püha Jsfand, sääl Suure auuga ilma töttad, Range kohtu ette wõtad, Tahan hüüda ma: Jsfand halasta!
3. Jeesus, ohwri-tall, Oma risti all Minu süüd ja kinni katsid, Armu-merde wõla matfid — Sest nüüd halasta Suure armuga!
4. Sinu were wäes, Halastuse käes On mu lunastus ja abi, Mis mind saadab surmast läbi, Sunnib waitima Rohtus taebaja.
5. Sest siis, ohwri tall, Sinu risti all Tahan rõõmsast hinge heita, End su haawadesse peita: Sääl siis hingan ma Ondsa rahuga.
6. Wiimaks were wäest Lõusen hana seest, Jeesu-sega surma wõidan, Pühas hulgas üksi tiidan: Arm ja halastus On mu lunastus!

2. Matmise laulus üleüldse.

174.

Kui tema waim wälja läheb, siis läheb tema jälle oma mulda. Laaw. I. 146, 4.

Wiisil: Küüid surnu teha matame. P. 37.

Wohlan, die Erde wart't dein.

1. Et mine mulda rahuga, Jää ema sülle hingama,
Sääl armu käsi hellaste Sind paneb rahu unele.
2. Siis, pisarsilmad, hauasse! Weel torrats sinna
waadake! Ei sind me enam näha sa, Meilt lah-
tud, kallis rändaja!
3. Mis kadum, kaub aja sees, Mis jäädam elab Jsa
ees, Ust kitleb püha rõõmuga: Põrm sureb,
waim jääb elama!
4. Sest, pisarsilmad, ülesse! Me taewa poole rändame,
Et murdnud haua ahela, Krist Jeesus, surma
wõitija.
5. Haud on meil ikka silma ees, See üksi, Jssand,
sinu käes, Mil tumnil tuleb lahkuda: Tee kõik,
jah kõik, kuis tahad sa!
6. Kuid selleks kingi ustu weel, Et seisame tord järje
eel, Et sinu wiisi, Jeesuke, Me surmast saame
elusse!

Chr. Fr. Heinr. Sackse, stünd. 1785.

175.

Aga mõni wõtab ütelda: Kuida peawad surnud üles-
tõusma? Numal, mis sa külwad, ei saa elawaks, kui tema
ei sure. 1. Kor. 15, 35, 36.

Wiisil: Mu elu Kristus ise. P. 9.

Wir wollen dich nicht halten.

1. Ei sind me keelda taha, Et mine hingama, Mis
Jumal wõtnud teha: Hing, seda ülenda!
2. Meil üksi pisar palgel Weel tänu tunnistas, Me
jüda usu walgel Ka hauld kummardab.

3. Me lahke lauludega Su hinge saadame, Kes walust mõimusega Väin'd taewa rahule.
4. Jah, üksi ülendada Siin mõime Jeesusest, Kes wõttis lunastada Sind kõige häda seest.
5. Sind puhastan'd ta weri, Ei ole furnud sa! Kord lahkeb surma wari, Sa tõused temaga.

A. Knapp † 1864.

176.

Ja üks wanematest ütles mulle: Ara unta, waata, lõukoer, kes on Juuda suguharust, Laaweti juur on wõitnud, nõnda et ta wõib raamatu lahti teha, ja tema seitse pitsarit lahti wõtta. Joh. ilm. 5, 5.

Witsil: Jeesusest ei jäta ma. P. 161.

Geht nun hin und grabt mein Grab.

1. Minge hauda kaewama Waesel' wäsiind rändajale, Laste mind nüüd lahkuda Häda orust rahu maale: Ruhu inglid kutsuwad, Rahu mulle pakuwad.
2. Wõtke hauda kaewata, Ei ma muud nüüd enam taha, Keisi-tepi panen ma Tema kõrwa täiest' maha, Lähen ise woodisse Wiimse waitse rahule!
3. Mis siin häda-orus weel Oleks minul waesel teha? Kui ta selle ilma teel Uuu ja wäge küllalt näha — Nagu rohi närtšib ta, Hattab päike põlema.
4. Jää siis maha jäädwaste Ilma maa ja sinu ilu, Sinu lootus tühine, Sinu rõõm on paljas walu: Sinu suurus kadum kõik, Kadum on su au ja läik!
5. Sõbrad, kes jääd nutate, Teiegi ka maha jääge, Kaewast waimu tuulele Toob teil wisstist' rõõmu

wäge: Küll ta näitab leinajal' Rodumaad, mi ülewal.

6. Ärge nutte, et ju ma Ilmast tahan ära minna
Läbi raste eksi-raa Püüian ma'gi saada sinna, Ku
kõik warjud maumad, Püha walges laumad.
7. Ärge nutte, päästija Olen mina kätte leidnud
Ennast oma hädaga Tema haavadesse peitnud
Krust ja elu hallikas Termel ilmal oowamas!
8. Ärge nutte, wististe Minu Lunastaja elab, Üle
haua wägebe Ussu hüüd weel hinge kõlab: Isa
wiib sind rahule, Laps, sa ära wäri!

E. M. Arndt † 1860.

3. Laste maha saatmiseks.

177.

Nga kui Jeesus seda nägi, sai tema meel wäga haigeks ja ütles neile: Laste lapsukesed minu juure tulla, ja ärge feelge neid mitte, sest niisuguste pärast on Jumala riik. **Mark. 10, 14.**

Wiisil: Küüd surmu leha matame. P. 37.

Kuh sanst in deiner Erdengruft.

1. Küüd hinga fenni haua sees, Kui Issand wõtab
armu wäes Sind wiimsel päewal kutsuda Ja
hauast üles ärata.
2. See tee küll oli lühike, Mis anti käia sinule, Sa
siiski isakotta saad, Kui tema lapsed armsamad.
3. Küll olid meile armas sa, Su surm meid wõttis
kurwasta: Küüd süda on meil kohkunud, Et oled
meist ju lahkunud.

4. Ja siiski, mis ju Issand teeb, Meil kõigil üksi kasu toob: Ta hauagi meil valgustab, Ja säälgi hädast lunastab.
5. Siis hinga senni rahu sees, Kui ükstord ilmud Jeesu ees: Siin risti senni tanname, Kui ise saame rahusse.
6. Krist Jeesus andku seda kõil, Kes meie ainus warjupait, Kes omast heldest südamest Meid päästab kõiki igawest. ?

178.

See tema hing oli Issanda meele pärast, seepärast saatis ta teda tageduse seest rutuste ära. Lark. r. 4, 14.

Wiisil: Kõik hing'wad inimesed, P. 117.

Gottlob, die Stund' ist kommen.

1. Mu tund on tulnud mulle, Et üles Isa jülle Väab minu hingeke; Mu armsad, ärge nutte, Waid tänu anda wõtte Ja auu ja kiitust Isale!
2. Siin elu hüirikene, See aga igawene, Mis pärin taewas ma; Sääl surma enam pole, Ei häda pääle tule, Waid rahu, rõõm on otsata.
3. Küll omadega tõttab Siin Isa, ja neid wõtab Pea päästa häda sees. Kes õndsast lahtub wara Siit häda-orust ära, Sel rahu, rõõm on taewas ees.
4. Teil enne rõõmu oli, Nüüd aga kurbdus tuli, Kus mul on lahtuda; Kui aga Issandalle, Auu annate nüüd jälle, Saab lein ja walu waitima.

5. Ja määrab meie elu, Loob rõõmu meil' ja valu
 Kui isa lastele; Rõit elu juhtumisi Siin juhhib
 tema käsi — Ja kõit see sünnib targaste.
6. Siis Jumalaga jääge Ja jälle rõõmsaks saage,
 Rist oli tõistelgi Ja tuleb uuest kanda, Teil
 võtku Issand anda, Et koftu saame jällegi!

Joh. Heermann † 1847.

179.

Siis alandage endid nüüd Jumala wägewa käe alla, et
 tema teid wõiks ülendada õigel ajal. 1. Peetr. 5, 6.

Wiisil: Helde Teesute. P. 157.

1. Mine, lapsute, Isa rahule, Tõtta üles õnne ilma,
 Tõtta õndsja armu hõlma, Mis sind ootamas
 Laewas ülewast!
2. Ei ma kaebama Hakta waluga, Rõit ma Isa
 hoolde jätan, Isa sülle mure matan, Ütlen wait-
 feste: Mine, lapsute!
3. Mine, lapsute, Lehwil ülesse! Sääil on rõõmu,
 sääil on ilu, Waitinud sääil waew ja valu, Otsas
 oht ja piin, Mis meid muljub siin!
4. Armu tiima all Wiibid ülewal, Pilliaed full lah-
 kest õitseb, Karjane sääil talle kaitseb: Sinna jul-
 geste Mine, lapsute!
5. Mine, lapsute, Pea jõuame Meiegi ka isa kotta,
 Kuhu arm sind ära wõtta Soomis häda eest,
 Walu, waewa käest.

6. Lahtud wara ja, Pääsed pea ka Wõersilt kalli
 todumaale, Armsa Isa rinna naale: Sinna rõõm-
 saste Mine, lapsute!

180.

Ma olen sind igawese armastusega armastanud; see-
 päraft olen ma sind heldusega enese juure tõmmanud.
 Jerem. 31, 3.

Wiisil: Jeesus, tule minule. P. 59.

1. Lapsuteji lahkestest Rogud, Issand, rahule Selle
 ilma häda seest, Tema walu, waewa käest.
2. Mure hoog neist mööda lääh, Häda oht neist ära
 jääb, Karjane neid kaitsemas Isa-armus ustawas.
3. Mii ka meie lapsute Väinud taewa rahusse, Kus
 ta Issand Jeesus Krist Annud talle hingamist.
4. Selle kindla usuga Paneme sind uinuma, Et see
 arm meid ühendab, Mis meid kõiki äratab.
5. Jah, meid kogub karjane Üles taewa aasale, Kes
 on surses karja eest Karja päästnud surma käest.

181.

Halasti olen mina oma ema ihust wälja tulnud, ja lähen
 halasti sinna jälle tagasi; Jehoowa on annud ja Jehoowa
 on ära wõtnud: Jehoowa nimi olgu kiidetud. Hiob 1, 21.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.

So hab' ich obgesteget.

1. Ma olen wõidu saanud Ja jõudnud sihile, Arm
 on mind lunastanud, Sest ärge leinate! Jah,

armsfad, kuivatada Nüüd wõtte pisarad! Mis wõiks teid kurwastada? Ma pärin rahu maad.

2. Siis walub, mured, minge, Kõik, mis mind wae-
wanud, Kõõm täidab minu hinge, Et olen lunast'ud.
Ma maitsen tuhat ilu Nüüd oma Looja käes,
Mull mööda waew ja walu, Mis mäsab ilma sees.
3. Kui wõitjal' ehitage Mu woodit pärgadel, Sest
taewast elu wäge Ma wõitsin enesel, Sain krooni
igawese, Mis haljas otsata, Et Poja õigus ise
Mind wõtnud ehtida.
4. Arm mõneks ajaks annud Mind oli teitele, Arm
mind nüüd ära kannud, Sest ärge kaewake! Mis
Jesand annud, jeda On ta ka ära miin'd: Sest
kiitke üksi teda, Ta on kõik hästi tein'd!

Gottfr. Wilh. Sacer † 1699.

197.

Mina ütlen teile, et nende inglid taewas alati näewad
minu Jsa palet, kes taewas on. Matt. 18, 10.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed. Ps. 117.

Wenn kleine Himmels-Erben.

1. Kui noori lapsukesi Meilt riisub surma käsi, Ei
ole surnud nad. Neid üksi ilma waewast On Jsa
kutsnud taewast: Sää! nemad jääd'wast' elawad.
2. Nad Jeesu omaks saanud, Kui uuest' sünnitanud
On waim neid ristmises. Mis wõiks neil' kahju
teha, Eks üksi armu näha Saan'd nemad Jeesu
palge ees?

3. Reid pea pahanbada Ja rasteft efitada Wõis
meie wigabus; Nüüd on neid kõigest hirmust,
Siin Isa päästnud armust: Reid warjab taewa
halastus.
4. Oh kallis lapsukene, Ei sinu suremine Siis pole
warane, Sind hingama on pannud Ja oma tarja
kannud On sinu Issand Jeesuke.

Joh. Andr. Rothe † 1758.

4. Igawesesse isamajasse!

183.

Seeft meil pole siin jäädawat linna, waid meie ottime
tulewat. Febr. 13, 14.

Wiihil: Ma tahan jätta maha. §. 245.

1. Mind Saalemisse saada, Mu Issand Jeesus Krist,
Sa wõta lõpetada Mu rasket rändamist — Sää!
waigista mu walu, Mu päästja, were wäes, Et
maitfen taewa ilu Su püha järje ees.
2. Siin wõersil olen käinud Kui majaline ma, Ja
efiteele läinud Ma tuhat korra ta; Siin oli
ohkamine Mul osaks alati, Tee oli waewaline
Ja kitsas koguni.
3. Siin minu heitlik süda Mu rinnas wärises, Et
minu süü ja häda Mu wasta kohises, Kui kõikum
mere laene, Mis mässab otsata, Kui woog, kus
mina waene Ju pidin uppuma.
4. Ja sinus ainult abi, Mu Issand, leidfin ma, Su
halastuse läbi Ma wõisin pääseda, Kui käisin

häda-ohus Ma walu radadel, Kui juba surma-
kohus Mind nõudis enesel'.

5. Sää! minu eest ja kostsid, Mu Õnnistegija, Mind
wangist wälja ostsid Sa oma werega; Sa kodu-
maale näitsid Teed mulle lahkesti, Sa hinge ilul
täitsid, Et saaksin sinnagi.
6. Jah, Saalemisse saada Mind, Issand, ise weel,
Sa rahusse mind jääda Las' oma palge eel, Las'
kosutust mind tunda Su armu-rinna naal, Mull'
wõta hingust anda Rord pühal isamaal!

184.

Otse kui hirtw kiskendab mee sõjate järele, nõnda kiskendab
ma hing sinu järele. Mu hingel on jään Jumala järele,
elawa Jumala järele; millal tuled ma sinna, kus ma Jumala
palge ette saan? Laatu. I. 42, 2. 3.

Wiisil: Jumal maa ning taewa Looja. P. 174.

O Jerusaleem, du schöne.

1. Oh Jerusaleem, sa ilus, Kus saab kütust Isale,
Aina igaweses elus Püha, püha, lauldasse:
Millal jõuan sinna ma, Issand, sinu rahwaga?
2. Sinu poole, Jeesus, hüüan, Ülem hinge igatsus,
Saalemisse saada püüan, Kus on mööda kurwastus:
Waim sääl taewa walguses Wiibib Isa palge ees!
3. Wõersilt wii mind warju ise, Tuul siin tormab
kangeste, Pääle pitka wõitlemise Wi mind isa-
majasse, Kus on elu hallitas Igaweste oowamas.
4. Oh see õndsja rahwa koda, Kuis ta helgib iluga?
Millal saan ma näha teda, Saan ma sinna lennata, —
Sinna, kus on rahu paik, Igawese armu läit?

5. Eht kui tuleb ehmatama Mind weel mäsus mere woog, Pean palju kannatama, Heiditab mind mure hoog: Anna raskel ristil teel Lootust, lootust — Issand, weel!
6. Pilguta lord filmadega — Tuul ja torm on wait fu ees! Jeesu laewal pole wiga Koledama tormi käes: Marcus murdugu ka mast — Ubi tuleb Jumalast!

Fried. Contr. Siller.

185.

Kes on needsinatsed, kes walge pitta riietega ehitatud ja kust on nemad tulnud? Ja ma ütlesin temale: Issand, sina tead; ja tema ütles mu wasta: Needsinatsed on, kes tulewad suurest wiletsusest, ja on omad pitted riided ära pesnud ja on omad pitted riided walgest teinud Talle weres j. n. e. Joh. ilm. 7, 9—17.

Wiihil: Jumal maa ning taewa looja. Ps. 174 eht ka 175.

Wer sind die vor Gottes Throne.

1. Kes sääl seiswad armu troonil Hulgas Isa järje ees, Ehitatud elu kroonil, Hell'wad tähe walgu- ses? Halleluja hüüdwad nad, Kiit'wad lausa Jumalat.
2. Kes sääl wõidu palmil katnud End kui rõõmsad wõitijad, Kes on wõites põrmu matnud Wastalised wägewad? Kuis on sündinud see wõit, Tõus- nud kallis rõõmu koit?
3. Kes sääl puhtas siidis käiwad, Mis on õigus, taewane, Walges riides ifka näiwad Ime ilus jäädwaste, Ehtes, mis ei wanane: Kust on tuln'd see hulgate?

4. Need on need, kes taewa wara Nõudnud wahwas wõitluses, Usus wõitnud surma ära, Kes ei uppun'd himudes: Kes said pääle wõitluse Talle were õiguse.
5. Need on need, kes walus wäga Rastest olid rõhitud, Need, kes oma Jumalaga Palwes palju wõidelnud: Otsas on see wõitlus müüd, Kuuldud nende palwe hüüd.
6. Need on wõsud, mida a'anud Jesse juur, maasi madalast, Kes on Talle weres saanud Babaks hädast walusast: Müüd nad riides pühamas, Heltwad ehtes hiilgamas!
7. Need on need, kes lõppemata Hinge peigmest armastan'd, Kes tall' itka, wiibimata Jhu, hinge ohwerdan'd: Müüd nad seis'wad järje ees Püha paiga hiilguses.
8. Nagu hirmugi palawuses Otsib ojas jahutust, Nii nad otsin'd ahastuses Glu wetel kosutust: Janu müüd neil kustun'd on, Jeesus Krist on nende õnn.
9. Sinu poole sirutada, Issand, käsi tahan ta, Rõnnin ju weel risti rada, Palwet armust kuule sa: Lõhu sa mu sibemed, Nita wõita waenlased!
10. Jah, mull' aita wõitu anda Põrgu wasta wõideldes, Et ma jõuan koormat kanda, Geista risti marudes: Päästa, Issand, häda sees, Kalju, kilp ja abimees!
11. Oma külge kaswatada Wõta mind kui wõsukest, Wõta mind sa puhastada, Issand Jeesus, were wäest: Et ma elan selguses, Rõnnin tõe walguses.

12. Öige rahwa õnne ilu Lase mindki maitseada, Et must lahtub waew ja walu, Et ma sinu lastega Leian palga järje ees, Mida hoiad armu käes.
13. Kelle suu wõib seletada Jlu, mis mind ootamas, Laewast tohin pärandada, Paistan walges järawas: Namien! üksi hüüan ma Tänu sulle lõppmata.

Theodor Schenk † 1727.

186.

Qui Jehoowa saab tagasi saanud neid, Leda Siioni jeltkift peab tagasi saadetama, siis peame olema kui unistajad; siis saab meie suu naermist, ja meie keel hõistamist täis; siis öeldakse paganate seas: Jehoowa on suurri adju meile teinud. Laaw. I. 126, 1. 2.

Witsil: Tule ristnimene. P. 288.

Wenn der Herr einst die Gefangnen.

1. Qui Jehoowa Siionisse Saadab rahwa tagasi, Pääle pitla ohlamise Rõõm siis wõidab koguni. Küll me suu siis naeratab, Hing siis üpris rõõmustab, Leda tänab üksi süda, Kes on pöörnud meie häda.
2. Issand, tõsta isa-käsi, Waata me pääl' armuga, Kadunuid ja wõta ise Isa-kotta koguda. Tee on raske, ränk on rist, Lühenda me rändamist, Wii meid wõitlemise pääle Igawese rahu maale.
3. Rõõmuga siis nutu küli Juba aita pannakse, Walmis kannatuse wili, Palmid antaks kõigile: Issand oma järje pääl. Ise meie palk on sääl, Kes on wõitnud usu wäes, Rõõmu wiht on selle käes.

Chr. Friedr. Zeller † 1860.

187.

Uga meie oleme julged, ja tahakime ennemine ihust ära olla, ja kodu olla Jõsanda juures. 2. Kor. 5, 8.

Wiisil: Taple hästi, kui su armust. P. 65.

1. Kodu waitse rahu poole Väsin'd süda soowib siin, Soowib itka isamaale, Kus on otsas oht ja piin.
2. Kodumaal on tallis rahu, Mis siin otsid asjata, Tormid, tuuled ei säääl puhu Oma mäsfu, maruga.
3. Kodus ootab hinge ilu Waimu, mis siin waewati, Häda org, su rist ja walu, Säääl see unun'd koguni.
4. Kodumaale soowib süda, Soowib hingel ihtawal, Roju, kus saab otša häda Kuldsel armu wärawal.
5. Kodumaa on sinu juures, Minu Jõsand Jeesus Krist, Kes sa risti sambal surres Tõid mull' elu, pääsemist.
6. Igawese isamaja Wõitsid mulle were wäes, Uwasit mull' rahu raja Täewa armu järje ees.
7. Wennad, õed, siis kodu poole Läti usu rõõmuga, Loottem üksi Poja pääle — Roju talutab meid ta!

188.

Minu isamajas on mitu elu-aset. Kui see nõnda ei oleks, siis ütlesin mina teile. Mina lähen teile aset walmistama. Joh. 14, 2.

Wiisil: Oh Jeesus, minu walu. P. 237.

1. Kui kustub elu walge Ja film on suitunud, Kui kahwatanud palge Ja süda waitunud, Kui meie mullast telki Nad põrmu kannamad: Ust kuldsel päewa helki Näeb siiski tõusewat.

2. Sest meil on päite taewas, See Isand Jeesus
Krist, Kes kõiges walus waewas Meil' pakub
pääsemist. Ta aset walmistada Meil taewas töö-
tas, Sääl töiti kosutada, Kes siin on ohtamas.
3. Ja mis ta töotanud, Saab ta ka pidama, Mis
tema tunnistanud, Ei see wõi langeda. Sest läts
ta risti pääle, Et meidki risti all Siit wiia rahu
maale, Mis taewas ülewal.
4. Mis, hingete, siis kardad, Kui õhtu heliseb, Mis
kurwastades kurdad? Küll öögi taganeb; Kord
lõppeb rändamine Ka full'gi risti raal, Sul ase
igawene On walmis isamaal.

189.

Sest meie teame, kui meie maja nullane hoone maha
listakse, et meil elu ase on Jumala läest, hoone, mis ei ole
lättega tehtud; waid igawene taewas. Sest ta selle maja sees
õhtame meie, ja igatseme oma elu aset taga, mis taewast on,
et saakime sellega taetud. 2. Kor. 5, 1. 2.

Wiisil: Jumal maa ning taewa looja. P. 174.

1. Rodu waitse rahu randa Süda soowib üksines,
Wõtaksid mind koju kanda Armu tiivad lennates —
Sinna, kus on rahu paik, Igawese armu läit.
2. Rodus kallis rahu kosub, Mis ei wõersil wõsune,
Rodus kallist armu asub, Isa armu lapsel:
Rodus taewa rahu linn, Wida kaua otsijin.
3. Rodus puhta rõõmu mõnu, Rodus lahke laulute,
Rodus kuuldaks' kallid sõnu, Pisar kuivan'd palgele:
Rodus isa rinna naal Kosutust saab leinajal!

4. Roju, koju kaugelt sõuda Süda käsib rändajad
Käsib kiirelt sinna jõuda, Kus meid armu wära-
wad Saatwad mõrfsilt wististe Rahulinna ülesse!
5. Selle kodu asutasiid Sa mull', Issand Jeesuse
Karijane, kes walmistasiid Surres tarjal' asemel
Taemas, kus on rahu paik, Särab Isa armu läit
6. Isa kotta ise saada Mind siis püha waimu wäes
Laf' mind järje ette jääda, Seista sinu palge ees
Kes meil mõitfiid kodumaa Oma püha werega.
7. Sääl full' laulan lõppemata Ondsas seltsis ülewäl
Sind sääl üksi ülendada Tahan, püha ohwri tall,
Kodus, kus on rahumaa Kalli taewa waraga.

190.

Seejärel walwate, sest teie ei tea päewa ega tundi,
millal inimese poeg tuleb. Matt. 25, 13.

Wiisil: Ma tahan jätta maha. P. 245.
Ermuntert euch, ihr Frommen.

1. Oh waga rahwas, ärka, Ja waimus walgets sa,
Zu õhtu tulnud, märka, Dö jõuab rutuga. Zu
näitke pulma ilu, Peig tuleb suures wäes, Sest
walwa, hing, ja palu, Rest-öö on kohe käes.
2. Sest lampidesse oli Nüüd pange rohkestes, Et
püha waimu tuli Wiiks usu leegile. Zu hüütaks
Siionile: Peig tuleb, ärka sa, Sa wasta mine
talle Nüüd lahke lauluga!
3. Nüüd, targad neitsid, tõstke Pää julgest' ülesse
Ja ingli kooril kostke Ka lauldes lahkestes. Kõit
läki pulma kotta Nüüd rahu, rõõmuga; Jah, riigi-
rahwas, tõtta Nüüd peiul' wasta sa!

4. Ei wiibi kaua tema, Sest ärge uinuge; Puud
hakkas'd pakatama, Räes kallis lewade. Näe
juba õhtu taewa Wiin'd eha hehkima: Küll lõpe-
tab su waewa Päew uue walgega.
5. Siis talle wasta tõtta, Kes pärit Siionist, Sa
julgest' maha jäta Kõik muret, leinamist: Nüüd
rõõmu aega antaks Sel', kes on wõidelnud, Pärj
pruudil' päha pandaks, Et ta on uskunud.
6. Kes siin on kannatanud Ja surnud Jeesuga, Need
kalli palga saanud, Et ta'ga elada Ja ühes walit-
seda Sääli talle järje ees, Ja kiita üksi teda,
Kes aitnud mere wäes.
7. Nad kandwad wõidu palmid Ja walged riided ka,
Suus on neil rõõmu salmid, Mis kuulda lõpp'mata.
Nüüd wõitjad kandwad wihud Ja uuest' õitsele
Läin'd nende närtsin'd ihud, Kes langen'd hauasse.
8. Siin saanud Saalemisse On püha rahwate, Ta
elu üksteist sisse Lään'd rahu wetele. Siin kuldne
isa-toda, Sel kuldseid wäramad, Kus lauda wal-
mistada Nad pruudil' wõtawad.
9. Sest Jeesus, rõõmu päike, Nüüd tule nobest ja,
Sa tõuse, elu läige, Mull' kalli walgega. Sa
sõjast, Issand ise Wii meid nüüd rahule, Su
poole pään ja käsi Me lootes tõstame.

Laurentius Laurentii † 1722.

191.

Need sinatsed tuliwad nüüd Wilippuse juure, kes oli
Pettsaidast, Kalilea maa linnast, ja palusiwad teda ja ütle-
sivad: Issand, meie tahame Jeesust näha. Joh. 12, 21.

Omäl wiifil. P. 486. (Lisa Nr. 3).

Lass't mich geh'n.

1. 'Laf', ma lään, laf', ma lään, Et ma Jeesust näha
saan, Wäga suur on hinge iha Teda igawesti
näha Sääl, kus järje ette jään.
2. Walgete, walgete, Tungid läbi pilwete: Millal
jõuan mina sinna Bagadega püha linna, Sinu
armu-palgele!
3. Kauniste, kauniste Kölab ingli-lauluke! Undke
mulle armu-tiivad, Mis mind häda-orust wiivad,
Siion, sinu mäele!
4. Mis ma näen, mis ma näen, Kui ma Saale-
misse saan, Kus on kuldne isa-koda? Meel, kas
jõuad mõista seda? Oh, kuis end sääl rõõmustan!
5. Paradiis, paradiis, Oh mis rõõmu sinu sees
Pakub elupuude wilu; Wii meid sinna, hinge ilu,
Kus su kuldne paradiis! Gustav Anad † 1878.

Zuhataja.

1: Laulude Eesti keelse alguse järele.

	Nr.
Alga tööd ja Teesuga	115
Aun Jõsänd tõusnud aunga	27
Ära tärda, õige sugu	94
Ei jäta ma	42
Ei ole mina midagi	100
Ei sind me teelba taha	175
Et läki Kolgatale	25
Et mine mulda rahuga	174
Et tõuse, riigi rahwas	1
Halleluja, koorid kostite	30
Hing, mõtle surma pääle	163
Hosianna, tõla sa	4
Hõista, hing, su õnn on ligi	5
Jeesus, ainus armu selgus	63
Jeesujega läia mõtlem	21
Jeesus, kes sa tahtsid tanda	23
Jeesus, meie eel	40
Jeesus, taewa teel'	34
Jeesus, wara ulse eele	118
Jgawene loidu tiir	109
Ime algus, ime lõpe	52
Imeline Jõsänd	46
Imimene, kuule sa	161
Isakojast laugele	138
Isa, mu eest muretse	153
Jõsänd, armust õnnista	130
Jõsänd, keda kummardawad	95
Jõsänd, kes sa õlastroonil	82
Jõsänd, meie eluase	11

Jäsand, olgu tänatud	97
Sumal Doeg on taewast	134
Su kuu on tõusnud üles	2
Su päew on läinud looja	125
Su päew on tõusnud üles	121
Su päile hakan'd sõrama	111
Su suwe ilu otsa saan'd	112
Das näete kaunist lapsustest	142
Keeda kinkis armu läsi	10
Kel tõine tee, kus elusse	69
Kes Sumalat nii lasseb teha	87
Kes läbi ilma waewa	148
Kes sääls seis'wad armu troonil	41
Kibe lääes mul rahu poolest	185
Kodu waitse rahu poole	95
Kodu waitse rahu randa	187
Kolmainus, püha walgus sa	189
Kõik Isa kätte annan	124
Kõik lahked lillikesed	169
Kõik lõpetud! Sa hinge heitnud	143
Kõik, mis sa wõtat ette	26
Kui häda kipub pääle	147
Kui Jehoowa Siionisse	156
Kui äkki tõuseb häda laene	186
Kui Kristus weel on kuningas	83
Kui kustub elu walge	53
Kui noori lapsustest	188
Kui püha on see paik siin küll	182
Kuningas on Jeesus Kristus	74
Küll abi tuleb Siionist	33
Küll sõrgeb mäed kõitugu	52
Küll on waewa, küll on walu	54
Lapsustesi lahkeste	92
Las', ma lään	180
Las' oma sõna puhtaste	191
Maailm, ju au ja ilu	62
Ma kummardan sind armu wägi	164
Ma olen Isa armu	47
Ma olen maa pääl wõeras	88
	171

	Nr.
Ma olen wõidu saanud	181
Ma olen wäite lapsute	104
Ma olen wõeras ilma pääl	97
Ma tean, mis ma usun	90
Ma tõstan filmad ülesse	96
Ma waene olen armu saanud	84
Ma waene olen wäetite	168
Mind helbe Issa saada	99
Meid, Issand, heldest' aita	135
Meil' igapäewast leiba ja	133
Meil' kindlaks linnaks Sumal on	51
Meil' oma waimu läkita	44
Miks on teil' wesi filmas	166
Miks ja ennast, hingele,	39
Miks, tahad, hingele,	151
Mind, Issand, ja mu wanemaid	105
Mind läbi mitme walu	108
Mind Saalemisje saada	183
Mind wõta rõõmustada	79
Mine, lapsute,	179
Minge hauda kaewama	176
Mis ilma tartus iganes	45
Mis ja, Issand, õnnistanud	71
Mu elust, tänu Sumalale	119
Mu jõud, sind tahan armastada	37. 38
Mu Issand, rahu anna	167
Mu tund on tulnud mulle	178
Mul kaunis rahu päite	158
Mul lohe kuwab filma wesi	170
Magu isa laste pääle	81
Nurgakiwi, kes ja kannab	102
Nüüd hinga fenni haua sees	177
Nüüd ilmun'b Issa imetõõ	7
Nüüd Issandale hõõsake	58
Nüüd, Sumal Poeg, wõit sinu käes	28
Nüüd kallid päewa paistete	126
Nüüd kandli keeled kõlage	64
Nüüd karistab meid isakäsi	160
Nüüd meie laste pääle	73

	Nr.
Nüüd ja lased rahus minna	172
Nüüd täht on tõusnud Saakobist	6
Nüüd tuleb lunastama	6
Nüüd walguis tõusnud Siionist	15
Dh armu meri, ja	80
Dh armu kaew, end awa ja	56
Dh Jeesus, elu päewake	134
Dh Jeesus, elu walguistus	165
Dh Jeesus, täheks ole	12
Dh Jeesus, tõe walguis ja	17
Dh igawene armu walguis	110
Dh Jerufalem, ja ilus	184
Dh Jsa, taewas armuga	
Dh Jsa, taewa riigi sees	132
Dh Jssand Jeesus, tule	128
Dh Jssand, sinu järjele	70
Dh Jumal, Jsa, Doeg ja Waim	66
Dh karjane, ja waata	67
Dh losugu su kogudus	61
Dh kui armsad on need hooned	50
Dh kui õndsad oleme	16
Dh kuhu tahad minna ja	122
Dh kuningas, ja püha	76
Dh kuningate kuningas	137
Dh ole rahul, hingekene	149
Dh püha, täis werd ning jooni	18
Dh püha ohwri-tall	19
Dh Püha Waim, nüüd tule ja	57
Dh Siion, sinu linna alus	49
Dh tõe waim, nüüd tule ja	43
Dh tere, jõulu walguis	9
Dh ustaw hinge karjane	123
Dh waatkem walu rada	20
Dh wägew walu mees	22
Dh waga rahwas, ärka	190
Dh waiti, waene süda, ja	154
Dhtu jõudnud jällegi	127
Dlen Jeesu tallele	107
Dle ustaw, Jeesu rahwas	150

	Nr.
Olgu tõnu kõhale	139
Uma lapse, Jõsandi, toida	131
Onu sel, kes Jeesust nõuab	60
Dota, hing, oh oota Jõsandat sa	145
Batu Daabelist	78
Peaa lahkuma	173
Püha, püha, kolm kord püha	140
Mist hal, nõnda randa sa	155
Õõmustage minu rahwast	3
Sa laula surma laulu	162
Sa õige kaja ehitaja	103
Serawimib anu sull' andwob	48
Sind, Jõsand, meie täname	106
Sind täname, oh Jeesuke	120
Sina sõna armu wara	59
Sulle, Jõsand, igawest	65
En järje ette tuleme	98
Sull' tahan tänu laulu laulda	101
Su poole, Jeesuke	113
Su poole, Jõsand, waatab	129
Surm, kus on sinu astel uüüb	24
Su surma eest sind tänan ma	31
Suur wõitlus mere pääl	93
Taewa selgus, püha sõra	55
Taewast läkita	68
Ta tõusnud üles, kesje walan'd were	32
Torm hakkab tõusema	159
Tõsta ülesse	13
Tungi, Jeesu oja jagu	91
Ust kindel lootus ükfine	89
Ust murrab läbi kaljudest	85
Ustawust nüüd wannun sulle	141
Ülempreester, pane sina	72
Üles hing, kus sinu ilu	50
Waitsjeks jäänud ilma maal	144
Walgus leegib : :	14
Wara hommitul	117
Wiinapuu sa, Jõsand, oled	75
Wõitja, wõta wõidu palmid	29

2. Laulude wöerakeelse alguse järele, kui nad algu- päraliseid ei ole.

	Nr.
Ach Gott woll' mich erhören	79
Ach lieber Gott, behüte mich	105
Auf, auf ihr Reichsgenossen	1
Auf, hinauf zu deiner Freude	35
Aus irdischem Getümmel	41
Bedenke, Mensch, das Ende	168
Befiehl' du deine Wege	147
Bescheer' uns, Herr, das täglich' Brod	133
Brunn des Heils, dich ehren wir	56
Der Glaube bricht durch Stahl und Stein	85
Der Glaub' ist eine Zuversicht	89
Der heilige Christ ist kommen	6
Der Herr, der aller Enden	146
Der Mond ist aufgegangen	125
Des Jahres schöner Schmutz entweicht	142
Die Herrlichkeit der Erden	164
Die Sonne wird mit ihrem Schein.	126
Du großer Schmerzens-Mann	22
Durch viele Noth und Plagen	108
Eine Herde und ein Hirt	16
Ein feste Burg ist unser Gott	51
Ein Wetter steigt auf	159
Erhalt uns, Herr, dein theures Wort	62
Er ist erstanden, der sein Blut vergossen	32
Er lebt, der Herr der Herrlichkeit	32
Ermuntert euch, ihr Frommen	190
Es ist vollbracht, er ist verschieden	26
Es kommt daher des Tages Schein	112
Ewig, ewig bin ich dein	65
Fang' dein Werk mit Jesu an	115
Fest stehet Gottes Stadt gegründet	49
Fröhlich soll mein Herze springen	5
Früh am Morgen Jesus gehet	117, 118
Geh't nun hin und grab't mein Grab	176
Gieb dich zufrieden und sei stille	149
Gottes Sohn ist kommen	2
Gottes Stille, Sonntagsfrühe	55

	Nr.
Gottlob, die Stund' ist kommen	178
Gottlob, es geht nunmehr zum Ende	170
Gottlob, es ist von meinem Leben	119
Gott Vater, sende deinen Geist	44
Gott, vor dein heilig Angesicht	98
Halleluja, jauchzt ihr Ehre	30
Harre, meine Seele	145
Herr Gott Vater, im Himmelreich	132
Herr, vor dem die Engel knien	95
Heut triumphiret Gottes Sohn	28
Ich armer Mensch doch gar nichts bin	168
Ich bete an die Macht der Liebe	47
Ich bin bei Gott in Gnaden	88
Ich bin ein Gast auf Erden	171
Ich bin ein Kindlein, arm und klein	104
Ich danke dir für deinen Tod	24
Ich hab' in guten Stunden	158
Ich hab' mich Gott ergeben	169
Ich heb mein' Augen sehulich auf	96
Ich laß dich nicht	42
Ich weiß, an wen ich glaube	90
Ich will dich lieben meine Stärke	37, 38
Jesu, der du wollen büßen	23
Jesu, geh' voran	40
Jesus Christus herrscht als König	33
In Angsten ruf' ich, Herre, dich	157
In der stillen Einsamkeit	144
Sumala kaikkivaltias	136
Komm' heil'ger Geist,kehr bei uns ein	57
Lasset mich geh'n	191
Lasset uns mit Jesu gehen	21
Mein Heiland, ich bin müde	167
Mein Leben ist ein Pilgrimstand	97
Menschenkind, belehre dich	161
Mir ist Erbarmung wiederfahren	84
Morgenglanz der Ewigkeit	109
Nun jauchzt dem Herren alle Welt	58
Nun sich der Tag geendet	121
Nun wachen Gottes Strafgerichte	160

	Nr.
D Haupt, voll Blut und Wunden	18
D Jesu Christe, wahres Licht	17
D Jesu Christ, mein's Lebens Licht	165
D Jesu, meines Lebens Licht	184
D Jesu, treuester Heiland mein	123
D Jerusalem, du schöne	137
Di Tuningasten Tuningas	137
D selges Licht, Dreifaltigkeit	124
D Lob, wo ist dein Stachel nun	31
D unerschaffne Gnadensonne	110
D Vater, sei von uns gepreist	106
M uh' saust in deiner Erdengruft	177
S eele, was ermüdst du dich	39
S ei stille, müd' gequältes Herz	154
S o hab ich obgesieget	181
S o lange Christus Christus ist	53
S orge, Vater, Sorge du	153
S timm' an das Lied vom Sterben	162
S uch' wer da will ein ander Ziel	87
U eberwinder, nimm die Palmen	29
V on des Himmels Thron	68
W as alle Weisheit in der Welt	45
W as ist das doch ein holdes Kind	10
W as macht ihr, daß ihr weinet	166
W as willst du dich betrüben	151
W eil ich Jesu Schäflein bin	107
W enn Du Herr einst die Gefan'gnen	186
W enn kleine Himmels-Erben	182
W er nur den lieben Gott läßt walten	148
W er sind die vor Gottes Throne	185
W ie heilig ist die Stätte hier	74
W ir danken dir, Herr Jesu Christ	120
W ir wollen dich nicht halten	175
W ohl dem, der Jesum liebet	60
W ohlan, die Erde wartet dein	175
W o willst du hin, weils Abend ist	122
W under-Anfang, herrlich Ende	60
W underbarer König	46
Z u dir, Herr Jesu, schied'	113

Kodu-kandit Iisa.

1. Kui äkki tõuseb häda laene. Nr. 83*).

(Kes Jumalat nii lafeb teha.)

Kui äk - ki tõu - seb hä - da
Kui wa - lu mer - de ka - ud,

lae = = ne Ja si = na wõit = leb
wae = = ne, Ja ju = ba surm sul

*) Kiritu laulu: „Nach einer Prüfung kurzen Tage“ wils, mis Punschelis puudub.

suu = res wees, Siis lan = ge pör = mu,
 fil = ma ees:

pa = tu = ne, Ja rut = ta ar = mu

jär = je = le!

2. Oota, hing, oh oota Jssandat ja. Nr. 145.

Dr. C. Malan.

Do - ta, hing, oh oo = ta Jss = san = dat

fa, Te = ma pää = le loo = da,

ta on pääs - ti = ja. Öö mis = fis =

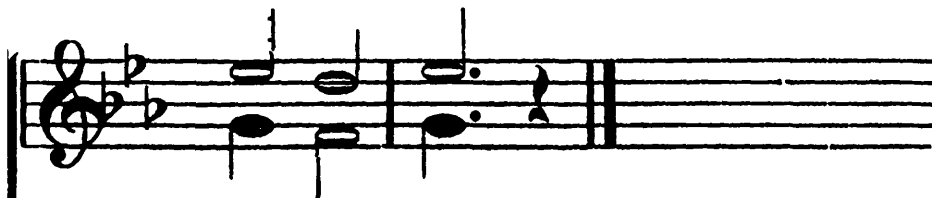
te lääb sul toi = du = le,

Tal-me jä = rel tu = leb kulb = ne te = wa =

de. Mu = re = de ma = rus ja hä = da

sees On sul mar-juks Ju-mal, truu

a = bi mees.

3. Laf, ma lään! Nr. 191.

Parajasti.

R. Voigtländer.

Laf, ma lään, laf, ma lään, Et ma

Jee = suft nã = ha saan, Wã = ga suur on hin = ge

i = ha Te = da i = ga = mes = ti nã = ha Sãäl, kus

jãr = je et = te jãän.

4. Kodu waitse rahu poole. Nr. 187.

Kõrg. mõbba.

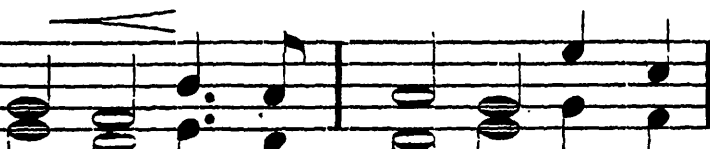
G. G. Nägeli, † 1836.

1. Ko = du wait = se ra = hu poo = le Wä = sind

p

fü = da soo = wib stin, Soo = wib

if = ta i = = ja = = maa = le, Kus on

mf

o = = = t = saß oht ja piin. *p* Ro = du

wait = se ra = hu poo = le Wä = find

fü = da soo = wib fiin, Jah, soo = wib

fin, jah, soo = wib fin — — Ko = du
 poo = le, ko = du poo = le!

2. Kodumaal on kallis rahu,
 Mis siin otsid asjata,
 Tormid, tuuled ei säääl puhu
 Oma mäsju, maruga.
 Kodu waike rahu poole
 Wästind süda soowib siin,
 Jah, soowib siin ::
 Kodu poole! ::

Lähen d u s. Lõpp „Kodu waike rahu poole j. n. e.“ tuleb
 ka igas järgmises salmis (lehel. 202) korrata.

Rodu-kaandli trükiwead ja paraandufed.

Lehet.	4	2 rida	ülewalt	umbes 50,	loe:	umbes 60,
"	9	4	" alt	Kuningas Kes	"	Kuningas, Kes
"	19	7	" "	Widn päästma	"	Widn päästma
"	27	13	" ülewalt	ifu kuul,	"	ufu kuul
"	30	13	" "	armul palge	"	armu palge
"	31	7	" alt	afajagu	"	afajagu
"	32	9	" "	nüüdi	"	nüüdi
"	43	19	" ülewalt	Issand, find, Jah,	"	Issand, find, Igawest fu armu trooni, Jah,
"	44	14	" "	Sa omad	"	Su omad
"	45	15	" alt	On ama	"	On oma
"	54	6	salm 2 rida	ja teela teba eßimast	"	ja hoia teba langemast
"	87	laul 69	salm 4	jaelu looja,	"	ja elu looja,
"	92	9 rida	ülewalt	Sa tuli dtaewa	"	Sa tulid taewa
"	109	4	" "	petine	"	petline
"	134	1	" alt	toida, katta	"	toida, kata
"	158	7	salm	Jeefu arm	"	Et fu arm
"	164	5	rida	Kus see	"	Kuis see
"	169	13	" ülewalt	Tõustu säält mu ihu	"	Olgu fu mu elu
"	179	5	" "	Kuis ilm	"	Kus ilm
"	183	laul 167	salm 3	Kus tihti armsaste	"	Kus hingab armsaste
"	192	5 rida	ülewalt	Pühä walges	"	Pühäs walges
"	200	7	" alt	mull' aita	"	mull' wöta
"	201	4	" "	antats kõigile	"	antats õigele

Rodu-altari trükiwead.

Lehet.	19	2 rida	ülewalt	aitnud!	loe:	aidanud!
"	19	16	" "	Waatas	"	Waata
"	29	14	" alt	wiid fina	"	wii fina
"	31	14	" ülewalt	waimu ufus	"	waim ufus
"	45	3	" "	tõiti risti kannatamisega	"	tõit risti kannatusiega
"	45	13	" alt	õnnetust ... ära pöörnud	"	õnnetuse ... ära pöörnud
"	50	14	" "	tõusnud meie	"	tõusnud meile
"	50	13	" "	pääle omal	"	pääle oma
"	50	6	" "	waimu mulde	"	waimu, meelbe
"	65	4	" "	tema jaots	"	tema jooks
"	72	5	" ülewalt	malast	"	zumalast
"	73	18	" alt	meid sees	"	meid ses
"	92	8	" ülewalt	felle kõrwas	"	felle kõrwa
"	97	7	" alt	pühale tõtt	"	pühä tõtt
"	97	6	" "	pühä armulauale	"	pühale armulauale
"	110	3	" "	Kes find	"	Kes fiin
"	161	1	" ülewalt	neid oma	"	meid. oma
"	168	8	" "	taet male	"	ta temale
"	179	12	" alt	õnne meile	"	õnn meile
"	197	6	" "	Nr. 171, 5	"	Nr. 191, 5
"	211	8	" ülewalt	õded	"	õde
"	211	3	" alt	õded	"	õde
"	212	9	" "	wöta mind	"	wöta meid